

Joannis Seldeni F. C.

10 Fe

De

SUCCESSIONIBVS
in Bona Defuncti,
Seu.

Iure Hæreditario,

Ad Leges Ebræorum, quæ, florente
olim eorum Republica, in usu,
Liber Singularis,

Ex Sacris Literis, utroque Talmude, &
Selectioribus Rabbiniis, id est, ex Juris
Ebraici Fontibus, Pandectis, atque con-
sultissimis Magistris, desumptus.

— Et Sordes, arcta inter Vincula, recusat.

LONDINI,

Typis Gaillielmi Stanesbeij. Prostant
apud Edmundum Weaver, &
Joannem Smithick.

M.DCXXI.

20

XI

re
Y. c.

Prolegomena.

*De Opusculi, tum in designandis Successio-
num apud Ebræos Formulis, tum in
præbendo Iuris Ebraici ritè dignoscendi
Specimine, utilitate. Verpi Furamentum
per Anchialum, apud Martialem, ex-
plicatur. Talmudis Vtriusque Auctori-
tas, Partes, Compositio, Ævum. Et de
Scholarum Legi publicè prælegendæ Hi-
erofolymis, ante excidium sub Vespasiano,
frequentia.*

Opusculum hoc *De Successionibus*, quod ex utroque
Talmude, & Hierofolymitano & Babylonio, id est, ex
Pandeëtis Iuris tam Civilis quam Sacri, quod Ebræis,
floribus eorum rebus, in usu erat, & è Selectioribus
Rabbinorum commentarijs, præter Sacras Literas, dum
tranquillo Carceris abundavimus Otio (inter id ge-
nus alia momenti grauioris) congeffimus, adeò in arcto,
fateor, est & inglorius labor, ut inter ea forsan duntaxat
æstimandum non paucis videatur quæ, planè inutili re-
conditoris vetustatis quisquiliarum affaniarumque aper-
turâ, Curiosioribus atque eis qui operofitate, in pristino
seculo, supernacuâ nimium amant occupari, tantum pla-

cere solent. Et certè quin eo nomine fauentissimè à compluribus excipiat, dubitari nequeo. Ita scatent passim feruentia ejusmodi Studia & impetuosì in ea feriatorum hominum affectus; siue quia, præsens æui tædio ac scelerum odio, ad annos præteritos, qui tamen à Scriptorum reticentia meliores maximè videntur, recurrere libet, siue quia nostris, ut fit, neglectis, aliena potius, ut Exteros terrarum Tractus, Mores, Status, Actus, Domestica in super habentes, affectamus, non sine graui animi vitio & solenni. Sed eo vacant æqui rerum estimatores, quales sunt qui & Vetera & Extera, & diligentè & prudentè indagant, consulunt, in partes trahunt, & meritò interdum venerantur; quæ nimirum siue rerum Diuinarum Humanarumue Scientiæ siue rebus Agendis Decernendisue sunt vlatemùs impræsentialium conducibilia. Atque ut parum à Veteroso distat, Nudæ ac Inanis deperire Vetustatis cariem, ita sanè eam, quæ Posteritati, per tenebricosa Ignorantiæ Dumeta, aliàs errabundæ, facies præfert etiamnum limpidas, siue vltro reijcere siue in Quæstionibus disceptandis, vbi commodè fieri potest, non adhibere, aut Agyrtæ est, aut Fanatici, aut Lucumonis ignaui. Cum igitur non modò Theologi Christiani sed etiam Iurisperiti & Politici, ex prisca Ebraeorum moribus, singularibus sancitis, quæ ab ipso Numine eis præscripta sunt, subnixis, Normas non rarò atque Argumenta dijudicandis controuersijs aliquot, sumant; etiam & hisce id quod præstitimus & gratum fore & vsui (quod maximè cupimus) esse posse vix ambigimus. Idque tum qua *Successiones* explicat, tum qua *Specimen est Ebraici Iuris ritè dignoscendi*. Nam dum *Successiones* eo explicantur, seu domini à defunctis transmissio (quæ omnium apud homines,

mines rerum Ciuiliū maximè communis est, eoque etiam nomine heic magis aduertenda) ita peculiaris Ebræorum mos & à multiplicibus Christianorum, tam vetusti quam præsentis æui, formulis discrepans-cernitur, ita subtilia Magistrorum interpretamenta atq; recepti apud Gentem de hac re juris apices panduntur, ut & Sacras de Hæreditatibus Leges ab eis quibus præscriptæ sunt, explicatas præstò habeant Theologi; Subtilitates forenses, pro Gentis indole repertas, nec minoris forsan æstimandas quam complures quæ Româ, Spirâ, Neapoli, Parisijs, Florentiâ, Genuâ, Tarracone, ac à Tribunalibus alijs Iuriconsultorumque Collegijs in Europa celebrioribus, in numerosis Decisionum, Responsorum, Opinionum, Consiliorum voluminibus, afferri solent, agnoscant Iuriconsulti, & demum aut Normam à Iudiciali Ebræorum jure alijs Rebus publicis non necessariò petendam, aut totum Christianum orbem, in bonis ab Intestato deferendis ac Iure Hæreditario, libenter hactenùs errasse concedat id Politicorum genus quod siue mutua Ciuium officia siue Rerum Dominia ad Ebræorum mores exigi velit, ceteri vetò, inter variantia gentium sancita ac Mores, etiam & hæc, jucundè cum iudicio, nec sine utilitate, contemplantur. Quin & Iudæis ipsis, quorum in Germania, Italia, Polonia, Belgia, Familiæ non sunt infrequentes, Leges de Successionibus Sacræ, cum interpretamentis Talmudicis ac Rabbini-
cis, hodieque in vsu sunt, vbi aut expressè principum Christianorum sanctiones contrarium de eis non statuerint, aut mores aduersi, Sanctionum vim sortiti, neuti-
quam inoleuerint. Id quod de alijs Legis Mosaicæ non paucis capitibus dicendum. De qua re consulere licet C. tit. de Iudæis l. 8 Iudæi, & DD. ibidem, C. Theodos. lib.

XVI, tit. VIII, l. 22. Calderin. Consil. 10 & 30, Alexand. lib. 6. Consil. 6, Io. Corasium Miscellan. Iuris Civilis lib. 5. cap. 6. Francisc. Zoannettum Rerum quotidianarum cap. 60, Tiraquell. de Iure Primigeniorum quæst 66 num. 22. Cirjerum in Tract. ejusdem rei lib. 1. quæst. 16. Anton. Ricciullum, Tract. de Iure Personarum extra Ecclesiæ gremium existentium lib. 2. cap. 14 & 15, & seqq. Marquard. de Susannis part. 2. de Iudæis, cap. 1. §. 1. cap. 2, §. 6, & 4, §. 1, & seqq. præter Felinum ad tit. de Iudæis, cap. 5. Iudæi siue Saraceni; vbi *quando Lex Mosai-
ca*, inquit Felinus, *non est generaliter reprobata, quoad ipsos Iudæos præualet Legi Ciuili.* Et Marquardus de Susannis, *Regula*, ait, *per quam concluditur Iudæos ligari Iure Comuni. & causas eorum secundum Iura Communia diffinien-
das, limitatur non habere locum in casibus in quibus Lex Mosai-
ca specialiter aliquid disponit, quæ non sit expresse reprobata per Ius Canonicum, Ciuile, Statuta, aut per Consuetudinem.* Et signantius de Successionibus & Lege, qua apud Ebræos hodiernos sunt decidendæ, idem Iurisconsultus dicta parte cap. 4. §. 8. & Antonius Ricciullus Tractatus jam memorati libro 2, cap. 15, §. 13. De Successione autem & legitima liberorum qui Iudaismo renuntiarunt, sanctio est peculiaris Pauli III Pontificis Romani, quem anno salutis MDXLI latam habes in Laertij Cherubini Bullario Tom. 1. pag. 666, Constit. 32, & in 7. Decretal. tit. de Iudæis cap. 3. De qua videsis Nauarr. lib. 5, Consil. 2. Et de Samaritarum (qui item Ebræi) Successionibus, vide Nouellam CXXIX & CXLIV. Adde C. Theodos. lib. XV, tit. VIII l. 28. Extra autem Sanctiones ejusmodi aut Mores locorum aduersos, illud de Ebræis Romæ degentibus à Iuuenale Satyr. XIV dictum fere etiamnum obtinet.

*Romanas autem soliti contemnere Leges
Iudaicum ediscunt & seruant, ac metuunt Ius
Tradidit arcano quodcumque volumine Moyses.*

Et ad tenacissimam illam Patriarum ibi Traditionum obseruationem aliarumque contemptum, attinet illud Martialis lib. IX, Epig. XC V, ad verpum Poëtam;

*Illud me cruciat Solymis quod natus in ipsis
Pædicas puerum, verpe poeta, meum.
Ecce negas iurasque mihi per Tempia tonantis;
Non credo; iura verpe per Anchialum.*

Quod de *Anchialo* siue vrbe siue puero habent, ad Epigramma, viri sane doctissimi, planè nihili est. Incomparabili V. Iosepho Scaligero primùm suboluit, ex Ebræorum fontibus, interpretationem heic petendam. Ideo *אֵלֹהִים חַי* *Chi ala*, id est, *viuit Deus*, iuramenti formulam Ebræis vsitatam, ita Martialem decepisse autumat, vt per *Anchialum* eos iurasse sentiret ac à pædicone heic tantundem postularet. Sic ille in Prolegomenis ad Emendationem Temporum & in literis ad V. Cl. P. Scriuerium vti in hujus ad Martialem notis habetur. Vir autem doctissimus Thomas Farnabius noster, ex *אֵלֹהִים חַי אֵם* *Am chi ala* id est, si viuit Deus, aut ignoratum Martiali aut malè intellectum *Anchialum* factum autumat. Tantorum Virorum conjecturas sine inuidia suspicio. Sed neutram amplecti libenter queo. Malim sane ipsum poëtam, rei quam ex Ebræorum in vrbe consuetudine scire facile potuit satis heic scientem fuisse defendere, atque ipsissimum Ebræorum iuramentum exactè satis expressisse. Scimus quidem Iurandi formulas (quæ frequentius in confabula-

bulationibus adhibitæ) apud veteres, contractâ pro more pronuntiatione, ante alias, in vocabula, ab analogia, si cetera spectemus, grammatica, nimis aliena degenerasse; veluti quæ in Pol, Perpol, Ædepol, Mecastor, Mehercle, Medius fidius, apud Plautum & Terentium contrahuntur. Terullianus de Idololatria cap. XX, *Consuetudinis vitium est mehercule dicere & medius filius, accedente ignorantia quorundam, qui ignorant iusiurandum esse per Herculem.* Nam Herculem vtraque formula innui volunt qui Iouis seu Διὸς filium in Medio Fidio reperiunt, ut Festus, qui ceteras fere contractas explicat. Etiam hodieque simile fieri in obuijs Christianorum iuramentis, videmus. Atqui apud Martialem integræ videtur mihi fuisse hæc formula; על כל ימי חייך *iperan chi olam*, id est, *vlescatur aut vindictam sumat is qui viuit in æternum*, si pejerauerim. Adeo ut ita potius scripserit Martialis,

Non credo, iura verpe iperan chi olam.

Quod quam facile à librarijs, qui ignota sibi vocabula in ea quæ cognati soni notiora sunt vertere solent, in *per Anchialum* mutari posset, nemo non videt. על כל ימי חייך *Chi olam* seu qui viuit in æternum, siue על כל ימי חייך *Chi olam* (quod idem sonat) ex celeberrimis Dei Optimi Maximi (qui solus ab Ebrejs exulantibus plerunque cultus) cognominibus esse sacris, tum ex ipsa re liquet, tum ex Daniele XII, 7, & ex IV, 31, vbi Chaldaice vocatur על כל ימי חייך *Chi alma*, quod idem est, & ex Apocalyps. IV, 9 & 10, & XV, 7. Ipsam hisce verbis formulam Iuramenti conceptam, nondum, fateor, compertam habeo. Sed primo, quem citauimus, Danielis loco, legitur; על כל ימי חייך *Et iurauit per Chi baolam seu per Chi olam.*

olam, id est per eum qui viuit in eternum; vnde cognomen illud iuramentis adhiberi solitum esse satis fit manifestum. Nam tamen de Visione illud dictum est, attamen ad Humanos & receptos dictum est mores, vt alia tum ibidem tum in Visionibus alibi. Ex Syriaco autem seu Chaldaeo in Magistrorum, id est Rabbinicum ac Talmudicum, sermonem, significatio ista verbi פֶּרַע (quod alia notione in sacrarum literarum Ebraeo passim usurpatur) vt alia innumera, manauit. Vnde Rabbi Iose Bar Chilpetha, in Talmude Hierosolymitano, tit. Sanhedrin fol. 18, col. 1, cum duo litigantes eum sibi Iudicem ita tantum ex professo agnoscebant si sententiam ferret iuxta דין תורה seu secundum iudicium Legis, at, inquit, אֲנִי יוֹדֵעַ דִּין אֱלֹהִים תורה אלה הוֹדַע מחשבות יוֹדֵעַ מִחוּץ הַחוּשׁ מִקְבֵּלִין Ego haut scio quid fuerit Iudicium Legis. Sed is qui Cogitationes vestras scit (ὁ καὶ νοοῦνός τις) vindictam sumet de vobis qui viri eiusmodi estis vt quod Iudex vobis pronuntiare debet, id praedudicare audeatis. Quin & formula ita ex lingua barbara (nam & formulas iuramentorum hodieque sciunt etiam ij qui alias linguae, in qua usurpantur, ignari sunt) sumta allusionem insuper habebat, eamque ijs, qui tinniente inuicem syllabarum sono capiuntur, lepidam, ad formulam Romanam qua praepositio per adhibita. Nam Pentameter, synalcephæ ratione, ita labitur ac si plane legeres verpe per anchiolam, quod τῶ per templa Tonantis ita respondere videatur. Nec quem moueat quod τ) פ (elementum toto gutturis nixu pronuntiandum) in פֶּרַע per an, in אֶל־וֹ verò, sequente Vau, per O exprimat. Variam esse eius elementi pronuntiationem apud veteres pueri sciunt, & vtrunque admissam. Sed imprimis heic congruum est, vt τ) פ, lite

bulationibus adhibita) apud veteres, contractâ pro more pronuntiatione, ante alias, in vocabula, ab analogia, si cetera spectemus, grammatica, nimis aliena degenerasse; veluti quæ in Pol, Perpol, Ædepol, Mecastor, Mehercle, Medius fidius, apud Plautum, & Terentium contrahuntur. Terullianus de Idololatria cap. XX, *Consuetudinis vitium est mehercule dicere & medius filius, accedente ignorantia quorundam, qui ignorant iusiurandum esse per Herculem.* Nam Herculem utraque formula innui volunt qui Iouis seu Διὸς filium in Medio Fidio reperiunt, ut Festus, qui ceteras fere contractas explicat. Etiam hodieque simile fieri in obuijs Christianorum iuramentis, videmus. Atqui apud Martialem integra videtur mihi fuisse hæc formula; יְיָ אֱלֹהֵינוּ *iperan chi olam*, id est, *placiscatur aut vindictamumat is qui viuit in æternum*, si pejerauerim. Adeo ut ita potius scripserit Martialis,

Non credo, iura verpe iperan chi olam

Quod quam facile à librarijs, qui ignota sibi vocabula in ea quæ cognati soni notiora sunt vertere solent, in *per Anchialum* mutari posset, nemo non videt. יְיָ אֱלֹהֵינוּ *Chi olam* seu qui viuit in æternum, siue אֱלֹהֵינוּ (quod idem sonat) ex celeberrimis Dei Optimi Maximi (qui solus ab Ebrejs exulantibus plerunque cultus) cognominibus esse sacris, tum ex ipsa re liquet, tum ex Daniele XII, 7, & ex IV, 31, vbi Chaldaice vocatur אֱלֹהֵינוּ *Chi alma*, quod idem est, & ex Apocalyps. IV, 9 & 10, & XV, 7. Ipsam hisce verbis formulam Iuramenti conceptam, nondum, fateor, compertam habeo. Sed primo, quem citauimus, Danielis loco, legitur; יְיָ אֱלֹהֵינוּ & iurauit per *Chi baolam* seu per *Chi olam*.

olam, id est per eum qui viuit in eternum; vnde cognomen illud iuramentis adhiberi solitum esse satis fit manifestum. Nam tamen de Visione illud dictum est, attamen ad Humanos & receptos dictum est mores, vt alia tum ibidem tum in Visionibus alibi. Ex Syriaco autem seu Chaldaeo in Magistrorum, id est Rabbinicum ac Talmudicum, sermonem, significatio ista verbi **פֶּרַע** (quod alia notione in sacrarum literarum Ebraeo passim usurpatur) vt alia innumera, manauit. Vnde Rabbi Iose Bar Chilpetha, in Talmude Hierosolymitano, tit. *Sanbedrin* fol. 18, col. 1, cum duo litigantes eum sibi Iudicem ita tantum ex professo agnoscebant si sententiam ferret iuxta **פֶּרַע הַתּוֹרָה** seu *secundum iudicium Legis*, at, inquit, **אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ דָּין** **תּוֹרָה אֵלֶּה הַיּוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹת יוֹדֵעַ מֵאוֹתָן הָאֲשֵׁר בְּיָדָם** *Ego haut scio quid fuerit iudicium Legis. Sed is qui Cogitationes vestras scit* (**וְהַיּוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹתֵיכֶם**) vindictam sumet de vobis qui viri eiusmodi estis vt quod Iudex vobis pronuntiare debet, id praedudicare audeatis. Quin & formula ita ex lingua barbara (nam & formulas iuramentorum hodieque sciunt etiam ij qui alias linguae, in qua usurpantur, ignari sunt) sumta allusionem insuper habebat, eamque ijs, qui tinniente inuicem syllabarum sono capiuntur, lepidam, ad formulam Romanam qua praepositio per adhibita. Nam Pentameter, synaloeperatione, ita labitur ac si plane legeres *perpe per anchiolam*, quod **τῷ** *per templa Tonantis* ita respondere videatur. Nec quem moueat quod **τὸ פ** (elementum toto gutturis nixu pronuntiandum) in **פֶּרַע** per *an*, in **פֶּרַע** verò, sequente *Vau*, per *O* exprimatur. Variam esse eius elementi pronuntiationem apud veteres pueri sciunt, & xtranque admissam. Sed inprimis heic congruum est, vt **τὸ פ**, litera

bulationibus adhibitæ) apud veteres, contractâ pro more pronuntiatione, ante alias, in vocabula, ab analogia, si cetera spectemus, grammatica, nimis aliena degenerâsse; veluti quæ in Pol, Perpol, Ædepol, Mecastor, Mehercle, Medius fidius, apud Plautum, & Terentium contrahuntur. Terullianus de Idololatria cap. XX, *Consuetudinis vitium est mehercule dicere & medius filius, accedente ignorantia quorundam, qui ignorant iusiurandum esse per Herculem.* Nam Herculem vtraque formula innui volunt qui Iouis seu Διὸς filium in Medio Fidio reperiunt, ut Festus, qui ceteras fere contractas explicat. Etiam hodieque simile fieri in obuijs Christianorum iuramentis, videmus. Atqui apud Martialem integrâ videtur mihi fuisse hæc formula; יְהוָה אֱלֹהֵינוּ *iperan chi olam*, id est, *vlescatur aut vindictamumat is qui viuit in æternum*, si pejerauerim. Adeo ut ita potius scripserit Martialis,

Non credo, iura verpe iperan chi olam

Quod quam facile à librarijs, qui ignota sibi vocabula in ea quæ cognati soni notiora sunt vertere solent, in *per Anchialum* mutari posset, nemo non videt. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ *Chi olam* seu qui *viuit in æternum*, siue יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (quod idem sonat) ex celeberrimis Dei Optimi Maximi (qui solus ab Ebrejs exulantibus plerunque cultus) cognominibus esse sacris, tum ex ipsa re liquet, tum ex Daniele XII, 7, & ex IV, 31, vbi Chaldaice vocatur יְהוָה אֱלֹהֵינוּ *Chi alma*, quod idem est, & ex Apocalyps. IV, 9 & 10, & XV, 7. Ipsam hisce verbis formulam iuramenti conceptam, nondum, fateor, compertam habeo. Sed primo, quem citauimus, Danielis loco, legitur; יְהוָה אֱלֹהֵינוּ *et iurauit per Chi baolam seu per Chi olam.*

olam, id est per eum qui viuit in aeternum; vnde cognomen illud iuramentis adhiberi solitum esse satis fit manifestum. Nam tamen de Visione illud dictum est, attamen ad Humanos & receptos dictum est mores, vt alia tum ibidem tum in Visionibus alibi. Ex Syriaco autem seu Chaldaeo in Magistrorum, id est Rabbinicum ac Talmudicum, sermonem, significatio ista verbi *מִדָּע* (quod alia notione in sacrarum literarum Ebraeo passim usurpatur) vt alia innumera, manauit. Vnde Rabbi Iose Bar Chilpetha, in Talmude Hierosolymitano, tit. *Sanbedrin* fol. 18, col. 1, cum duo litigantes eum sibi Iudicem ita tantum ex professo agnoscebant si sententiam ferret iuxta *דִּין תּוֹרָה* seu secundum iudicium Legis, at, inquit, *אֲנִי יוֹדֵעַ דִּין* *תּוֹרָה* אֵלֶּיךָ הַיּוֹדֵעַ מִחֲשֻׁבוֹת יוֹדֵעַ מִחוֹת הַחוֹשִׁים מִקְבִּלֵין *Ego haut scio quid fuerit iudicium Legis. Sed is qui Cogitationes vestras scit* (ὁ καὶ νοεῖς) vindictam sumet de vobis qui viri eiusmodi estis

Print Faded and
Illegible in parts.

alia gutturali sequente in primo loco, etiam eiusdem orationis, *-anchi*, in secundo, pro vocalis adiectæ vi, *olam* faciat, quod doctos fassuros non dubito. Alibi notauimus item Græcos veteres τὸ γ ad dictionum fines non aliter ac in compositionibus in γ interdum, interdum in μ, pro primi sequentis vocabuli elementi natura, & pronuntiatione & scriptione vertisse. Quin γ per Gamma pronuntiari interdum veteribus scimus, vt in Ragau, Gomorra, Raguel, alijs. si igitur dicebant *iperag chi olam*, expressius *Anchiolam* nullibi est. Nam & Græco more, Ἀνχιάλος scribitur Anchialus. Et res heic satis palam est. Neque coniecturæ obest, quod Syriaca, non Ebraica, erat verparum eo æuo lingua vulgaris, vt sciunt docti. Nam ex lectione sacrarum literarum, & frequenti dialecti Rabbinicæ vsu, etiam Ebræa non paucis eorum intellecta & sæpe vsurpata est, maxime in solennibus formulis, eisque vt fieri solet, breuiusculis. Et tam Rabbinicâ quam Ebraicâ, quæ pura est, dialecto, Verba illa ita, vt expressimus, sonant. Syriaca autem haut parùm in alium sonum flectuntur. Iam verò Martialis, non magis quam Iuuenalis inscius moris Ebræorum, quo leges & religionem Romanam planè contemnebant ritibus & præceptis Mosaicis in aperto additissimi, etiam tantundem exprobrat verpo, dum ad patriam iuramenti formulam, qua fallere non ausurum existimabat, eum adigere voluit. Ità sane Principum Christianorum leges exigunt à Iudæis, vt in eorum iuramentis forensibus Deus cognomine aliquo ipsis signantiùs agnito designetur, veluti *vnico, vi- uente, omnipotente, Creatore Cæli & Terra &c.* Vt habetur in Speculatore, tit. de Iuramento Calumniæ, §. *re- stat*, sub finem, Marquardo de Susannis, de Iudæis & a-

lijs Infidelibus part. 2. cap. 5. §, 10, Repertorio Inquisitorum, §, Iuramentum pag. 501, in Ordinatione super Iudicio Camerae Imperialis, tit. LXXXVI, Burchardo de Mangelsfeld in Iure Municipali Magdeburg. tit. CXXXIX, Leunclauium in Iure Græco-Romano Tom. I, pag. 119, 2. libi. Quin fortè Martialis, ex verparum in vrbe morum obseruatione, perjurij eum poena, id est, loris cædi dignum, si ita iuraret, tacite innuit. Nam tametsi peierantibus per Deos Romanos, supplicium nullum præter exitium à Numine expectatum, erat tunc in vsu, attamen ex Ebræorum Legibus (quibus, inter Iudæos ipsos, principum gratiâ locus erat aliquis, etiam in vrbe; de qua re vide-
 sis C. tit. de Iudæis, l. 8. & Dionem, vbi de Iudæis, lib. XXXVI, seu Xiphilinum in Pompeio) sponte peierans siue per nomen siue per cognomen Dei O. M. inter confabulandum (nam perjurij forensis alia erat ratio) loris cædendus erat. Idque ex interpretatione Legis Deuteron. XXV, 2, latæ. Quod scimus ex Misna, tit. *Shebuoth*, seu de Iuramentis cap. III. *זה הנה שבועת ביטוי שחייבין על ורתה מרתה*
Hoc est iuramentum futiliter pronuntiatum, cuius qui scienter reus est, plagis caditur. Et sibi vetita, sine expressa poenæ adiectione, loris punienda, sed nunquam pluribus quam XXXIX plagis plerunque statuebant. Ad quod at-
 tinet illud D. Pauli II. ad Corinthios XI, 24. *A Iudæis quinquies quadragenas, vnâ minus, plagas accepi.* At Paulus ciuis erat natalibus Romanus, vnde, Lege Portia, à verberibus immunis. Vide Act. Apost. XXII, 25, & seqq. Sed qua Iudæus erat, & Iudæorum legibus de plagis, quæ nec legi Portiæ, in foro Iudaico cesserat, obnoxius, ab eis cæsus est. Atque hodie huiusmodi, in festo Reconciliationis, poena peccantibus verpis, ex more suo in Ger-
 mania,

mania, alibique degentibus, infligi solet, vt videre est in Synagoga Iudaica V. Cl. Ioannis Buxtorfij cap. XX. pag. 409. Quin nec ita exploratum mihi videtur ^ת *Templa Tonantis* (quà saltem iurantis mentem occupabat) apud Martialem, pro Iouis delubris sumi. Prouocat verpum ad patriam iurandi formulam, eamque qua maior nulla. Gentis religione ac poenæ timore ductus is abstinuerat. At periurium Ebræis non magis vetitum quam alienorum Deorum nominibus vti. Exodi XXIII, 13. *Non memorabitis nomen Deorum alienorum, non audientur ex ore tuo.* Neque hoc quam illud minùs ex lege punitum. Maimonides Halach. Sanhedrin cap. XIX, ex Talmude, enumerat ^{לחון שבחורה שאין בהן לא כירה ולא מוחה כירה} *præcepta negatiua in Lege, quibus, neque Excisionis poena* (quæ à Numine expectabatur) *neque capitali supplicio forensi præscripto, plagæ debebantur.* Numerus est CLXVIII. Octauus ibi est, de eo cuius ex ore ^{עבורה זרה} *seu nomen Dei alieni* auditum. Vix est igitur vt credamus, verpo, qui per Iouis *Templa* in patriam religionem grauissimè committens, iurasset, idque palàm ac aperte (nam ex alijs flagitijs quibus inquinatus est opertis secretioribusque, dijudicandum non est) religioni adeo fuisse eandem ob causam, Deum itidem Viuentem periurio, quod æquetutum fuisset, laceßere. Per *Templum Dei*, aut *Dei Tonantis* iurasse mihi videtur, id est, ^{בבית אלה הרוע} quod vt de Templo Hierosolymitano, sub Epigrammatis æuo, exciso, intelligebant Ebræi, ita etiam iuramentum illud plane inane fuisse nec iurantis conscientiam obligasse, sententia impia Magistrorum diu antea inoleuerat. De sententia huiusmodi constat apud D. Matthæum XXI, 16. *Va vobis Duces cæci, qui dicitis si quis*

quis

quis per Templum iurauerit nihili est. Neque sanè per Iouis Tempia, sed per Ipsum aut Iouem Lapidem, ex more Romano iurabant. Et Tonantis nomen, quod Ioui tam frequenter tributum, ex sacris literis præstò satis erat Iudæo; vt scire licet ex I, Samuel. II, 10 Psalm. XXIX, 3, alibi. Aut igitur fefellit Martialem verba dum de Iouis Templo iuramentum, per Hierosolymitanum præstitum, capi volebat, aut (quod non ita vero est dissimilimum) ipse Martialis receptam de huiusmodi, quo fallere Iudæi solebant, iuramento sententiam, Romæ itidem edoctus, & insignis, ex perjurio, impietatis eum accusat & ad id genus iuramentum inuitat quod tum Nuninis, tum imminentis a foro Ebraico Pejeranti poenæ respectu, satis esset horrendum. Magis firmat quæ diximus, libertas vitæ Iudæicæ sub Domitiano, siue Martialis tempore, quæ aliquoties ab alijs Imperatoribus ex vrbe pulsa. Nam soluto pretio ad fiscum, qui etiam huic rei singularis erat, adeoque Iudæicus dictus est (vnde & de frequentia gentis ibi habita, è qua mores eorum facilius quibus innotescerent, iudicandum) liberè ac suo more vivebant. Suetonius in Domitiano cap. XII. *Præter ceteros, Iudæicus fiscus acerbissime actus est, ad quem deferiebantur qui veluti professi Iudæicam intra urbem viuerent vitam, vel dissimulatâ origine imposita genti tributa non pependissent.* Sed hæc fortè extra callem.

Quod ad ritè Dignoscendum ius Ebraicum attinet, firmatur ex hoc Specimine, nimirum in eo cœcutire homines, qui Iurisconsultos ejusdem gentis minimè consulunt. Patrum siue veterum siue Recentiorum Christianorum, qui aut non omninò, aut rarissimè, aut perfunctoriè eos ipsi consulere, obiter adnotatis oscitanter contenti. Doctissimus alioquin Origines ipse in Homi-

lia XXII ad Numeros, tum Ebraici tum in Imperio Romano alibique recepti iuris de Successionibus imperitiam prodit insignem dum de utroque ad hunc modum pronuntiat, ad legem dicti libri capite XXVII latam. *Hæc secundum historiam* (inquit; Græca eius Homiliarum nondum puto comperta sunt) *quid vigoris habeant omnibus palam est, qui sciunt leges istas non solum apud filios Israel custodiri sed apud omnes homines, qui tamen legibus viuunt; unde apparet quomodo libertas filiarum Salphaat (Zelophchadi) non solum ipsis Hereditatem contulerit, sed & perpetua viuendi iura seculo dederit. Vides quanta sit etiam Historiæ ipsius utilitas in Lege Dei. Quis potest Leges illas aliquando dissoluere, quibus vniuersus vititur mundus? & paulò post, Ponitur Lex Dei de Successione, ut primo Filius, filia secundo in loco succedat, tertio frater, quarto patris frater, quintus verò gradus certum aliquem non designat, sed quisquis illi propinquior ex omni familia fuerit, ut ipse succedat. Neque enim modus Successionis heic descriptus is est qui, ex Lege sacra, Ebræis omninò in usu; neque is qui eis, ex ea, in usu erat ceteris Gentibus receptus est. Quid igitur illud, sed & perpetua viuendi iura seculo tradidit? Iure Romano liberi vtriusque sexus, etiam Origenis æuo, paritèr succedere. Item pater Patruo præferebatur, quod ab Origene heic negatur ut etiam in Iure Anglicano. Alienissima item ab Ebræorum moribus & perperam intellecta esse non pauca quæ à viris magnis, dum de re hæreditaria ad Leges sacras, sine Magistrorum ope, disputant, traduntur, manifestum satis fit ex eis quæ fuscè, ingeniose, alioquin etiam doctè de iure Fratriæ, ad suscitandum defuncto semen, ducendæ, de primogenitorum prærogatiua, de liberorum, fratrum,*

parentum, successione, tribulium nuptijs, id genus alijs tractat Abulensis ad Deuteronom. XXI quæst. 5, XXV q. 5, 6 &c. Numer. XXV 11, q. 3, &c. XXXVI, q. 8. & D. Matthæi cap. XXII, quæst. 140. Quin Cornelius à Lapide & Bonfrerius ad Numeror. XXVI 1, inauditas Ebræis habent successionis in eorum Republica formulas; vt iuris Cæsarei interpretes, qui de primogenituræ jure apud Ebræos obiter, sed inscienter nimis, verba faciunt, prætermittam. Alia sunt, de sacra illa Republica, innumera & maximi sane Studiosis æstimanda quorum latet plane veritas (nec aliter fieri potest) dum Iurisprudentia ejusdem, Mores, Ritus, Sententiæ receptæ, ab ejusdem Magistris ad posteros transmissæ, negliguntur. Consulendi igitur summa cum diligentia Magistri illi, qui quam singularem rerum Civilium studijs afferant vtilitatem, videre inprimis est in libellis aliquot pridem de rebus Civilibus inscriptis; veluti Petri Cunæi *de Republica Ebræorum*, Williemi Schikarti *de Jure Regio*, Ioannis Cocceij titulo Talmudico *Sanhedrin* (cujus Misna à Paulo Riccio, quem monuerat Maximilianus I Cæsar vt totum opus Talmudicum in Latinum transferret sermonem, ante centum abhinc annos sed indiligenter nimis versa habetur etiam inter editos autores Artis Cabalisticæ) & ejusdem titulo *Maccoth* seu *de reis vapulantibus*. Hisce accedit doctissimi viri Constantini L' Empereur Talmudicus titulus *Middoth* recens editus; vt complures præteream qui Ebraicis scriptoribus diligenter vsi obuiam ex eis, vbi res postulat, lectores docent. Immane quantum Lucis rebus quas tractant siue ex fontibus siue ex classicis Magistris isti præbent, non solum præ Carolo Sigonio, viro etiam doctissimo & cui literæ Latinæ plurimum debent, qui Rempublicam item

Ebræorum

Ebræorum contextuit, vti & Willicelmo Zeppero Legum Mosaicarum Forensium Explanationis auctori, sed etiam præ Conrado Bertramo qui breuitate maiori quam diligentia vtcunque Ebraice eruditus & Iurisconsultus, Politiam scripsit Iudaicam; vt Christianum Adrichomium in Theatro Terræ Sanctæ, Fortunatum Schaccum, Sacrarij Apostolici præfectum, Elæochrismat. in Myrothecio secundo, alios mittam qui huiusmodi res aliud agentes, Theologi, Iurisconsulti, Politici, Philologi, è re nata leui tangunt brachio & misere falluntur & audacter fallunt dum sibi ex Ebræis primò discenda docent. Aut introeundum est igitur in Gentis Penetralia, & Pandectis ejusce seriò vtendum, aut ingenue fatendum, *non Liquere*, vbi de Politia Ebraica fuerit pronuntiandum. Nempe receptis, siue in rebus Civilibus siue in Sacris (id est, quæ ex Lege siue Iudiciali pendent siue Ceremoniali) eorum moribus dignoscendis, haut magis ferè sufficiunt Veteris Federis Scripturæ sacræ, quam Nouum sufficeret, vnde Politia Christiana seu Ecclesiastica anteriorum seculorum ejusque mutantia per Locos & Tempora discrimina, in Anathematismis, verbi gratia, Irregularitatibus, Ordinibus ac Regulis sacris, sacri Prouentus distributione, cultus Ceremonijs, id genus alijs, satis elicerentur. Adhibendas prætereà nemo nescit Historias Ecclesiasticas, Conciliorum Canones, Forenses Formulas ac Decisiones, Decreta Pontificia, Patrum scita, Liturgias, Ritualia, Corpora non solum Ecclesiæ Orientalis & Occidentalis sed & singulorum in vtraque, qua fieri possit, prouinciarum juris Canonici, multiplices etiam traditiones Veterum, & interpretationes atque vsus Recentiorum, sine quibus planè mancum esset de Politia illa iudicium. Atque ita vt se res

habeat

habeat necessum est (si Ebræos spectemus) absque Lege, quam תורה שנעל seu *Legem ore traditam* appellant, absque forensi usu, atque absque interpretamentis quæ libri Talmudici & insequentes Commentarij complectuntur. De hisce Magistri passim, & qui res tractant Ebraicas obiter. Et ante trecentos amplius annos popularis noster, Nicolaus Lyranus, in *Quæstione de probatione Aduentus Christi*, & qui illo paulò recentior est, Doctor ille Resolutus, Ioannes Baconthorpius Carmelita (*de Bachone* appellat Tritemius, vti & alij ferè exteri, & libri eius impressi *Baconem* & *Bachonem*; sed *Baconthorpe* nomen ei erat à cognomine villa in agro Norfolciensi, vnde oriundus est, vt monet Balæus) in Senten. III, Dist. 23, quæst. 1, art. 1. *Præter Scripturas Canonicas* (inquiunt; nam eisdem fere vtitur vterque verbis) *sunt alie Scripturæ à Iudæis receptæ tanquam authenticæ, scilicet Thalmud; quia secundum ipsos scriptura ista non differt à Scripturis Canonicis, nisi sicut lex data verbo à Lege data in scripto, quia ista fuit Moyse reuelata à Deo, sicut illa quæ sunt scripta in Libris Legis. Sed tamen Moyse non scripsit ea quæ continentur in Thalmud. Et hoc potuit esse duplici de causa. Vtpote quia non erat necessarium, vt populus sciret talia, sicut erat necessarium de Legis præceptis, vel quia talia magis erant in secreto habenda. Moyse tamen ea tradidit Iosue & alijs posterioribus eodem modo (de qua re videsis inprimis Misnam tit. Pirke Aboth, seu de Capitulis Patrum cap. I, & Maimonidem in præfatione ad Iad Chazeka, præter Gemaram Babyloniam ad tit. Erubin cap. V, fol. 54, a) & sic consequenter, quousque scripta sunt talia per autores posteriores, ne caderent in obliuionem. Similiter dicta doctorum Hebraicorum qui glossauerunt vetus testamentum sunt auten-*

*tica apud eos multò magis quam apud nos Dicta Hierony-
 mi, Augustini, & aliorum Catholicorum. Et rationem ad-
 dunt, ex Deuteronomij XVII, 11. Non declinabis à ver-
 bis eorum ad dextram siue ad sinistram. Quod de Consisto-
 rij seu Confessus Magni Iudicibus eorumque placitis di-
 ctum volunt, vt in libris de eodem Confessu ostendimus.
 Nam Receptæ Sententiæ eiusce, vtpote Tribunalis su-
 premi, autoritate potissimum subnitebantur. Tralatitium
 est, fateor, in doctrinam Talmudicam, Portentosas, qua-
 rum quidem satis est fecunda, Fabulas obijcere, Vana e-
 tiam atque Impia effata; adeoque existimationem eius
 inde minuere, vt Marquardus de Susannis part. II, cap. I,
 § 49, Hieronymus de Sancta Fide, lib. II, alij faciunt.
 Et Innocentius IV, in Bulla qua eiusdem exemplaria
 Gallijs comburi voluit, inesse ait *blasphemias in Deum
 & Christum eius ac Beatam Virginem manifestas, inextri-
 cabiles abusiones, erroneas, ac sultitias inauditas* quod ve-
 rum quidem est. Sed verò dum de Dominio eiusque
 transmissione aut de rebus quibuscunque ciuilibus in iu-
 dicium deduci solitis, disquirimus, non magis obstant
 eiusce, in eis decernendis, autoritati Portentosæ illæ aut in-
 extricabiles Fabulæ (sub quibus tamen, vti apud Græcos
 veteres & Ægyptios, mysteria pro theologorum gentis
 indole & persuatione latuisse dubitari nequit) aut effata
 Impia, quàm Miraculorum ita dictorum, Spectrorum, ac
 Revelationum in historicis aliquot, æui præsertim medijs,
 Ecclesiasticis, illa seges (quæ simul omnis nullibi, puto,
 satis fidei reperit) aut interfertæ passim scelestarum hæ-
 sium farragines obstant, quo minùs, inter legendum, plu-
 rima quæ Politiam Christianam aperiunt, bono cum
 fructu ac vtilitèr excerpantur. Nec tamen sine dilectu ad-
 mittendæ sunt passim in rebus ciuilibus Magistrorum sen-
 tentiæ*

sententiæ vtrunque ab eis receptæ. Scimus in Cultu diuino, in Iuramentis, Honore Parentibus exhibendo, alijs, humanas traditiones aliquot Numinis iussis eos antetulisse; de quibus monet Christus apud D. Matthæum XV, 3, XXII, 15 & D. Marcum VII, 8, 9 &c. καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε, & *multa alia*, inquit, *similia facitis*. Sed hæc de Sancitis aut Sententijs quæ aut Diuinis planè iussis Aduersæ aut earum obseruationi Impedimento essent dictum est. Aliter sanè eorum qui præerant Iussa etiam ac Sententiæ satis habebant autoritatis, ipso humani generis Magistro de ea re monente, dicto capite D. Matthæi XXIII, 3. Et certe cordatiores Christianorum, qui Ecclesiæ Romanæ renuntiarunt, idque ob compluria in ea sancita ac sententias repertas quæ sibi visa sunt diuinis contraria, sine prudenti priscarum eiuscæ Ecclesiæ Historiarum, Annalium, Patrum, Conciliorum, Canonum, Sententiarum Receptarum, vsus Forensis, id genus aliorum dilectu, suam formari noluerunt. Et qui morosè hæc & dilectum huiusmodi respuunt, sui duntaxat ingenij vi sacras literas temerè explicantes, ridiculis atque impijs pacem Christianam nouationibus perturbare solere passim videmus. Cum autem *Talmudis* vtriusque, ac si diceres *vtriusque Doctrinalis*, binæ sint partes, מִשְׁנָה *Misnaïoth*, *Misnæ* siue *Δευτερόνομος* aut *Leges repetitæ*, & גְּמָרָה *Gemaroth* seu *Gemara*, quarum illæ primò conscriptæ, hæc (*Gemara Complementum* denotat) postea adjectæ sunt; Conscripsit illas Rabbi Iehuda, quem *Hakadosh* seu *sanctum* & *Hannasi*, id est, *Principem*, appellant. Neque enim ante eum *Leges*, *Traditiones* & *Interpretamenta* ore tradita in scriptis omninò publicabantur, sed à Magistris ad Discipulos ore & dictatis transmissa, in scrinijs seruabantur

& Aduersarijs. Floruit ille R. Iehuda sub vtroque Antoino Imperatore, & ne, palantibus tunc Iudæis, suorum rituum morumque vtcunque tenacissimis, majorum traditiones exciderent aut per Scholarum seu Collegiorum promouendæ disciplinæ destinatorum, quæ antea numerosissima fuerant, inopiam, nullibi comparerent, opus illud confecit. Nam ante excidium sub Vespasiano, habebantur, in Academia Hierosolymitana, Scholæ seu Collegia amplius quadringenta, quorum singulis inerant Scholæ item binæ. Altera, qua Lex scripta prælegebatur, seu בית ספר, id est, bibliotheca (eo nomine apud Ezram cap. VI sed Chaldaicè, memoratur Darij Regis Bibliotheca) altera qua *Misnaiotb* seu Traditiones atque exegeses veterum, sententiæ receptæ, decisiones forenses, id genus cetera, docebantur. Hæc autem בית תלמוד seu *Domus Doctrinæ* nuncupabatur. Rabbi Phinees in Gemara Hierosolymitana ad tit. *Megilla* (seu de solenni lectione libri Esther) cap. III, fol. 73. col. 4. ארבע שמורות הן כניסיות היו בירושלם וכל אחת ואחת היה לה בית ספר ובית תלמוד בית ספר למקרא ובית תלמוד למשנה ובולתם Collegia seu synagoga Hierosolymis erant CCCCLXXX. In harum qualibet habebatur Bibliotheca & *Domus Doctrinæ*. Bibliotheca, qua Scripturæ prælegerentur, *Domus Doctrinæ* qua doceretur *Misna*. Hasce autem vniuersas sustulit Vespasianus. Eadem ipsa leguntur in Gemara Hierosolymit. ad tit. *Cetuboth* seu de pactis dotalibus, cap. XIII, fol. 35, col. 3. Excepto quod pro שמורת, id est, LXXX, legitur heic שש quod LX sonat. Videsis item de hisce Gemaram Babyloniam ad tit. *Gittin*, seu de libellis repudij, cap. VI, fol. 58 a. De Rabbi Iehuda, quem diximus, Rabbi Gedalia Ben Ichai.

chaia in libro *Shalsheleth* fol. 32. b. הו"ה חבר המשניות. *Iste composuit Misnaioth anno MMDCCCCXLIX à Creatione & CXX ab Exsidio.* Ita idem fol. 69, b. Scilicet, juxta eorum in calculo rationes, sub anno Christi vulgari CXC, imperante Commodo, & Pontifice Romano Eleutherio. Coeui ita erant Tatianus, Athenagoras, Tertullianus, Clemens Alexandrinus Patres. De eo, videsis R. Salomonem Iarchium ad Gemaram Babyloniam tit. *Baba Metzja*, fol. 33 b, & R. Abraham Zaccuthium, in *Lucbasin* pag. 45 a, & 60 b. Charum fuisse Rabbi Iehudam Sanctum aiunt Antonino Pio. Et utcumque tempori, quod Commodo convenit, tribuatur, ut supra, scriptio seu publicatio ת"ו Misnaioth, sunt tamen qui etiam ipsi Antonino, Profelyto utpote facto, nam ita etiam volunt aliqui (& videsis etiam de hac re Gemaram Hierosolymitanam ad tit. *Megilla* cap. III, fol. 74 col. 1. Halach. 2. & ad tit. *Sanbedrin* cap. penult. fol. 29, col. 3, Halach. 6, vbi אנטונינוס exaratur) scriptionem seu compositionem earundem tribuunt, non aliter puto ac Triboniani scripta, Iustiniani à Iurisconsultis Romanis nuncupantur. Nam quid aliud denotat illud in *Tzemach David* part. 2. pag. 27 b. הקיסר אנטונינוס חבר ספר דתים? אשר עור דתים הזה דנו על פיו באלו נחננו מיסני *Antoninus Caesar composuit Librum Iudiciorum, iuxta eius prescriptum usque ad diem hodiernum Iudicia exercent, utpote quae tradita sunt è Sinai.* Aut hoc de Misnaioth dictum, aut planè nihili est. Neque quid de Misnaioth, aut earum parte & maxima & celebriori, solennius dictum occurrit quam ipsas fuisse למשה בסיני traditiones *Mosi è Sinai.* Et apud Iudæos hodieque, Iudicia, vbi il-

lis permittuntur libera, ad normam תנ"ך Misnaioth Gemaris explicatarum exercentur. Gemaras verò in sequentibus proximè seculis adiecere; in Palæstina, Caput Synagogæ Rabbi Iochanan, in Babylonia Rabbi Ashi, in cuius Gemara pleræque Fabulæ illæ Portentosæ. Studiorum ei consors erat Rab Ina, unde & tam illi quam Rabbi Ashi tribuitur interdum quod תנ"ך Rabbi Ashi soli plerumque agnoscitur. Illinc est quod corruptè apud Hieronymum de Sancta Fide, *Rabbina & Rabbasse*, pro Rab Ina & Rab Ashi, velut primarij autores Talmudici non semel leguntur. De illis videtis Præfationem R. Mosis Maimonidis ad *Misna Tora*. Illic etiam de utriusque Talmudis compositione fusiùs agitur, uti & in præfatione R. Mosis Mikotzi ad librum magnum Præceptorum, ut alios, qui de ea scripsere, heic mittam. Gemara autem תנ"ך Rabbi Ashi cum R. Iehudæ Misnaioth, Talmud Babyloni (quod maximè in usu est) & Gemara תנ"ך Rabbi Iochanan, cum eisdem, Hierosolymitanum Talmud conficit. In ipsis autem Misnaioth & in Gemara Hierosolymitana, Fabulæ, quas diximus, vix omninò, seu rarissimè, habentur. Ipsa autem *Gemara* tum solùm interdum *Talmud* nuncupatur, tum alterum etiam eo nomine est, ut Misna alterum, membrum bipartitæ Traditionum veterum distributionis. Bullâ autem Iulij III Pontificis Romani, anno MDLIV publicatâ, certum *Ebraicorum volumen* Gemaroth Thalmud nuncupatum, nonnulla indigna & Legem Diuinam orthodoxamque fidem offendentia continens igni damnatur. Habetur in Bullario Laertij Cherubini Tom. I. Pag. 716. Quod de Gemaris Misnæ adiectis intelligo. Nam & sub id tempus, ait Rabbi David in *Tzemach* part. I, pag. 22 (citante V. Cl. Wilhelmo Schikarto, in procemio

ad *Tarich* Regum Persiæ ; neque prior pars *Tzemach* haëtenus mihi visa est) נשרפו כל הגמרות הנמצאים בארץ איטליא *Combustæ sunt omnes Gemaræ quotquæ repertæ in regionibus Italiae.* De lectione autem & possessione librorum Talmudicorum interdicta , plura occurrunt in suprà citata Innocentij quarti Bulla dicto tomo pag. 62. in Clementis VIII 20 , tom. 3 , pag. 25, in Gregorj XIII 70 tom. 2, pag. 452 , in Literis Apostolicis pro Officio Inquisitionis pag. 139, & in Commentarijs Francisci Pegnæ ad Directorium Inquisitorum Nic. Eimerici part. II, cap. IV , pag. 94, Ioannis Sleidani Commentario II, Petro Galatino , ac in Willielmi Schikarti *Becinatb Happerushim.* Sed de hisce, Deo volente, accuratiùs alibi. Ideò autem Ebraica fidelitèr & locos vnde desumpta sunt, præter versiones, adijcere visum est, vt faciliùs de re qualibet iudicet lector eruditus, vbicunque nobis securè credere nolit. Foliorum Gemaræ Babylonix numerus ad antiquiorem Talmudis Babylonij Editionem Venetam designatur. Hierosolymitani vnica tantum extat editio. De ceterorum editione monere, operæpretium non est.

Capitulum Elenchus.

CAPVT I.

Succeſſionum, apud veteres Ebræos, diſtributio. De Liberorum & qui rectè deſcendunt ſucceſſione, in Bona paterna.

CAP. II.

De Liberorum in Bona Materna ſucceſſione, & Iure Dotali.

CAP. III.

De Liberis Naturalibus, è Concubina, Ancilla, Extranea, genitis. De Mamzeribus ac liberis ex Inceſtu ſuſceptis. Et de Iepthe è patrimonio à fratribus eiecto.

CAP. IV.

De Liberis Adoptiuis, aut in Liberorum nomen à patre aſſertis. Seruo non licuit Liberum, compellatione, ſeu Abba vocando, ſibi in patrem adſciſcere. De prole de qua ambigitur priori an ſequenti marito fuerit tribuenda.

CAP. V.

De Familia inter Filios erciſcunda, ac Primogeniti prærogatiua.

CAP.

Capit. Elenchus.

CAP. VI.

Qualium Bonorum sors duplex primogenito debita. Non Maternorum, nec eorum quæ à Patre, tempore mortis, non possessa, aut in eius potestate tunc non fuere. Assignatio portionis duplicis in agris inuicem continuis.

CAP. VII.

Qualesnam nati pro primogenitis habiti, siue ratione Hæreditatis siue Sanctitudinis & Redemptionis. Et de primogenito Posthummo, ac Posthumi Successione.

CAP. VIII.

De Familia inter Filias erciscunda.

CAP. IX.

De partium, inter cohæredes, si Minores sint alij, alij Maiores, distributione, & Alimentis Filiabus, ubi Hæredes ipse non sunt, præstandis. Ac de varia Minorum ætate, & Puberibus.

CAP. X.

De Successione Liberorum qui sexus du-

Capitulum

bij, aut vtriusque fuerint, veluti Genitalibus
Obstructi aut Hermaphroditi.

CAP. XI.

*De Successione Patris, & à latere, cen-
fratrum, aui, patruorum, & Exclufa, in
successione, Cognatione Materna, vti & ip-
sa Matre.*

CAP. XII.

*Successionis omnigenæ, quæ ex Iure San-
guinis hactenus tractato pendet, Exemplum.*

CAP. XIII.

*De Successione fratris fratriam viduam, ex
lege, ducentis.*

CAP. XIV.

*De Nuptijs Boazi & Ruthæ. Eas ad
Legem, de fratria ducenda, non spectare.*

CAP. XV.

*De fratris incerti siue de quo ambigebatur
inter certos, an patris esset filius, singulari Suc-
cessionis atque hæreditatis inuicem transmissio-
nis ratione. Et de alijs hæredibus ascendenti-
bus atque à latere incertis.*

Elenchus.

CAP. XVI.

De Successione Maritali, siue Unde Vir.

CAP. XVII.

*Successionis Maritalis exempla. Et de di-
uersarum tribuum hæreditatis, per mutuas ea-
rum nuptias, confusione, ac filiabus ἐπικληροῖς
seu quibus hæreditates obtigissent.*

CAP. XVIII.

*Distinctio quadruplex & Regulæ, quib-
us Magistri totam fermè successionis ma-
teriem, quæ ex iure sanguinis seu Maritali
pendet, complectuntur.*

CAP. XIX.

*De Successionis à Cognatione specie-
bus, atque Regularum, quas diximus, seu
Axiomatum usu ἐν τῇ κληρονομίᾳ seu in hæredi-
taria Terræ promissæ distributione.*

CAP. XX.

*Exemplum Successionis Hæreditariæ in eis
qui primo Terram promissam occupabant.*

CAP. XXI.

De Zelophchadi filiarum portionibus

Capit. Elenchus.

Hereditarijs & Decem dimidię Tribus Manassis, cis Jordanem, funiculis seu fortibus.

CAP. XXII.

De exheredatione Liberiorum seu fratrum atque heredibus instituendis aliter ac ius exigebat commune. Et de libera Bonorum Alienatione eiusque temperamentis ac Restitutione in Iubileo.

CAP. XXIII.

De Successione Fisci, seu Heredibus morte damnatorum; & de bonis Profelytorum, & Vacantibus.

CAP. XXIV.

Discrepantes Pentateuchi Samaritani, in Legibus de Iure Successionis, Lectiones, quę ab observationibus ac interpretamentis aliquot Magistrorum sunt dissonę.

Errata sic corrige.

IN Prolegomenis Pag. V L. 21 אם חי אלה, pag. VI lin. 7. Medius Fidijs, p. X l. 18 וירא.

IN ipso Opusculo, Pag. 12, lin. 30 Lege וירא, 17 l. 4, iniuria, 22. l. 3 אבא אבון 24 l. 19 Isagoge, pag. 41, cap. 10, l. 11 טומטום p. 43 l. 26. אבא אבון p. 49 l. 11 p. 54 l. 15 חלר p. 55, l. 29 ירוקערן p. 65. c. 16 l. 7 transmittentur, p. 68 l. 20 וירא, p. 81, l. 16 וירא p. 91, in 3 Anonym. pro $\frac{1}{2}$ lege $\frac{1}{2}$. Numerorum Plura, nota, non sunt prater

De SVCCSSIONIBVS

in

Bona Defuncti, Ad Leges Ebræorum.

*Successionum, apud veteres Ebræos, distributio.
De Liberiorum & qui rectâ descendunt
successione, in Bona paterna.*

CAPVT I.

uccessio apud Ebræos erat, aut in Defuncti Bona, veluti Fundos, Vtensilia, Suppellectilem, Nomina; aut in eiusce Dignitates, ut in Regiam, Pontificiam. Hanc consultò seponimus, aliàs tractaturi. Illius, quæ in Bona erat, universa quidem materies cernitur in differentia quintuplici. In Successione *Liberorum*, seu rectâ descendentium; *Patris*, unde omnis Successio à latere pender, *Fratri* qui fratrem viduam ex Legge duxerit; *Mariti* seu unde Vir, ac *Fisci*. Neque ulla omninò est, in Bona, Successionis species de qua, ex hisce ritè cognitis, non facile est dijudicare. Li-
B
beri,

beri, ut Sui, necessarij, ac domestici hæredes (quorum prima causa est in successione) aut Patri succedunt aut Matri. Succedunt Patri Filij & Filia; atque ex hisce Nepotes posterique. Ita tamen ut Filiabus Filij nunquam non præponantur. Hisce nimirum non exstantibus, neque aliter, illæ Hereditatem adeunt. Nepotes verò & Neptes eorumque posterij, defunctis Liberis, indutâ parentum personâ ac pro eorum sexus dignitate, aucto succedunt, siue in Capita siue in Stirpes (ut varietas speciei exegerit) habitâ prærogatiuæ filij primogeniti atque familiæ ærciscundæ ratione, de qua, statim. Nam Regula est universalis כל יורש קודם לבתו, *Vbi quis ipse est in successione hereditaria preferendus, etiam uniuersa proles, quæ à femore eius egreditur, est preferenda.* Discimus hæc ex Misna, tit. *Baba Bathra*, cap. VIII, ubi ad hunc modum, de Liberatorum successionibus, legitur.

סדר נחלה כך הוא איש בימורו ובן אין לו והעברהם את נחלתו לבתו ובן קודם לבת וכל יורש יריבה של בן קודם לבת הבת קודמת לאחין וכל יורש יריבה של בת קודם לאחים וגו' זה Ordo seu series Hereditariæ successionis huiusmodi est. Si quis moriatur, filio non superstiti, transferetis hereditatem eius ad filiam eius. Filius anteponendus filia, & uniuersa proles, à femore eius egressa, filia est anteponenda. Filia est anteponenda fratribus & uniuersa proles à femore eius egressa fratribus est anteponenda &c. Et Regula est universalis, ubi quis in successione est preferendus ipse, etiam uniuersa proles à femore eius egressa (nam hoc locutionis genere, pro posteris huiusmodi, utuntur) est itidem preferenda. Lex sacra quæ subnituntur receptæ Magistrorum hæc sententiæ de successionibus Descendentium, habetur Numerorum XXVII, 8.

Si quis mortuus fuerit & filium non habuerit, transferetis
 Hæreditatem ad filiam eius. Neque à Liberatorum ratione
 diversam hæc habent eam quæ est Nepotum Neptumve,
 qui Liberatorum defunctorum sive parentum suorum locos
 occupant, adeoque iure successionis vicariæ, seu, quod
 vocamus, Repræsentationis, succedunt. Quod verò fi-
 lios filiabus semper præferunt Magistri, atque has, siue
 illis ipsis sive posteris eorum superstitibus, planè exclu-
 dunt, provenit ex interpretatione verborum, quæ iam
 citavimus. Ac si dictum fuisset, filias ad successionem
 nunquam eustandas, ubi filius superstes esset. Cum in-
 teram etiam autument ipsi ex dissimili eorundem verbo-
 rum interpretatione, quæ placuit altarum gentium iuris-
 prudentibus, Liberos utriusque Sexus hæreditates pariter
 cepisse, neque filios filiabus antepositos. Gemara Hie-
 rosolymitana ad tit. *Baba Batra*, fol. 16. col. 1. חבמי גרים
 אומרים כן ובת שוין כאחת ראיון דרשי רבן און לו הא אם יש
 לו שניה שוין החיוב והחייב דאם און לו בת הא אם יש לו
 שניה *Iurissrudentes Gentium statuunt filium & fi-*
liam in pari successionis gradu. quod inde ortum est quia in-
terpretantur verba illa & filium non habuerit, ac si ad-
dyceretur, at si habuerit, utrique pares sint. Similiter intelli-
gunt illud quod scriptum est, & si filia ei non fuerit; Quod
si fuerit, utrique sint pares. Certè apud veteres Romanos
 sui hæredes utriusque sexus pariter succedebant, uti li-
 quet ex Caij Institut. tit. XVI, Institut. de Hæredit. ab In-
 testato §. 1, ff. tit. si Tabulæ Testamenti nullæ extabunt,
 alibi passim. Quo factum est, ut ad Romanorum Leges
 quibus liberi utriusq; sexus naturales (modò legitimi etiam
 essent) cum adoptiuis æquiparabantur, non ad Ebraeorum,
 quibus etiam Adoptionis genus quoddam in usu (ut infra

beri, ut Sui, necessarii, ac domestici hæredes (quorum prima causa est in successione) aut Patri succedunt aut Matri. Succedunt Patri Filij & Filia atque ex hisce Nepotes posterique. Ita tamen ut Filiabus Filij nunquam non præponantur. Hisce nimirum non exstantibus, neque aliter, illæ Hereditatem adeunt. Nepotes verò & Neptes eorumque posterij, defunctis Liberis, indutâ parentum personâ ac pro eorum sexus dignitate, aucto succedunt, siue in Capita siue in Stirpes (ut varietas speciei exegerit) habitâ prærogatiuæ filij primogeniti atque familiæ ærciscundæ ratione, de qua, statim. Nam Regula est universalis כל יורש קודמין יוצאי יריבו קודמין, *Vbi quis ipse est in successione hereditaria præferendus, etiam uniuerſa proles, quæ è femore eius egreditur, est præferenda.* Discimus hæc ex Misna, tit. *Baba Batbra*, cap. VIII, ubi ad hunc modum, de Liberorum successione, legitur.

סדר נחלה כך הוא איש כימות וכן אין לו והעברתם את נחלתו לבתו וכן קודם לבת וכל יוצאי יריבה של בן קודמין לבת הבת קודמת לאחר וכל יוצאי יריבה של בת קודמין לאחרים וגו' זה Ordo seu series Hereditarie successionis huiusmodi est. Si quis moriatur, filio non superſtite, transferetis hereditatem eius ad filiam eius. Filius anteponeendus filia, & uniuerſa proles, è femore eius egressa, filia est anteponenda. Filia est anteponenda fratribus & uniuerſa proles è femore eius egressa fratribus est antepanenda &c. Et Regula est universalis, ubi quis in successione est præferendus ipse, etiam uniuerſa proles è femore eius egressa (nam hoc locutionis genere, pro posteris huiusmodi, utuntur) est itidem præferenda. Lex sacra quæ subnituntur receptæ Magistrorum hæc sententiæ de successione Descendentium, habetur Numerorum XXVII, 8.

Si quis mortuus fuerit & filium non habuerit, transferetis Hereditatem ad filiam eius. Neque à Liberatorum ratione diversam heic habent eam quæ est Nepotum Neptumve, qui Liberatorum defunctorum sive parentum suorum locos occupant, adeoque iure successionis vicariæ, seu, quod vocamus, Repræsentationis, succedunt. Quod verò filios filiabus semper præferunt Magistri, atque has, siue illis ipsis sive posteris eorum superstitibus, planè excludunt, evenit ex interpretatione verborum, quæ iam citavimus. At si dictum fuisset, filias ad successionem nunquam eussèandas, ubi filius superstes esset. Cum interàm etiam autument ipsi ex dissimili eorundem verborum interpretatione, quæ placuit alicuius gentium iurisperudentibus, Liberos utriusque Sexus hereditates pariter cepisse, neque filios filiabus antepositos. Gemara Hierosolymitana ad tit. *Baba Bathra*, fol. 16. col. 1. חבמי גרים

אומרים כן ובת שוין כאחיה ראיון דרשי רבן און לו הוה אהם יוש
אומרים כן ובת שוין כאחיה ראיון דרשי רבן און לו הוה אהם יוש

והוה שוין
liam in
terpret
ygeret
gunt ill

MARK. ACROSS. PAGE

si fuerit, utrique sint pares. Certè apud veteres Romanos sui heredes utriusque sexus pariter succedebant, uti liquet ex Caij Institut. tit. XVI, Institut. de Heredit. ab Intestato §. 1, ff. tit. si Tabulæ Testamenti nullæ extrabunt, alibi passim. Quo factum est, ut ad Romanorum Leges quibus liberi utriusq; sexus naturales (modò legitimi etiam essent) cum adoptiuis æquiparabantur, non ad Ebraeorum, quibus etiam Adoptionis genus quoddam in usu (ut infra

monemus) sexus tamen sequior posthabitus in successio-
nibus erat nec, filijs eorumue posteris exstantibus, ad hæ-
reditatem omninò admissus, appositè disputans D. Pau-
lus ad Romanos cap. VIII, 17. tam de Adoptiuis quam
Naturalibus locutus, εἰ δὲ inquit, τέκνα καὶ κληρονόμοι, si li-
beri, etiam & heredes. Quod tamen vertitur etiam, si autem
filij & heredes, ut in vulgata. Sed ita feminæ argumen-
to non satis comprehendi videntur, quas ibi exclusas
nemo sanus dixerit. Atque ut τὸ בנים Ebræis tam filios
quam utriusque sexus prolem denotat, ita & Græcis
τέκνα atque etiam Hellenistis υἱοί, pro בנים substitutum,
tam liberos, quam filios, non rarò significat. Videsis e-
tiam D. Paul. ad Galatas cap. IV, 7. atque inferiùs cap.
XIII. Nec de Romana Iurisprudencia tantùm videtur di-
ctum illud iam ex Gemara Hierosolymitana citatum, sed
etiam de Mahumedana, quæ ita in Oriente & Austro la-
tissimè à multis seculis obtinuit ut Romana olim tum in
Oriente tum in Occidente. Nam illâ item, partes in
successione filia unica simul cum filio æquales, plures fi-
liæ inæquales faciunt; uti videre est in Alcorano, Su-
ratha seu capite III, cui titulus *Elnasba* siue de Mulie-
ribus, tum paulò post initium tum sub extremum. In
Latino Alcorani codice, qui innumeris scatet mendis,
respoudet Azoaris VIII, IX, X & XI. Eæ scilicet caput ter-
tium Arabici faciunt, uti in Italico qui non tam ex A-
rabico quam ex Latino (quicquid obtendat interpret ip-
se) vertitur, Azoaræ VII, VIII, IX & X. Quin signantèr
in utroque dicti capitis loco ex ipsius Numinis iussu
pendere illam successionis formulam, dicitur. Verba sunt,
بِإِذْنِ اللَّهِ فِي أَوْلَادِكُمُ الذَّكَرُ مِنَ الْإِنثَى
Deus ita præcipit vobis de liberis vestris; fi-
lius

tantum capiat quantum filie bina &c. Quod autem habetur in Latino, Azoara VIII, omnesque parentes sextam obtineant si filius affuerit; sin autem, parentes sint hereditarij (id est, succedant) &c. Arabicis satis conuenit, si pro filio, proles substituatur. Muhammedes, seu successor eius Abubecrus (qui Alcoranum primus in scripta redegit) ibi dixit *وَلَوْ كُنَّ نِسَاءً لَإِنْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ* si ei fuerit proles. Et disertè eximius, penes me, interpret iuris Mahumedani explicat per *أَوْ ذَكَرَ* siue mascula, siue foeminea. Italica versio heic alibique non rarò etiam Latinâ multò est deprauatior. Sed hoc obiter.

De Liberorum in Bona Materna successione, & jure Dotali.

C A P. II.

Matri succedunt etiam Liberi, sed non sine Temperamentis aliquot; maximè Tribus, è quibus pendent cetera. Ea sunt, aut ubi non interuenit successio Maritalis, aut ubi Mater filio sine prole mortuo superstes est, aut de bonis quæ Dotis nomine veniunt. De successione Maritali, infrà, suo loco. Extra hæc, ut Patri, ita Matri filij, nepotes, filia, neptes, succedunt. Vbi autem filio sine prole defuncto superstes erat mater, non ita ei mortuæ sine liberis successit filius *בְּקָרָהּ*, aut in sepulchro, uti aiunt, ut transferretur per demortuum eiusce nomen, ceu iure aliquo successionis vicariæ aut representationis, hæreditas materna ad adgnatos eius seu paterno sanguine coniunctos, veluti fratres, sorores, patruos seu amitas. Sed ad matris adgnatos seu paterno ei coniunctos sanguine reuertebatur. Nam adgnati seu pa-

terno sanguine coniuncti solummodò à latere succedunt. Nemo omninò cognationis maternæ nomine; quæ nec pro cognatione civili habebatur, ut fusiùs mox docetur. Atque hoc est quod vult Gemara Babylonia ad tit. *Baba Bathra*, fol. 114, b. לאחזק — אין חזק יורש את אמו בקבר לנחל — *Filius non succedit matri suæ in sepulchro ut in transferatur hereditas ad patruos eius.* Vnde Moses Maimonides, Halach. *Nechaloth*, seu de Hereditatibus, cap. I. ודע בזה הוא שירשנה אם היה לו זרע ואם אין לו זרע תחזור ירושתה למשפחת בית אביה אבל אם מתה האם תחלה ואחר כך הבן אמילד היה קטן בן יומיו ולא בלו לו חרשיו הואיל ותיה אחר אמו טעה אחת ומת הרג זה נחל את אמו ומנחיל הנחלה לירשיו *Semen seu posterij filij eius (Matris) sunt ei heredes; si modo posteros habuerit; sin vero, redit hereditas eius ad cognatos familia eius paternæ.* At verò si primo mortua fuerit mater, & postmodum filius; tametsi fuerit minor, quantulocunque tempore superstes, aut minime in utero compleuerit menses suos, quandoquidem momento aliquo matri superstes fuerit, ei succedit, & transfert hereditatem eius ad eos qui ex cognatione paterna ei heredes sunt. Quod ad Bona, quæ Dotis nomine veniunt, attinet; Liberi, sed duntaxat masculi, qui ex uxore cuius dos erant ipsa, in ea succedebant, adeò ut ceteri, ex alijs uxoribus suscepti, nihil inde, sed ex eo quod reliquum erat tantummodò, caperent. Ita Gemara Babylonia ad tit. *Cetbuboth*, seu de pactis dotalibus, fol. 52. Quin Moses, quem diximus, Halach. *Isboth*, seu de re uxoria, cap. XII, septem esse res ait quæ Dotis ratione marito incumbunt, quarum, Sex תנאי בחובה id est, *conditiones* aut *appendices Dotis* appellant, seu pacta dotalia, etiam ipsam uxorem ducendo & dotando, ex sancitorum à Confessu

Magno LXXI-virorum, quem Sanbedrin bagedola vocant, introductorum, vi, in iura. Septimam verò, eadem auctoritate nixam; עיקר כתובה seu *Dotis fundamentum*, seu *Dotem ipsam* vocant. Illas ita enumerat, לרפאתה אם חלתה, ולפרותה אם נשבת ולקבורה אם מתה ולהיות נאמנה מנכסיו וירשבה בביתו אחר מותו כל זמן אלמנותה ולהיות מנוחה ממנו ויונות מנכסיו אחרי מותו עד שתתארסנה ולחיות בניה הזכרים ממנו וירשין כתובתה ויתר על חלקם מירושה טעם אחרים; *Ut medicorum cura uxori à marito praestetur, si egrotaverit; ut ab eo redimatur si captiva fuerit; ut sepeliatur ab eo si fuerit mortua; ut alatur ex illius substantia; & in edibus eius degat post mortem eius, quandiam vidua fuerit; ut filiae eius ab eo susceptae ex illius substantia alantur, quamdiu fuerint innuptae; ut demum liberi eius mascululi ex eo suscepti, succedant in Dotem praeter partes quas cum fratribus insuper capiunt in hereditate paterna.* Etiam omnia haec כתובת הנאי seu *Dotis conditiones* nuncupantur; unde distinctio satis obuia, de successione hereditaria. Aliam esse ירושה של תורה seu *hereditariam ex Lege Successionem*, aliam כתובת הנאי seu *ex conditione dotali* quam, cum ceteris, מדבר סופרים sive à *Sanctis Scribarum sacrae Legi superinductis*, id est, illustriorum Iurisprudentum Confessus, quem diximus, Magni Decretis volunt manasse. Expresse Dotale hoc Confessui illi tribuitur à Maimonide, dicto tit. cap. XVI. Atque ad Decreta eorum attinet illud Servatoris apud D. Matthaeum XXIII, 2, Super cathedram Moysi sederunt Scribae & Pharisei; Omnia ergo quaecunque dixerint vobis תשמעו תשמעו תעשו תעשו, ut servetis, servate ac facite. De ea re videlicet, ante alios, Abulensem ad D. Matth. cap. XV. quaest. 12, & ad XXIII, quaest. 27. Sed de eorum auctoritate

tate in huiusmodi alijsve decretis sancendis amplissima, nos, accuratatione non exigua, in libris de Confessu illo inscriptis. Dotalis autem successionis exemplum affert idem Maimonides dictæ Halachæ cap. XIX. Dotis nomine affert uxor M. Siclos. Parit filium & moritur. Ducitur à viro superstiti alia, cuius Dos centum. Eâ item mortuâ, moritur maritus, cuius bona bis mille Sicli. Ex prima susceptus filius capit mille, ex secunda centum, pro ratione dotium maternarum; *וְהָאֵלֶּיךָ מִשְׁמֵר וְיִרְדּוּ אִתּוֹ בְּיָמָיו* *in id quod reliquum est, equaliter succedunt*, adeo ut filio primæ cedant MCCCCL Sicli, secundæ DL, prætermittâ in exemplo primogenituræ ratione, quæ si admittatur, alia eiusce, quod reliquum erat, distributio faciendâ; uti mox ostenditur. Atque hoc in successione ob-
tinuit, ubi nummus quantuluscunque præter ipsas dotes supererat. At verò si supererat omninò nihil, tunc in partes æquales uterque filius, seu quemadmodum exigebat Lex sacra, succedebat, ut idem eodem capite. Vbi etiam momentum mortis patris spectandum tantummodo esse docetur. Adeo ut, quæ postmodum accreuerint patrimonio Bona alia, pro nihilo in hac specie haberentur. Quin si æs alienum æquale esset Bonis præter dotes reliquis, nihilominus in distributione hæreditatis ratio eius neutiquam habita. Id est, non minuebat eam. Ceterum, ubi mortua uxore alterâ, è qua filij suscepti, alia ducta fuerit, quæ, cum pepererat etiam filios, marito superstes, sacramento viduæ præstito (de dotis suæ qualitate ac valore; sine quo dos viduæ minime redhibenda erat, de qua re idem Moses, citata Halacha, cap. XVI) moreretur, huius, utpote viduæ iuratæ ac dotem iam siue possidentis siue vendicantis, filij ex Lege succedebant, illius,

lius cui maritus superstes fuerat, filij ex ea quam diximus conditione dotali. Vnde fiebat, ut primæ filij maternam hanc hæreditatem seu dotem primò eaperent, & dein filij secundæ etiam suæ matris dotem; idque tametsi nihil omninò reliquum esset præter ipsas dotes. Quoniam scilicet utriusque successio ex conditione dotali non erat. At si quid reliquum esset, æqualis eius fiebat distributio. Si quis uxores binas, quarum utrique filij, reliquerit, & ipsæ viduæ, sacramento viduarum præstito, mortuæ fuerint, utriusque filij in dotes maternas seorsim succedebant. Sed neuter ex conditione dotali, sed ex lege. Et primæ filij, secundæ filijs antepositi. Nam bona mariti, hypothecæ iure, ad præstandam uxoris superstitis dotem obligabantur. Sin verò neutra viduarum sacramentum illud præstitisset, successerant filij utriusque in Bona Dotalia, qua paternorum bonorum ita pars facta fuissent. Si præstiterat altera, altera minimè, huius dos patrimonij pars fuisset facta, illius, dotis nomine ad filios suos venisset, bonis non immista paternis quæ ad utriusque filios paritèr attinebant. Summa est, in matris, quæ, patre superstite, demortua est, dotem filios seorsim perpetuò successisse; in viduæ ita demùm successisse, si ea iuramentum, quod diximus, præstitisset. Atque similis ratio obtinebat siue plures, siue vnicam quis haberet uxorem. Dos autem heic id tantùm denotat quod expresso dotis nomine pactis & iumentis dotalibus inferebatur, ut excludantur alia quæcunque siue profectitia siue aduentitia uxori bona, de quorum natura ac nominibus consulas Maimonidem Halach. *Isboib*, seu de re uxoria, cap. XVI.

De Liberis Naturalibus, è Concubina, Ancilla, Extranea, genitis. De Mamzeribus ac libris ex Incestu susceptis. Et de Iepthe è patrimonio à fratribus ejecto.

CAP. III.

CVM autem Liberi sint alij Legitimi, Naturales alij; tam hi quam illi in hæreditatem veniebant, sed non sine distinctione. Nam Naturalium, seu eorum qui ex legitimis nuptijs nati non sunt, alij fuere ex Concubinis quæ nec Ancillæ nec Extraneæ seu Gentiles, sed in uxores ritè duci potuissent; alij ex Incestu seu damnato, ערוה seu Turpitudinis nomine, coitu geniti; alij ex Ancillis seu Extraneis siue Gentilibus. Primi & secundi generis liberi hæreditates adibant, non item tertij. Concubinæ primi generis non aliæ habebantur à iustis vxoribus, excepto quod sine nuptiarum ritu pactisque dotalibus iusta vxor non fiebat, quæ in Concubinatu prætermissa. Vnde, ad illud II. Samuelis v. 13. *David etiam duxit Vxores & Concubinas Hierosolymis*, Gemara Babylonia, tit. *Sanhedrin*, seu de Tribunalibus & iudiciorum formulis, fol. 21, a, מא נשים ומאי בלגשים אמר רב יהודה אמר רב נשים בבתונה ובקדושים בלגשים Quid vxores? Quid Concubine? *Ait Rab Iehuda; Ait Rab, vxores fieri pactis dotalibus ac ritibus nuptiarum; Concubinæ neque hos neque illa adbibita.* Adde commentarium adiectum primo capiti Halachæ *Ishotb*, seu de re vxoria, *Mosis Maimonidis*. Si tamen

tamen eam, quacum legitimum haberi coniugium non poterat ob natalium defectum, veluti Seruam, quis dotalibus cum pactis in Concubinatum acceperat, ea & vxor improprie dicebatur & Concubina. Sic Magistri in exemplo Ceturæ (quam eandem cum Hagare fuisse plerunque volunt) ab Abrahamo ductæ, Genes. XXV, 1. Ibi R. Bechai fol. 35 col. 4. (ad illud, & filijs Concubinarum dedit dona &c.) Ceturæ filios inprimis à Magistris ait intelligi & נקראת פלגש לפי שהיא ממשפחה עבריים ונקראת אשה לפי שכתב לה כתובה וכן אמרו רבותינו ז"ל נשים בכתובה בכתובה פלגשים בלא כתובה Vocatur (inquit) Concubina quoniam erat ex familia serui, vocatur autem vxor quoniam non sine instrumento dotali coniuncta est. Atque sic Magistri nostri, pie memorie; vxores cum instrumento seu pacto dotali, Concubinas sine hoc fieri. Quin vetustissimus autor libri Zohar, ad Beresith, fol. 79, col. 316, in illud de Abrahæ donatione בני הפלגשים אלפי חורו בני קטורה Filij Concubinarum sunt hic filij Ceturæ quæ Concubina & antea & nunc erat. Atque ita sanè expressim nuncupatur I. Paralip. I, 32. Videtis D. Augustinum super Genes. ad literam quæst. 90. Liberis autem Concubinarum, cum quibus legitimum contrahi potuit matrimonium, successionis ius agnoscit David Kimchius ad II. Samuelis IX, 7. vbi Saulis, ex Rizpa Concubina, filios cum Mephiboshetho eiusce ex Ionathane F. Nepote in paterna bona succedere debuisse vult, si perduellionis crimen non interuenisset (de quo, capite XXIII) פלגש בני פלגש etiam si fuerint Concubine filij. Vide II. Sam. III, 7. & XXI, 8. de Rizpa. Et fuisse etiam, in ingenuis in concubinatum accipiendis, pactorum dotalium quorundam vsum agnos-

cunt, sed non eiusmodi ut conditiones illæ dotales, quæ ad uxores spectabant, in eis locum haberent; unde & successio in Dotem, quæ vxorum prolis erat (ut capite ostenditur superiori) ad Concubinarum Liberos non attingebat. De qua re consulas D. Kimchium ad II. Samuel. V, 13. Ceteram autem hæreditatem proli Concubinarum huiusmodi negatam à Rabbiniis non comperio, utcumque à doctissimis viris atque Ebraicarum literarum callentissimis, dum de Concubinis non distinguunt, earum, qualescunque fuerint, liberos temerè exhæredatos video. Sed, ut id quod res est dicam, Concubinæ huiusmodi ingenuæ atque Israeliticæ, tantum non iustæ uxores erant, & sane vxorum nomine interdum etiam in sacris literis designari volunt magistri. Inde ad illud de Davidis Regis vxoribus & Concubinis supra citatum, Gemara Babylonia fol. 21, a, ad tit. Sanhedrin, *למלא שמחה עש* ut impleretur numerus octodenarius. Scilicet mandatum Deuteronom. XVII, 17, de vxoribus Regi non multiplicandis, de pluribus quam octodecim intelligunt, ut videre est in Misna tit. eod. cap. II. Quin, apud Hellenistas, Esther II, 8 & 14, *φύλαξ τῶν γυναικῶν* sive vxorum custos tam id quod est *שומר הנשים* sive Custos Concubinarum quam *שומר הנשי* seu Custos vxorum interpretatur. De liberis ex incestu genitis (quod & de Concubinis & de vxoribus ingenuis & Israeliticis, sed quibuscum siue ob affinitatem siue ob consanguinitatem matrimonium contrahi non poterat, intelligo) ita Moses Maimonides, ex veterum scitis, Halach. Nechaloth, cap. I. *כל הקרובין בעברה יורשין כבשרם כיצור בגון שחיה לו בן ממזר. או אח ממזר היו אלו כשאר בניו וכשאר אחיו לבחלה* Omnis qui proximior est, tametsi ex transgressione,

suc-

succedit, ac si plane legitimus fuisset. Quomodo? si cui sit filius Mamzer aut frater Mamzer, hi in hereditatem succedunt non aliter, ac alij filij, alij fratres. Vide nunc Gratianum Caus. 35. quæst. 7. Mamzer ex πόνος seu de scorto natum interpretatur tum vulgata, tum Hellenistica versio. In Arabicâ Erpenianâ *فح الزنا* pullus meretricis, ac in Ms. versione quam Bibliothecæ Arundelianæ debemus *זל זל* meretricis proles vertitur. Talmudici velut à *מזל זר* quod maculam extraneam sonat deduci volunt, & *ממזר* Mamzir non rarò scribunt; uti & in Pentateuchio Samaritano exaratur; scilicet, *ממזר*. A Magistris autem stricte plerunque sumitur, & pro eo qui ex coitu nascitur siue ברית, id est, Excisione, siue ultimo supplicio, ex sententia forensi, pleetendo. Vnde Salomon Iarchius ad illud Deuteronom. XXIII, 2. non ingrediatur Mamzer in cætum Domini (quod de matrimonio cum Israelitide contrahendo, ac si dictum fuisset לא ישא ישראלי בת זונה non ducat in uxorem Israelitidem, exponunt) *אין ממזר אלא מהיב ברית וחל* וחומר מהיב מיתת בית דין שאין בעריות מיתת בית דין *Mamzer*, inquit, is duntaxat est qui ex coitu Excisione pleetendo nascitur, aut, quod magis dicendum, ex eo qui, ex sententia forensi, ultimo pleetendus supplicio. Nam inter ea quæ nomine ערה (*αρχαὶ* Givus seu turpitudinis) signantius denotantur (Leuitico XVIII, & XXI) nullum est ex sententia forensi ultimo supplicio pleetendum, ad quod simul Excisionis pœna non attinet. Et Misna, tit. *Iabimorb*, cap. IV, *אמר ממזר כל שאר בסד* *עושה בלא ובה דברי ר' אקיבא שמעין התמני אומר כל שחייבין עליו ברה בדי שמים והלכה כדבריו ר' יהוסע* *Quisnam est Mam-*
zer?

zer? Omnis qui genitus ex Consanguineis quorum vetitus coitus; iuxta sententiam Rabbi Aquibæ. At Simeon Theminites ait, omnis qui natus ex coitu qui vindicta Numinis ex lege excidendus. Et sententia eius recepta est. Rabbi Iosuah autem dixit; omnis qui nascitur ex coitu ex forensi sententia capitali supplicio plectendo. Vbi R. Obadiah Bartenorius, coitum cum muliere menstruis laborante excipit. Verba eius sunt; וכן הלכה שכל שחטורו אסור ברה דולר ממור חזר מן הנדה אבל מחויבי לארץ אין הולך ממור Et sic est recepta sententia; omnem natum ex coitu sub pœna Excisionis vetito Mamzerem esse, excepto coitu cum fœmina menstrua patiente. At vero ex coitu generatim duntaxat vetito Mamzerem non nasci. Adde Gemaram Hierosolymitanam ad di&. tit. fol. 6, Halach. 15. & Babylon. fol. 46. Et vide insuper R. Bechai, ad Deuteronom. fol. 225, col. 2. Sepher Siphri. fol. 50, col. 198. Pesi&tha Zoter&tha fol. 80, col. 2. vti etiam Daudem Kimchium ad Zachariam IX, 6, ac Munsterum ibidem, præter eundem Kimchium & Philippum Aquinum in Radice מר, & Paulum Riccium in Mandatum Negativum CXVII. Excisio autem erat pœna non civilis aut à Magistratu infligenda, sed מן השמים seu à Numine vindicta sumta. De ea videsis Sixtinum ab Amama in Antibarbaro lib. III. pag. 955, Ioannem Druisium ad difficiliora Geneseos loca cap. XXIV, præter Ioannem Cocceium ad Talmudicum titulum Maccoth cap. III. Et nos de ea fusiùs agimus in libris de Confessu Ebræorum Magno. Ex Ebraico Mamzer natum est in Iure Pontificio Manzerum & Manserum nomen, quod pro scorti qualicunque prole sumitur ab eiusdem iuris magistris, ad tit. de Renuntiatione cap. 10, nisi cum, &. Persona vero.

vero. Vbi Nothi, Manzeres, Spuriij, Naturales distinguuntur. Et rhythmis solent explicari;

Manzeribus Scortum, sed Mæcha Nothis dedit ortum,

Vt seges à spica, sic Spurius est ab Amica

Dant Naturales, quæ nobis sunt Speciales.

Quin Gabriel Palæottus Cardinalis, libello de Spurijs, cap. XVI. de Manzeris vocabulo locutus, *hodieque*, inquit, *in Rescriptis, priuilegijs, & Curia Romana, satis quidem est celebre.* Eundem videsis cap. LIV, vbi in prolis ex legitimis nuptijs non susceptæ successionem, etiam ex iure sacro disputatur. Recentioribus item Græcis hinc habetur Μαζήρ eadem notione, vt Gregentio, alijs. Liberi autem ex Concubina conditionis seruilis, aut Extranea seu Gentili, à successionem planè apud Ebræos excludebantur. Id satis liquet ex Misna tit. *labimoth*, cap. II. Et Maimonides verbis supra de Mamzere citatis, subiicit,

אבל בנו מן השפחה או מן הזכרה אינו בן לרבה מן
— *atqui filius ex Ancilla aut Extranea susceptus, ad ea quæ dicta sunt non habetur pro filio, nec omnino hereditatem capit.* Eundem Maimonidem vide Halach. *labimoth*, cap. I præter Genes. XXI, 10. & XXV, 6. Vnde D. Paulus ad Galatas IV, 30; *Ejce ancillam & filium eius. Non enim erit heres filius Ancillæ cum filio liberæ.* Et Isaacum hæredem ex affe reliquit Abrahamus, filijs Concubinarum muneribus nihilominus ditatis & in regiones Orientis ablegatis. Sed mirum interea est quod habet vetustus autor in *Beresith Rabba* fol. 68, col. 2. Apud Alexandrum Magnum, ferum Asiæ potitum, Ismaelitas siue Arabas litem adversus Israelitas instituisse על הבכורה sive *de iure aut prærogatiua primogeniti.* Etenim Ismael Abrahamæ primogenitus erat, licet ancillæ filius.

filius. Aduocatum respondisse אדוואט ארץ ארץ Domine mi Rex, nonne fas est
 cuique pro libitu suo cum filijs seu liberis suis agere. Regi
 annuenti, at, scriptum est, inquit (Genes. XXV, 5) Et
 dedit Abraham totam substantiam suam Isaaco. Et de di-
 stributione porro interrogantibus Ismaelitis, illud quod
 sequitur ibi subiecit, At filijs Concubinarum quæ Abrahæ
 erant, dedit Abraham dona. Inde lite abstinebant וסתלקו
 מיטת בנות פנים ob pudorem ultra disputare no-
 lebant. Ita autor ille. Perinde ac si absque Abrahæ do-
 natione fuisset, etiam Ismael eiusque posteris, tametsi ex
 ancilla in Concubinato genitus ipse, ut hæredes succe-
 dere debuissent. De paternis donationibus atque exhere-
 datione liberorum, infra. Historiolæ seu Decisionis illius
 pars habetur in Gemara etiam Babylonia ad cap. XI.
 tit. Sanbedrin, fol. 91, a, ubi Aduocatus ille vocatur
 גביאב בן פסיס Gibiab Ben Pesisa, de quo vide plura
 apud Abrahamum Zacuthium in Sepher Iuchasin fol. 13,
 b. & Isachar Ben Nepthali in Commentarijs ad locum
 è Beresith Rabba citatum. Sed quid interea est illud quod
 legitur Iudicum XI, 2. ut vulgata habet, Heres in domo
 patris nostri esse non poteris, quia de altera matre natus es?
 Id Iepthi Gileadis ex אשה זונה (quod siue meretricem
 aut γυναῖκα πόρνη cum Hellenistis, siue cauponam interpre-
 tari licet) filio suscepto dicitur à fratribus eius, ex alijs
 Gileadis siue vxoribus siue Concubinis natis. Certè in
 Ebræo nihil est quod respondet non poteris. Nam ita se
 verba sacra habent לא תנחל בבית אביך כי בן אשה אחרת Non succedes,
 seu non possidebis, ut heres in domo
 patris nostri, quia filius es ex fœmina alia susceptus. Illud
 non poteris esse heres innuit iure cum ab hæreditate ex-
 clusum.

clusum. *Non succedes*, seu *non possidebis ut heres*, siue, quod idem est, & *καληκονομῆς* (quemadmodum Hellenistæ) ut ex iure dictum quidem innuere potest, ita etiam ex innuria & vi pronuntiatum. Atque hoc in causa dicti illius fuisse volunt aliqui. Expulisse scilicet eum injuria à patrimonio fratres. Et ipse Iephthes veluti injuriæ memor, commate 7. *Nonne vos estis qui odistis me & eiecistis e domo patris mei, & nunc venistis ad me necessitate compulsi* (Nam receptissima est apud Magistros sententia illa, *מי שיש לו בן מכל מקום בנו הוא לכו רבר חוז*, *Is cui filius est* (aut proles) *filium utique habet respectu omnigeno, nisi scilicet prognatus fuerit ex Ancilla aut Extranea*; Id quod iam dictis apprimè convenit, & ex Rabbīnorum placitis, ad locum è Iudiciis iam adductum, memoratur à R. Dauide Kimchio. Sunt tamen qui *אשה אחרת* seu *scæminam aliam* ibi sumunt pro aliis tribus uxore, atque ita rem, ad legem Numerorum XXXVI, 7, aduersus mutuas tribuum nuptias latam, quam illo æuo, seu sub terræ promissæ prima diuisione, tantum vim fortitam fuisse volunt (vt infra, capite XVII, ostenditur) relegant. De qua re consulas iam dictum Kimchium & ibidem R. Leuī Gersomidem. Certè *scæmina* illa *alia* Fl. Iosepho planè Extranea est. Nam ita ille de Iepthe, ac fratribus eius lib. V, cap. IX, & *γὰρ*, inquit, *ὄντα ὁμομήτριον αὐτοῖς ἀλλὰ ξένον περὶ τὴν μητέρα ὡς ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν ἐπαχθεῖσαν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐξέβαλον καταφρονήσαντες ὡς αὐτῇ ἀσθενείας*, *Cum non esset ex eadem matre natus, sed peregrinus genere materno, quam pater amore ardens eis superinduxerat, eiciebant eum ac ob imbecillitatem despiciebant*. At, si Extranea erat mater, iure sane, ni fallant Ebræorum magistri cie-

Etus est. Vtunque etiam apud ipsum Iosephum conque-
 ratur Iephthes se ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἀδικούμενον περιφανῶς,
iniuriam apertè perpeſsum eſſe. Nam & omnimodum Concu-
 binatum Extranearum ſeu alienarum foeminarum, nedum ex
 illius proliſ ſucceſſionem, gens etiam in libidines proie-
 ctiſſima, illicitum habuit. Et Tacitus Hiſt. V, de Iudæis,
*Aduerſus omnes alios hoſtile odium. Separati epulis, diſcreti
 cubilibus, proiectiſſima ad libidinem gens alienarum concu-
 bitu abſtinent. Inter ſe nihil illicitum.* Sed poſtrema illa
 verba manarunt ex craſſa gentis morum legumque ignoran-
 tia, quæ alijs itidem magnis, ut fieri amat, inter veteres
 ſcriptoribus impoſuit. Conſulas de dicto Iudicum loco Nic.
 Serrarium & Io Druſium. De Manzeribus autem ſeu Man-
 ſeribus, vide nunc Connanum Commentariorum Iuris Ci-
 uilis lib. II, cap. XVI, vbi temeraria Canonistarum de
 eis effata reprehendens, *Manſeris*, rectè inquit, *nomen
 barbarum eſt, nec alijs notum eſſe poteſt quam quorum ex
 lingua ſumptum eſt.* Adde, præter Magiſtros qui ad De-
 cretalium titulum de Renuntiatione, ſcriptitant, Ludo-
 uicum Molinam, de Iuſtitia & Iure, Traſt. II, Diſp. 165,
 (cui Manzares dicuntur) Couuaruuiam in Epitome de
 ſponſalibus, Azorium Inſtit. Moral. part. II, lib. II,
 cap. 8 & ſequentibus. Quin hi etiam de ſucceſſione pro-
 liſ ex illicito concubitu ſuſceptæ fuſtius diſputant, ut item
 Fernandus Vaſquius de Succeſſionibus part. II, lib. I, q.
 2. num. 62. & ſeqq. Antonius à Gama in Deciſ. Luſi-
 tan. CCCXII, DD. ad C. tit. de Nat. liberis & Nouell.
 XVIII, Iosephus de Seſſe Deciſ. Aragon. XLIII, Pontus Heu-
 terus libello de Libera Hominiſ Natiuitate, alij ab hiſce
 laudati, quos ideo libentiùs heic memoramus quoniam
 etiam ſiue Ebræorum mores ſiue ſacras de hac re leges
 in.

interdum ipsi, sed aut oscitanter nimis aut nimis inscienter quidem tangunt.

De Liberis Adoptiuis, aut in Liberorum nomen à patre assertis. Seruo non licuit Liberum, compellatione, seu Abba vocando, sibi in patrem adsciscere. De prole de qua ambigitur priori an sequenti marito fuerit tribuenda.

CAP. IV.

EDitio vulgata etiam Adoptionis meminit. Ester II, 7. *Vocabatur Esther, & utrunque parentem amiserat; pulchra nimis & decorâ facie. Mortuisque patre eius ac matre Mardocheus sibi eam adoptauit in filiam.* Ita etiam commate 15. Sed adoptare heic non aliter versionis auctor fuit, ac in Exodi II, 7. Vbi Pharaonis filia dicitur Mosen adultum *adoptasse in locum filij.* Neque adoptionis Romanæ vestigium aliquod heic inesse putandum, sed curam seu amorem, veluti siue paternum, siue maternum, quo nutritus siue hic siue illa orba, tantum innui. Quin in loco illo Estheris, Magistri non modò nullam agnoscunt Adoptionis quidem umbram, sed etiam planè negant, dum verba illa *לָקַחָהּ לָהּ לְבִיתָהּ* *accepit eam sibi in filiam* (ut habet veritas Ebraica) de matrimonio cum ea inito intelligunt. R. Iarchius ibidem; *דְּבָרָהּ בִּירְדָּהּ לָבֵיתָהּ* *Rabbini nostri explicant illud לָבֵיתָהּ (in filiam) per לָבֵיתָהּ (in domum) ut scilicet sibi vxor esset, quod disertè*

afferunt etiam Hellinistæ quibus pro verbis illis substitui-
 tur *עָוָדָאֵי דְּאֵתְּרָא אֲדִתְּרָא עֵלֵי גִיּוּבָאֵי*, *educavit eam sibi*
in uxorem. Atqui Adoptionis species quædam in usu e-
 rat. Nam in servis familiaribus census, aut ex Ancilla
 susceptus, assertione patris, aut servum illum non esse
 sed sibi filium, aut huius matrem manumissam fuisse (sal-
 tem si etiam eiusce proles inter filios ceteros ritè educa-
 ta esset) inter liberos legitimos seu hæredes locum ob-
 tinuit. Quod de libero ita asserto multò magis dicen-
 dum. Inde illud Misnæ tit. *Baba Bathra*, cap. VIII,
הַחֹמֶר וְהַבֵּן נֶאֱמָר *qui assuerit quem sibi filium esse,*
ei fides habetur. Vbi R. Obadias Bartenorius *וְיָדוּעַ*
אֲדֵּוָּם וְלִפְטוֹר אֵת אֲשֶׁר בֶּן הַיָּבָם *adeo ut filius eiusmodi ei*
succedat & uxorem eius à Leiri nuptijs liberet. Videsis
 Gemaram vtrunque, Hierosolymitan. ad eundem tit.
 fol. 16, Halach. 8. Babyloniam fol. 127 b. Maimonidem
 Halach. *Nechaloth*, cap. IV, & *Magid Misna* ibidem.
 Adoptionem item nuncupat D. Augustinus ad Deute-
 ron. quæst. 46, alijsque in locis, vti etiam ex illo recen-
 tiores Theologi, jus illud quo defuncto fratri, supersti-
 tis fratrem ducentis filius tribuebatur. De jure illo in-
 frà, capite XIII. Libero homini etiam fas erat patrem,
 nomine compellendo ac frequenti adlocutione, quempi-
 am sibi ita adsciscere, vt adoptionem illam veluti sibi in-
 uitatam ambiendo præpararet. Quæ ab adscito patre fi-
 lium etiam agnoscente demùm firmabatur. Ceterum nec
 Servis nec Ancillis hoc licuit, ne patris sic adsciti &
 natales & familia maculâ servili inspergi viderentur. E-
 tenim hoc est quod legitur in Gemara Babylonia ad tit.
Beracoth, seu de Benedictionibus, fol. 17 *הַעֲבָרִים וְהַשְּׁפָחוֹת*
אֵין קוֹרֵין אֲתָם לֹא אָבָא בְּלוּנָא וְלֹא אִמָּא בְּלוּנָא *Nec*
Servi.

*Serui nec Ancilla compellationis illo genere, Pater, seu Abba N. aut Mate, seu Imma N. vtuntur. Id quod ad hanc adoptionis speciem attinere vult Maimonides Halach. Nechaloth cap. IV, vbi interim insigniores, veluti principum, Seruos existimatione (ut fieri amat) ingenuis siue anteponendos siue æquiparandos excipit. Et fallor nimium nisi ex hoc more & locutionis genere pendeat tum phrasis illa sacra apud D. Paulum $\pi\epsilon\pi\iota\ \iota\upsilon\theta\epsilon\varsigma\iota\alpha\varsigma$ siue Adoptione in Epistola ad Galatas IV, *Vt eos qui sub Lege erant redimeret, vt adoptionem filiorum (seu liberorum) reciperemus. Quoniam autem estis filij (seu liberi) misit Deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem, Abba, Pater. Itaque iam non es seruus sed filius (aut proles) & hæres Dei per Christum; tum illa ad Romanos VIII, 14, Quicumque spiritu Dei aguntur ij sunt filij (seu liberi) Dei. Non enim accepistis spiritum seruitutis in timorem, sed accepistis spiritum Adoptionis filiorum (seu liberorum) Dei, in quo ($\chi\rho\iota\varsigma\ \sigma\upsilon\mu\phi\epsilon\rho\upsilon\varsigma$; eodem vocabulo vtroque in loco vtitur) clamamus Abba, Pater. Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filij (seu liberi) Dei. Si autem filij (seu liberi) & hæres. Elegans est, ad receptos Ebræorum mores, allusio. Qui sub lege serui erant, in libertatem, pretio à Christo numerato, redempti sunt, adeoque in filiorum nomen asserti, vt iam, eo nomine & ratione libertatis acquisitæ, ritè possint invocare sibi seu adsciscere patrem, quod seruilis conditionis hominibus fas non erat. Filios autem seu liberos eos agnoscit spiritus sanctus, seu Deus ipse, cui, ut patri prolem agnoscanti fides omninò habenda. Etiam gentis suæ mores respiciens Apostolus retinere voluit $\tau\iota$ Abba (quod idiomate Syriaco, tunc in usu, patrem denotabat) atque etiam interpretari. Syrus autem dicto ad Galatas loco habet, $\text{ܐܒܬܐ} \text{ܕܥܡܐ}$.**

cerdotij munere fungi solitos primogenitos. Extructo vero
 Tabernaculo, Altaria (illa) illicita erant, & functio sacra
 ad sacerdotes spectabat. Ita etiam in Misna, tit. Zebachim
 seu de sacrificijs, cap. XIV. Inde est quod Esau, qui
 ἀνὸς βρώσεως μίξος propter unam escam, primogeniti jus il-
 lud sacrum vendidit, ῥέενλος seu prophanus appellatur E-
 pist. ad Hebræos XII, 16. Et de hæreditaria primoge-
 niti benedictione, vide Genes. XXV, 26. Et vide suprâ
 actionem ab Ismaelitis institutam cap. III. Certè sunt
 qui etiam putant Abrahamæ donum quo ditauit filium Isa-
 ac (Genes. XXV, 5,) fuisse ipsum primogenituræ jus, de
 quo consulas Beresith Rabba, fol. 68. col. 1. & Isachar
 Ben Nepthali ibidem. Et de Semi, ut Noæ primogeniti
 prærogatiua, vide Genes. IX, 26, Cedrenum pag. 10, &
 Eusebij Chronicon λογ. α, pag. 10, tametsi mira sit inter
 Chronologos desceptatio, Semus an Iaphetus natu fuerit
 major, de qua re argumenta vtrunque afferri solita eo-
 rumque autores exhibet optimè Henricus Haruillaus in
 Isgoge Chronologica, lib. 1. §. 35. Duplicis autem sortis,
 seu prærogatiuæ primogeniti, mentio vnica, quæ Bona
 defuncti attinet, habetur Deuteronomij XXI, 17, ita ta-
 men ac si recepto antea in gentem more subniteretur.
 Verba sunt, Si fuerint alicui uxores binæ, vna dilecta
 & altera odio habita, genueritque ei filios tam dilecta
 quam odiosa, & fuerit filius odiosæ primogenitus, aduene-
 ritque dies quo diuisurus est hereditatem suam (ביום הנחלתו
 יום הַנְחִלָּתוֹ καὶ ἀνακληροδοτή, in die distributionis substantiæ eius)
 filiis suis quos habet, non poterit primogenitum facere fi-
 lium dilectæ coram facie Primogeniti filij odiosæ, sed filium
 odiosæ agnoscet pro primogenito, dabitque ei כֶּבֶד דָּבָר, id
 est, portionem duplicem, de vniuersis rebus quæ apud illum
 reperiuntur, cum ille sit principium virtutis eius, ideoque

חֶסֶד מִשְׁפָּט הַבְּחֹר
 τοσόδια, quod idem est. Sors autem illa duplex ita esti-
 manda erat, ut diuiso patrimonio in tot partes æquales
 quot filiorum numerum vnitate superarent, binæ ce-
 derent primogenito. Itaque Salomoni Iarchio בִּי שְׁנֵי
 seu sors duplex explicatur per אֶחָד כֹּנֵן שְׁנֵי אֶחָד
 ad duo fratres spectat. Et Abenezra, הָיוּ שְׁלֹשָׁה שִׁחְטָבוּ
 שְׁחָם אַרְבָּעָה וְיָקָח עָמִי חֲלָקִים וְאֵם שְׁנַיִם בָּנִים יִחְטְבוּ שְׁלֹשָׁה
 si tres fuerint fratres, putentur vt quatuor, & capiet ille
 duas partes. Si fratres sint bini, vti tres putentur. Ita in
 Sepher Siphri ad Deut. fol. 48, col. 191. Initur etiam
 ratio illa passim apud Magistros; seu quæ eadem est, ut
 diuisa hæreditate in partes æquales quæ vnitate filiorum
 numerum superent, primogenitus capiat partem à dimi-
 dio, ceterorum singuli ab extremo numeri denominatam.
 Veluti, filij sint nouem. Partes igitur fiant decem. Pri-
 mogenito cedit pars totius quinta, ceteris partes singu-
 læ decimæ. Ita Maimonides Halach. *Nechalosb* cap. II.
 & Gemara adstipulatur Babylonia ad tit. *Baba Bathra*,
 fol 122, & 123. Locutionis huius genus, quo duplex pri-
 mogeniti sors denotatur, ter solummodò in veteri foede-
 re occurrit. Citato jam loco, II, Regum II, 9, vbi Eli-
 tha ad Eliam, fiat quæso, inquit, אֶחָד הָאֵשׁ duplex por-
 tio tui spiritus super me, & Zachariæ XIII, 8, partes due
 seu אֶחָד הָאֵשׁ eradicabuntur. Loco ultimo de partibus
 Terræ ibi diuisæ dicitur. Secundum autem interpretan-
 tur nonnulli ex primo, ut videre est apud Leui Gersomi-
 dem & Dauidem Kimchium in adjectis commentarijs.
 Scilicet petijssæ Elisham veluti primogenitum seu prima-
 rium inter Eliæ Discipulos, primogeniti prærogatiuam
 siue ut ceteros, pro filijs אֶחָד הָאֵשׁ seu vulgaribus habitos,

אבא vocantem Abba patrem nostrum, Arabs الذي الذي
 בער יא אבא qui inuocat, o Pater noster. Ille item ad
 Romanos אבא אבא קרין vocamus Abba, patrem Nostrum,
 hic אבא אבא אבא quod idem sonat. Atque ad-
 uertendum est id quod in Magistrorum scitis legitur su-
 præ de seruis, לא קרין אבא non compellationis
 illo genere, quo Pater salutatur quis, vtuntur, siue non
 vocant seu adsciscunt sibi patrem, rectè per מן אבא אבא
 exprimi. Nam אבא quod clamare etiam significat,
 pro קר, id est vocare, sæpissimè linguâ Hellenisti-
 câ, qua ferè Nouum foedus conscriptum est, substitui-
 tur in Psalmis, & aliquoties in Prophetis alijs. Vnde &
 Syrus item ipsum vocabulum suæ dialecto formatum ad-
 hibuit. Certè apud Anglos, ante CCCC aut circiter an-
 nos obtinuisse vt nuda parentum assertio & inter li-
 beros educatio satis in causa esset vt quis aliunde na-
 tus, veluti filius, familiæ insereretur, elicere fas est ex ve-
 teri Iurisconsulo nostrate Henrico de Bractona lib. II de
 acquirendo rerum dominio cap. XXXII §. 7, vbi formulæ
 etiam quædam forenses quæ ad eam rem spectabant habentur.
 Eiusce rei ne vestigium nunc in moribus nostris, ne-
 que quod sciam, alibi reperitur. Sed de his obiter. Si
 vidua ante tres menses, seu diem nonagesimum, post viri
 mortem, secundò nupta pepererit, adeo vt fuerit incer-
 tum vtrum primo marito vt nouimestris, an secundo vt
 septimestris partus sit tribuendus, neutri omninò dubio-
 rum patrum succedit (nisi maritus secundus sibi eum in
 filium asseruerit) quia in dubio restat, cuinam eorum sit
 agnoscendus. Ita Maimonides Halach. *Nechaloth*, cap. V.
 Sed de hæredibus incertis, videsis inferiùs cap. XIII,
 & XV.

De Familia inter Filios erciscunda, ac Primogeniti prærogatiua.

CAP. V.

IN vniuersum Defuncti ius succedebat filius vnicus; sed pari capiebant jure simul plures; excepto quod בְּכוֹרָה *tau* seu primogenito (cæteri בְּנֵי מִשְׁוֵטִים seu filij vulgares Magistris solent nuncupari) portio, nomine τῶν προεσείων siue *prærogatiuæ*, debebatur duplex, quam פִּי שְׁנַיִם *lin-* *gua* vocant Mosaicâ, id est, חֵרֶץ וְחֵרֶץ seu *sortes duas* seu τὸ διπλῶν μέρους *partem duplicem*, vt Iosephus eam nominat, aut διπλᾶ, vt Hellenistæ, vnde *duplicia* habet Latina vetus. Atque huc spectat illud D. Lucæ XII, 13. *Magister, dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatem.* Vtrum verò, ante Legem Mosi datam, primogenituræ iuris in familia erciscunda similis ratio obtinuerit, neutiquam disertè liquet. Infrequens, sat scio, non est primogeniti in sacra, quæ præcedit, historia, mentio. Et primogenituræ jus memoratur Genes. XXV, 31. quod τὰ πρωτότοκια, *primogenita*, & *primitiua* appellant. Sic enim interpretantur בְּכוֹרָה quo jus primogeniti seu primogenituræ denotatur. Vide etiam I, Paralipomenon V, 1. Sed jus illud Sacerdotalem functionem spectasse aiunt Magistri, quæ ante Tabernaculum & Aharonis Sacerdotium, à primogenitis exercebatur; vnde *Beresith Rabba*, fol. 71, col. 1, מִה דָּאָה אֲבִינוּ יַעֲקֹב שְׁנֵי שָׁנִים נִפְסוּ עַל הַבְּכוֹרָה דְּתַנְתָּן, עַד שֶׁלֹּא הָיוּ הַמִּשְׁכָּן הָיוּ הַנִּמְנוֹת מִזִּמְרוֹת וְעִבְרָה בְּנִיחָם מִשְׁכָּן הַמִּשְׁכָּן נִאֲסָרָה הַנִּמְנוֹת וְעִבְרָה בְּכֹתֵם *Quenam erat causa vnde Iacob pater noster primogenituræ ius ita cupiebat? Quoniam traditur, ante tabernaculum constructum, altaria fuisse in vsu, nec illicita; atque ad ea sacerdotij*

cerdotij munere fungi solitos primogenitos. Extructo vero Tabernaculo, Altaria (illa) illicita erant, & functio sacra ad sacerdotes spectabat. Ita etiam in Misna, tit. Zebachim seu de sacrificijs, cap. XIV. Inde est quod Esau, qui ἀνὸς βρώσεως μίξας propter unam escam, primogeniti jus illud sacrum vendidit, ῥέενλος seu prophanus appellatur Epist. ad Hebræos XII, 16. Et de hæreditaria primogeniti benedictione, vide Genes. XXV, 26. Et vide suprâ actionem ab Ismaelitis institutam cap. III. Certè sunt qui etiam putant Abraham donum quo ditavit filium Isaac (Genes. XXV, 5,) fuisse ipsum primogenituræ jus, de quo consulas Beresith Rabba, fol. 68. col. 1. & Isachar Ben Nepthali ibidem. Et de Semi, ut Noë primogeniti prærogatiua, vide Genes. IX, 26, Cedrenum pag. 10, & Eusebij Chronicon λογ. α, pag. 10, tamen si mira sit inter Chronologos desceptatio, Semus an Iaphetus natu fuerit major, de qua re argumenta vtrunque afferri solita eorumque autores exhibet optimè Henricus Haruillæus in Isgoge Chronologica, lib. 1. §. 35. Duplicis autem sortis, seu prærogatiuæ primogeniti, mentio vnica, quâ Bona defuncti attinet, habetur Deuteronomij XXI, 17, ita tamen ac si recepto antea in gentem more subniteretur. Verba sunt, Si fuerint alicui uxores binæ, vna dilecta & altera odio habita, genueritque ei filios tam dilecta quam odiosa, & fuerit filius odiosæ primogenitus, aduenietque dies quo diuisurus est hæreditatem suam (ביום הנחיל ביום הָמֵרָא וְאֶל אֶלְחֵרֶסֶתָּהּ, in die distributionis substantiæ eius) filiis suis quos habet, non poterit primogenitum facere filium dilectæ coram facie Primogeniti filij odiosæ, sed filium odiosæ agnoscat pro primogenito, dabitque ei מַשְׁכָּל, id est, portionem duplicem, de vniuersis rebus quæ apud illum reperiuntur, cum ille sit principium virtutis eius, ideoque

הַבְּכֹרֶת לֹא יִשְׁכַּח הַבְּכֹרֶת
 τοῖς ἀδελφοῖς, quod idem est. Sors autem illa duplex ita esti-
 manda erat, ut diuiso patrimonio in tot partes æquales
 quot filiorum numerum vnitate superarent, binæ ce-
 derent primogenito. Itaque Salomoni Iarchio בִּי שְׁנֵי
 seu sors duplex explicatur per בְּכֹרֶת שְׁנֵי אֲחָיו quantum
 ad duo fratres spectat. Et Abenezra, אִם הָיוּ שְׁלֹשָׁה שְׁיָחֵשְׁבוּ
 שְׁלֹשָׁה אַרְבָּעָה וְיָקַח שְׁנֵי חֲלָקִים וְאִם שְׁנַיִם בָּנִים יִחְשְׁבוּ שְׁלֹשָׁה
 si tres fuerint fratres, putentur vt quatuor, & capiet ille
 duas partes. Si fratres sint bini, vti tres putentur. Ita in
 Sepher Siphri ad Deut. fol. 48, col. 191. Initur etiam
 ratio illa passim apud Magistros; seu quæ eadem est, ut
 diuisa hæreditate in partes æquales quæ vnitate filiorum
 numerum superent, primogenitus capiat partem à dimi-
 dio, ceterorum singuli ab extremo numeri denominatam.
 Veluti, filij sint nouem. Partes igitur fiant decem. Pri-
 mogenito cedit pars totius quinta, ceteris partes singu-
 læ decimæ. Ita Maimonides Halach. *Nechaloth* cap. II.
 & Gemara adstipulatur Babylonia ad tit. *Baba Bathra*,
 fol 122, & 123. Locutionis huius genus, quo duplex pri-
 mogeniti sors denotatur, ter solummodò in veteri fœde-
 re occurrit. Citato jam loco, II, Regum II, 9, vbi Eli-
 sha ad Eliam, fiat quæso, inquit, בְּכֹרֶת הָאֵשׁ duplex por-
 tio tui spiritus super me, & Zachariæ XIII, 8, partes due
 seu בְּכֹרֶת הָאֵשׁ eradicabuntur. Loco vltimo de partibus
 Terræ ibi diuisæ dicitur. Secundum autem interpretan-
 tur nonnulli ex primo, ut videre est apud Leui Gersomi-
 dem & Dauidem Kimchium in adiectis commentarijs.
 Scilicet petijssæ Elisham veluti primogenitum seu prima-
 rium inter Eliæ Discipulos, primogeniti prærogatiuam
 siue ut ceteros, pro filijs בְּכֹרֶת הָאֵשׁ seu vulgaribus habitos,

duplici spiritus portione excelleret. Ita etiam Laurentius Bochellus ad Leges Politicas, Veteris & Noui Testamenti, Francisci Raguelli, Tit. 23. Licet etiam sint qui de spiritu ipsius, Eliæ spiritum alterâ parte superante, intelligent. Atque hinc forte ἡ διπλὴ τιμὴ seu *bonor duplex*, (veluti binæ honoris partes) quo D. Paulus τῶς καλῶς πρεσβύτας siue *qui bene præsumt* presbyteros, dignos esse ait in Epist. I, ad Timotheum V, 17, ritè capiendus. Nempe ijs qui suo rectè funguntur officio & acceptam prouinciam pulchrè administrant, duplicem honorem, siue honoris prærogatiuam, præ alijs, exhibendam, non aliter fermè ac sors duplex primogenito seu filio præ ceteris honorando debetur. Neque verò ipse filius tantum primogenitus in duplicem succedit sortem sed etiam ex eo nepos neptisue (si itidem hæres) idque jure repræsentationis seu בְּנוֹת בְּמִקְוֵם eorum qui *primogeniti locum occupant*, vbi superflite patre primogenitus ipse moritur, de qua re Maimonides capite jam citato.

Qualium Bonorum sors duplex primogenito debita. Non Maternorum, nec eorum quæ à Patre, tempore mortis, non possessa, aut in eius potestate tunc non fuere. Assignatio portionis duplicis in agris inuicem continuis.

CAP. VI.

SEd distinguendum heic de Bonis, in quibus prærogatiua quam diximus primogenito filio competeat. Cum

Bonorum, quæ plerunque in corpore sunt Hæreditatis, alia sint Paterna, alia Materna; item alia, quæ defunctus mortis momento possidebat aut in sua tum habuit potestate, alia quæ tunc non possessa nec in sua potestate, sed postmodum, siue jure quo defuncti personam induebant hæredes, siue melioratione, hæreditatem adaugebant; In Materna succedebant pariter filij vniuersi, nullâ, ut in successione paterna, sortis duplicis ratione habitâ. Ita expresse Misna, tit. *Baba Bathra*, cap. VIII, תבן גוטל פי שנים בניכסי האב ואינו גוטל פי — בניכסי האב — *filius sortem capit duplicem in Bonis Paternis; sed sortem duplicem non capit in Maternis Bonis.* Quæ itidem leguntur in Misna, tit. *Becoroth*, seu de Primogenituris, cap. VIII. Et videsis Gemaram Babyloniam ad tit. *Baba Bathra*, fol. 126. b. vbi idem agnoscitur, & in Magistris passim. Neque locum habuit ejusmodi prærogatiua in Bonis à defuncto tempore mortis non possessis, aut quæ in sua potestate tunc non erant. Veluti, vbi mortuo patre (qui, verbi gratia, filius vnicus) auo postea obeunti succedere nepotes ex illo filio. Nam auitam hæreditatem pari simul omnes iure heic capiebant nepotes, tametsi ex eis quæ mortis momento possidebat pater, primogenitus nepotum, partem retinere deberet duplicem. Id ex eo animaduertunt quod legitur Deut. XXI, 17, dabit portionem duplicem לו ימזג אטר בכל de omnibus quæ apud illum reperiuntur; vbi Iarchius מכאן שאין הבכור גוטל פי שנים בראוי לבא לאחר מיתת האב כבמזג quod ideo adijcitur, quoniam primogenitus non capit sortem duplicem eiusce quod post mortem patris est accessurum sicut eiusce quod possidet. Ita etiam Sepher Siphri ad Deut. fol. 48. col. 191, Autor *Pisqtha Zotertha* fol. 64. col. 2, *Baal Haturim* ad dictum Deuteronomij locum, & Tal-

mudici passim. Et ipsa Misna, tit. *Becoroth* cap. VIII, בכור אחר נוסל פי טני — בשבח ולא בראי בבמחוס
primogenitus non capit duplicem sortem ex meliorationibus,
neque ex eo quod accessurum est ad hereditatem, sicut ex eo
quod possidetur. Videsis Gemar. Hierosolymit. ad tit. *Ba-*
ba Bathra, fol. 16, col. 1. Halach. 4. Babylon. ad eundem
 fol. 124, & ad tit. *Becoroth* fol. 51. Maimonidem Ha-
 lach. *Nechaloth* cap. III, Obadium Bartenorium ad cap.
 VIII, tit. *Becoroth*, p. 9. Atque obiter de hac re sex-
 centi. In Bonis autem quæ possidentur aut in patris po-
 testate sunt, non heic censentur quæ sunt in credito aut
 nominibus (tametsi fundus hypothecæ nomine fuerit ob-
 ligatus) neque Navis in mari, vt nonnulli. Vide Maimo-
 nidem Halach. *Nechaloth*, cap. III, & Halach. *Maloue*
Veloue, siue de mutuo dante & accipiente, cap. VII. Sed
 distinguunt heic alij, & vbi pignus, quod משכון vocant,
 aut Syngrapha, à patre creditore possideretur, ibi & in
 credito primogeniti prærogatiuam locum habere volunt.
 Quin ut duplex ei in bonis paternis portio, ita è debitis
 onus erat duplex. Sed de hisce discrepantes aliquot sen-
 tentias habes in Gemara Babylon. ad tit. *Baba Bathra*,
 fol. 124. vbi Iarchius consulendus & autor *Thospoth*, præ-
 ter ea, quæ huc maximè faciunt, ad Rabbi Alphesij com-
 pendium Talmudicum, part. III, fol. 215. & 216. Ita au-
 tem portio duplex sorte assignabatur primogenito, vt
 pars hæreditatis aliqua (quantum fieri potuit) conti-
 nua, non diuisæ partes, id est locis in diuersis sitæ, pro
 duplici portione ei tribuerentur. Sic ex veterum scitis
 Maimonides Halacha *Nechaloth*, cap. III, & Halach.
Secinim, seu de iure vicinorum cap. XII. Quod ius erat
 primogeniti etiam singulare.

*Qualesnam nati pro primogenitis habiti, siue
ratione Hæreditatis siue Sanctitudinis &
Redemptionis. Et de primogenito Post-
humo, ac Posthumi Successione.*

C A P. VII.

Primogenitorum verò in sacris literis ratio habetur du-
plex, aut quà ad eos prærogatiua in familia eriscun-
da spectat, aut quà ita sacri censentur ut sint, pretio nu-
merato, redimendi. Sacri sunt & redimendi, cum ex alijs
legibus, tum ex illa, Exodi XXXIV, 19 & 20; ubi nul-
la adiectâ pretij æstimatione, moribus maiorum inoleuit
ut quinque Siclis ea terminaretur. Idque ad mentem Le-
gis Leuitici, XXVII, 6. Cum igitur de primogenitis a-
gunt Magistri veteres, & tam de eis qui ita redimendi,
quam qui in partes duplices inter cohæredes succedebant,
verba faciunt, differentiam adhibent quadruplicem, qua
vtrunque genus subtiliter indicent. Genus primum ap-
pellant בכור לנחלה seu *primogenitum ratione hæreditatis*,
secundum בכור לכהן *primogenitum ratione Sacerdotis*, id
est *ratione pretij quo Sacerdoti numerato redimendus erat*,
siue *ratione sanctitudinis*. Primogenitis igitur alijs sta-
tuunt competere ius primogenituræ ratione Hæreditatis,
minimè verò ratione Sanctitudinis; alijs ratione Sanctitu-
dinis, non Hæreditatis; alijs, tam hujus quam illius ra-
tione; & demùm alijs, jus illud neutiquam competere
siue hujus ratione, siue illius. Quadruplex hæc differentia
subnuitur verbis sacrarum Legum quibus utriusque ius

primogenituræ sancitur. In ea quæ de sanctitudine pri-
 mogeniti lata est (Exod. XIII, 2,) קדש לי כל בכור פטר
 — *sanctifica mihi omne primogeni-*
tum quod aperit qualemunque vterum in liberis Israelis.
 In ea verò quæ de singulari primogeniti successione
 (Deut. XXI, 17,) fertur, adiectam habemus prærogatiuæ
 rationem *quia ille principium vir-*
tutis eius, nimirum Patris. Adeo ut in hisce, pendeat jus
 hoc ab eo quod est esse principium virtutis paternæ (de
 qua etiam videsis Genes. XLIX, 3,) in illis autem, à pri-
 ma vteri apertura. Hinc in Misna, tit. *Becoroth* cap. VIII,
 יש בכור לנחלה ואינו בכור לכהן בכור ואינו בכור
 לנחלה בכור לנחלה ולכהן יש שאינו בכור לא לנחלה ולא
 לכהן איהו בכור לנחלה ואינו בכור לכהן הבא אחר הנפלים
 שיצא ראשו חי וכן השעה שיצא ראשו מת והמפלת במין
 בהמה חיה וטף רבני רבי מאיר וחכמים אומרים עד
 שיהיה בו מצורת האדם המפלת כגדל או שליה ושפיר
 מרוקם והיוצא מחותך הבא אחריהן בכור לנחלה ואינו בכור
 לכהן מי שלא היו לו בנים ונשא אשה שכבר ילדה ערה
 טפחה ונשתחררה ערה נכרית ונתגיירה מטבאת לישראל ילדה
 בכור לנחלה ולא בכור לכהן רבי יוסי הגלילי אומר בכור
 לנחלה ולכהן שנאמר פטר רחם בישראל עד שיפטרו רחם
 מישראל מי שהיו לו בנים ונשא אשה שלא ילדה נתגיירה
 משנרת נשתחררה משנרת ילדה היא וכהנת היא ולויה היא
 ואשה שכבר ילדה וכן מי שלא טהתא אחד בעלה ג' חדשים
 ונשארה הילדה אין ידוע אם בן השע לראשון או בן שבע
 לאחרון בכור לכהן ואינו בכור לנחלה איהו בכור לנחלה
 ולכהן המפלת טפיר מלא רם מלא מים מלא גביע
 המפלת במין רגים וחגבים שקצים ורמשים המפלת יום
 ארבעים הבא אחריהן בכור לנחלה ולכהן יוצא דופן והבא
 אחריו שניהם אינן בכור לא לנחלה ולא לכהן רבי שמעון
Primogenitorum אומר וראשון לנחלה והשני לה כלל

alijs ita habentur ratione hereditatis, minimè verò ratione Sacerdotis, seu sanctitudinis; alijs ratione sanctitudinis, non hereditatis; alijs & ratione hereditatis & sanctitudinis; & alijs, nec hereditatis ratione, nec sanctitudinis. Primogenitus ratione hereditatis, sed non ratione sanctitudinis est qui in lucem venit postquam foetus abortiuus (qui, obmenses in utero non completos, neququam vitalis est) caput suum, tametsi viuus, emiserit, aut foetus nouimestris emortuus emiserit caput suum. Etiam post carnem deciduam, cui figura siue bestiae, siue ferae, siue volucris, iuxta sententiam Rabbi Meir. Sed sapientes dicunt minimè, nisi fuerit particeps figurae humanae (scilicet aliter non habetur pro eo quod aperit uterum, adeoque nec primogenituram ratione sanctitudinis minuit) Quin natus post deciduam carnis molem Sandalium referentem (De sandalio heic quod שַׁדְיִים sandal vocant & linguae item bouinae assimilant, videsis Gemaram Hierosolymit. ad tit. Nidda, seu Muliere immunda, fol. 50, col 4 & Magistros ad Misnam ejusdem tit. cap. III.) aut post secundas, aut Embryonem non informem aut quod membratim euulsum est, primogenitus est ratione hereditatis, sed minimè sanctitudinis. Nam in hisce aut figurae humanae aliquid reperitur, aut ejusdem saltem conceptae satis testimonij. Si is, cui nulli sint liberi, uxorem duxerit, quae nuper pepererit, siue fuerit ancilla quae iam manumissa est, siue Extranea quae iam facta est proselyta, ex Israelita cum illa coitu suscepta proles primogenita est, ratione hereditatis, sed non sanctitudinis. Rabbi Ioseph Galileus ait, ratione utraque, quoniam scriptum est (Exodi XIII, 2) quod aperit uterum in Israelitis, ita ut sufficiat si à prole ab Israelita suscepta uterus aperiatur. Ac si ab ea quae gentili suscepta est, uterus haud fuisset apertus. Sed Galilaei

commentum heic Magistri rejciunt. Si quis autem qui habeat iam liberos, in uxorem duxerit eam quæ nondum pepererit, profelytam factam sed gravidam, ancillam manu-
missam sed etiam gravidam quæ pepererit, siue ea fuerit ex genere sacerdotali siue ex Leuitico (Nam sacerdotale & Leuiticum genus aliter à primogenitorum redemptionibus immune erat, quod docetur dict. tit. Becoroth cap. 1.) siue fœmina quæ antea pepererat; aut si quæ à secundis nuptijs spatio trimestri non abstinuerit, sed nupserit ac pepererit, adeo ut ignotum fuerit utrum partus esset nouimestris & ad primum an septimestris atque ad secundum maritum spectaret, harum cuiuslibet fœtus habetur primogenitus ratione sanctitudinis sed non hereditatis. Nempè quia præantea marito liberi, partus ejusce quæ nondum pepererat, hereditati primogenitus non erat, sed sanctitudini, quia aperuit vterum. Partus heic ceteri ab hereditate etiam arcebantur, quia pater cuilibet incertus. Videtis extremum capitis IV, supra, & caput XIII, inferius, de filio dubio. Sed ad versionem redimus. Qui nascitur post deciduam carnis molem sanguine plenam, siue plenam aqua seu sanie, aut post carnem deciduam instar piscium & locustarum surcarum & reptilium, aut post carnem deciduam die quadragesimo, primogenitus habetur tum hereditatis ratione tum sanctitudinis. Si vero alter è latere excisus fuerit & postmodum sequatur alter, neque hic neque ille primogenitus habetur aut ratione, hereditatis aut sanctitudinis. At ex Rabbi Simeonis sententia, primus ratione hereditatis est primogenitus, & secundus quinque siclis redimendus. Sed reiecta est à magistris Simeonis sententia. Quod autem dicitur de eo qui è latere excisus est (יָצָא מִן הַצֵּלָע) vocant, seu qui è latere egreditur,

ditur, de quo videsis etiam Misnam tit. *Nidda* cap. III) ad gemellos attinet. R. Obadiah Bartenorius; בגן שקרש אשה שתאומים בבטנה ולאחד שהוציא הראשון וְכַד רֹמֵן יָמָּה הַשְּׁנִי רָדָה *Veluti, incidunt foemina cui gemelli in ventre. Et postquam extraxerint alterum per viam lateris (incisi) exit alter per viam vteri.* Nimirum primum, seu Cæsonem, non peperisse aiunt vxorem, quia cæso vtero extractus; neque eum vterum aperuisse. Secundum, principium virtutis paternæ non fuisse, quia alius antecedit, nec בכור seu primogenitum dicendum, quia alius filius ante eum in lucem editus. Ideoque, neutrum siue hac siue illa ratione primogenitum. Ita etiam Maimonides Halach. *Becoroth*, cap. II. & Halach. *Nechaloth*, cap. II, vbi etiam è veterum scitis monet הָא לֹא בָנִים בְּגִיּוֹתָו וְנִחְיִיד אִין לֹא בְכוֹר *hæc lo bñim bgitav vñchid ain lo bcor* לנחלה אבל יסדאל טהיה לו בן מן השפחה ומן הגייה הואיל ואינו קרוי בנו חתם לו יחדיו מן השפחיות בכור לנחלה וְטַל פִּי טָעַם *Qui, dum Gentilis esset, habuerit filios seu liberos, is proselytus factus non habet primogenitam ratione hereditatis. At si Israelites filium suscepit ex ancilla seu Gentili, modo eum pro filio (legitimo; de qua re, vide supra, vbi de Adoptionibus) non agnoscat, qui natus ei postmodum fuerit ex Israelitide, primogenitus est ratione hereditatis & sortem capit duplicem.* Ad sis Gemar. Babylon. ad tit. *Iabimoth* fol. 62. Ex hisce manifestum est prærogatiuam hereditatis primogenito non competijisse, ex moribus lege sacrâ subnixis, nisi patri nulli omninò antea liberi aut partus vitalis fuisset, excepto vbi ex ancilla seu gentili proles antea suscepta. Neque heic Matris ratio habetur aliter, ac ea quæ ad patrem attinent permiserit. Nec matri aut in materna bonâ vlla erat huiusmodi successionis prærogatiua. quod capite superiore

ostensum est. Q. in nec filius posthumus (veluti gemellorum posthumorum primus, aut primogenitus ex duabus vxoribus quæ grauidæ relictæ) duplicis sortis prærogatiuam habuit, quod docetur Gemarâ Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, cap. I^x, fol. 142, b. & firmatur verbis illis sacris Deut. XXI, 16, *adueneritque dies quo diuisurus est hereditatem suam filiis suis*. Id ad tempus quo superstes est hætenus pater attinere volunt. At si, postquam, in ipso nixu, frons duntaxat, tametsi non totum caput, emittatur, mortuus fuerit pater, pro primogenito, qui prærogatiua hac fruatur, habetur partus; vti Gemara Babylon. ad tit. *Becoroth*, fol. 47, & Maimonides Halach. *Nechaloth* cap. II. Neque porrò minuit posthumus, quemadmodum filij patre superstitie nati, primogeniti sortem duplicem. Ita Gemara Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 127. a, & Maimonides, loco jam citato. Quod vt ritè intelligas, consule caput X, vbi de primogenitis sexus dubij. De probationibus etiam primogenituræ, videsis Maimonidem loco laudato.

De Familia inter Filias erciscunda.

CAP. VII.

Masculis non exstantibus ipsis, neque ijs qui personas eorum, jure Repræsentationis, induebant, Filix pariter capiebant hæreditatem. Nulla in eis primogenituræ prærogatiua. Sed in æquales quælibet partes succedebant. Quod etiam ex sacra lege (Deut. XXI, 17,) firmant. Nam dato de primogenito præcepto adjicitur, *לו משפט הבכורה*, seu *huic* (genere masculino) *ius primo-*
geniti

geniti debetur. Vbi animaduertit Baal Haturim, כי יהיה לאיש לומר משפט בכורה לאיש ואין משפט בכורה לאישה *quoniam ad masculum spectat. Ius primogeniti ad masculum spectat. Sed ad fœminam ius illud non spectat.* quæ verba habentur ex Gemara Babylonia, ad tit. *Baba Bathra*, fol. 111, b. Ita *Sepher Siphri*, fol. 48, col. 190, ואין בתורה חזקת בנים בתורה *Filij hac lege comprehenduntur, sed neutiquam filie.* Et ipsa Misna tit. *Baba Bathra*, cap. VIII, אחר חבן ואחר הבת בנחלה אלא שהבן נוטל פי שנים בנכסי האב וגו' *Eadem est filij & filie in successione hereditaria ratio, præterquam quod filius (si primogenitus fuerit) capit duas partes bonorum paternorum &c.* Adeò ut hæreditatem maternam (in qua jus primogenituræ non obtinet) haud diuersimodè adeant filij & filiæ. Vtrisque pari jure ea, vbi hæredes sunt, tribuitur. Discrimen est tantùm in paterna hæreditate, ratione primogenituræ, quæ in filiabus locum non omninò habuit. Fuere ex Sadducæis quibus הבן neptis ex filio, & filia, par in successione ius habebant, quod notatur in Gemara vtraque, Hierosolymiranâ, ad tit. *Baba Bathra*, fol. 16, col. 1, & Babyloniâ ad eundem tit. fol. 115, b. quibus adjungas R. Jacob Bar Salomon, in Oculo Israelis, part. II, fol. 50, col. 3. Sed recepta sententia, mores recepti, planè refragabantur. Atque in citato Gemaræ Babyloniæ loco, האומר תיש בת עמי הבן אמילו נשיא, Rabbi Huna, Si quis pronuntiaret, tametsi in Israele princeps esset, filiam cum nepte ex filio, iure hereditario succedere, audiendus non est.

De partium, inter cohæredes, si Minores sint alij, alij Majores, distributione, & Alimentis filiabus, ubi Hæredes ipsæ non sunt, præstandis. Ac de varia Minorum ætate, & Puberibus.

C A P. IX.

VBi in Hæreditatem liberi, qui partes facerent, succedebant, si majores essent omnes nati, pro indiviso, nisi ex pacto aliter conuentum esset, possidebant, uti etiam minores; dum saltem minores. Quod si majores alij, alij minores essent, alia omninò res erat. In hujusmodi specie, suæ majoribus, suæ minoribus partes distribuendæ erant, nec in commune viuendum; ne scilicet, vestium sumptibus, majores minoribus, aut cibariorum, minores majoribus damno essent. Misna tit. *Baba Batbra*, cap. VIII, הנה בנות גרולות וקטנים אין הגרולות מתפרנסות על הקטנים ולא הקטנים נשענים על הגרולות. *Si relinquit quis filios majores & minores, majores minimè, è patrimonio, vestium sumptus simul cum minoribus, nec minores sumptus cibariorum cum maioribus sumunt, sed equaliter diuidunt.* Et eodem in loco, de cohæredibus foemineis; אין הגרולות מתפרנסות על הקטנות ולא הקטנות נשענות על הגרולות *Si relinquat quis filias majores, & minores, majores minimè è patrimonio, vestium sumptus simul cum minoribus sumunt, nec minores cibaria cum maioribus,*

ioribus, sed equaliter diuidunt. Quod de filiabus dictum est, vbi filij defuncto non erant; id est, cohæredibus tantum. Etenim, vbi filiorum successione filia ab hæreditate, quâ hæreditas erat, excludebantur (secundum id quod supra docetur) filiabus minoribus alimenta ex patrimonio exhibenda fuere, seu ex bonis paternis. Nam Materna ab hoc onere immunia erant. Citato jam Misnæ capite;

הנות ניונות מנכסי האב ראוי ניונות מנכסי האם

Filia aluntur è bonis paternis sed non è maternis. Quod ipsum dicendum de meliorationibus & de bonis quæ hæreditati post mortem patris, veluti ab eo non possessa, accedebant, vti Misna tit. *Becoroth*, cap. VIII. Præstabantur autem huiusmodi alimenta filiabus בתנאי כתובה seu *ex ratione dotis maternelæ*, idque vsque ad *pubertatem duodecim annorum & sex mensium*, id est, עד שנגרר

• — ut ad tit. *Baba Bathra* cap. IX, adnotat Obadias Bartenorius. De ratione seu conditione dotis, vide supra cap. II, & mox infra de pubertate hac. Adeò ut filia minores à filiis cohæredibus aut hærede vnico alendæ essent ex paternâ hæreditate, minime verò à maioribus filiabus vbi ipsæ simul cohæredes essent. Nam ibi ipsam hæreditatem, non tantum alimenta capiebant. De alimentis hisce vide etiam Misnam tit. *Cetubath*, seu de *Dotibus*, cap. IV. Sed hæc alendi filias ratio ita demùm obtinuit, si sufficeret hæreditas tum filiis alendis tum filiabus, vsque ad dictam pubertatem. Etenim aliter, vtrunque hæredum nomine succederent filij, totus hæreditatis prouentus seu vfusfructus in filias impendebatur, & filij, qui reuera hæredes ac Domini, ne sequiori sexui non satis honestè prouideretur, etiam ad mendicos relegabantur, aut, vt Magistrorum phrasis est, —

ostiatim mendicabant, quâ summa paupertas, ac indigentia, seu necessaria alibi victum quærendi ratio denotatur, ut non ita dissimili locutione in Psalmo XXXVII, 25. De hac re disertè Misna tit. *Baba Bathra*, cap. IX, מי שמור והניח בנים ובנות בזמן שהנכסים מרתין הנשים ירשו והבנות יורו נכסים ממועטין הבנות יורו והבנים ירשו על המחצית *Si defunctus liberos utriusque sexus atque patrimonium satis opulentum reliquerit, iure hereditario succedunt filij & alimenta capiunt filie. Si verò rem angustam reliquerit; alimenta capiunt filie & ostiatim filij mendicant.* Patrimonium opulentum seu מרתין הנכסים interpretatur Obadias Bartenorius esse ברי שיוצא הבנים *Si sufficiant alendis filijs filiabusque usque ad harum pubertatem.* Rem verò angustam seu ממועטין הנכסים *sive patrimonium tenue, שאין בהן si tantundem non esset.* Videsis Gemaram vtrunque, Hierosolymit. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 16, col: 4, & Babylon. ad eundem tit. fol. 139, b. De Mendicis autem apud Ebræos, consulas quæ habet Ioannes Drusius in Responsione ad Nicolai Serrarij Minerual, vbi caput totum de ea re. At, quemadmodum ab angusto huiusmodi patrimonij usufructu filios excludebant filiæ, ita defuncti vidua & hæcæ & illos. Ne scilicet viduæ honesta deessent alimenta (quæ בתראי בתורה seu *ex conditione Dotali* ei debita, ut vides supra cap. II) ipsæ etiam filiæ ad mendicos relegandæ, ut Bartenorius. Sed & vide Gemararum locos citatos. In patrimonij autem æstimatione ad hæc, ratione creditorum, Legatorum, sumptuum funebrium habebatur. Etiam Alimenta filiabus quamdiu manerent innuptæ præstanda fuisse volunt aliqui. Vide quæ è Maimonide citamus supra capite II. Quoniam verò de Minoribus,

noribus, & pubertate heic mentio; de eis obiter monendum; regulariter ante annum decimum tertium ac diem vnicum completum Minores haberi masculos, foeminas ante annum duodecimum atque vnicum diem, & postea pro maioribus. Sed temperamenta adiiciunt. Puellam, cui, duodecimo anno atque die vnico insuper exacto, duo saltem pubis pili, quos סימן התחתון *signum inferius* vocant, non excreuerint (nisi ex mammillis sororiantibus, papillisue, è quibus etiam סימן העליון seu *signum superius* heic habebant, pubertas cerneretur, aut ipsa, quod vtrunque signum superabat, pareret) pro minori seu נערה habitam. Si tunc excreuerint, eam primis, qui sequuntur, sex mensibus נערה *Iuenculam* dici, & postmodum בוגרת seu *pubertatis plenæ*; aliter, vsque ad annum vigesimum, minoris nomen non exuere. Quod si tunc signa comparerent, eadem ratio habita quæ in ætate & signis anni duodecimi. Si verò tunc signa ista non comparerent, sed סימן אלוהי siue *signa Viraginis*, veluti si mammillæ nullæ, nec muliebres affectus aut mores, tum pro Viragine habebatur. Quod si neque hæc tum adessent signa, in Minoribus censita erat vsque dum aut pubertatis, quæ diximus, signa comparerent aut annum trigesimum quintum, præter diem vnicum, compleret; atque tunc etiam Virago seu אלוהי nuncupabatur, tametsi deessent ei Viraginis signa. Et tam נערה seu *Iuencula*, quam בוגרת seu *puella pubertatis plenæ* & אלוהי siue *Virago*, modis iam dictis Maiores seu זקנים vocabantur. Similis in Masculo ratio, qui tunc habitus זקן seu *Major* & זקן siue *Vir*, cum exacto anno decimo tertio præter diem vnicum, bini ejusmodi ei pili excreuerint. Quod si tunc minime excreuerint, tametsi apparuerint Spadonis signa,

in minoribus habebatur vsque ad nouemdecim ætatis annos & menses vndecim. Si neque tunc emisserit aut signum inferius aut totidem pilis pubuerint genæ, sed spadonis signa in eo reperta fuerint, spado habebatur atque eo nomine Maior. Quod si neque Spadonis signa adsint, etiam minor dein habetur, vsque dum aut signum inferius comparuerit aut annum trigesimum quintum, præter diem vnicum, compleuerit. Et tunc vocatur Spado, tametsi nullum Spadonis signum ei adfuerit. Ita Maimonides Halach. *Isbotb*, seu de re vxoria, cap. II, vbi de hisce alia, ex veterum scitis, subtilia. Id autem quod Maiores in diuidenda atque fruenda hæreditate, utpote sui plane iuris, potestatis vndiquaque suæ, faciebant ipsi, Minorum faciebant Tutores, seu Curatores quos Magistri, ex Græco Επιστροφοι quod idem denotat, אֶפִּיטְרוֹפִּין *Epitropin* appellant. Hi verò aut à patre constituti erant, aut à parente alio cui successum est, aut à foro seu Tribunali, nempe siue LXXI-virorum qui Confessus erat Magnus ac vnicus, siue XXXIII-virorum, quale insigniori cuilibet vrbi ac vnique tribui vnicum erat atque Hierosolymis bina, siue Triumvirorum qui siue ex compromisso siue autoritate publica præfæcti. De quorum vnoquoque nos fuisse in libris de Confessu Magno. Nempe כל בית דין בית דין וזה הנהגה *Nullam erat forum aut Tribunal quod patris locum pupillis non occupabat*, vti etiam idem Maimonides Halach. *Nechalotb*, cap. X. A tutela autem atque hac cura arcebant tribunalia Minores, Foeminas, Seruos, atque etiam ex plebe eos quorum libertas in dubio. Quin & eos qui mentis compotes non erant, atque Surdos. Nam hisce etiam ipsis curatores præficiabantur. Atqui parenti, cui successum est, licuit siue Minorem, siue

ue foeminam, siue seruum Tutorem præficere. Anni autem ætatum, quas diximus, neque Solares erant, neque Lunares sed, juxta cyclos ciuiles & receptos intercalandi mores, putandi, vti monet, jam citato loco, Moses ille.

De successione Liberorum qui sexus dubij, aut vtriusque fuerint, veluti Genitalibus Obstructi aut Hermaphroditi.

C A P. X.

QVæ hætenus dicta sunt, ad liberos siue Masculos siue foemineos, qui corpore fuerint integro, attinent. Sexus autem siue dubij siue vtriusque proli jus compete-
 bat singulare. Dubij sexus dicebatur **טומטום** *Tomtom*, siue is cui ita obstructa erant genitalia vt masculus an foemina esset in dubio poneretur. A verbo **טמט** quod *obstruere, obturare* significat; vt Elias in Thisbite, **זקן קרין** למי טעירותו סחומה ולא נראה בו לא זכרות ולא נקבות **טומטום** hinc (inquit) est quod vocant eam cuius genitalia ita obstructa, vt mas an foemina sit non constet, *Tomtom*. vnde etiam **ספר טומטום** seu *Liber Tomtom*, id est, de dubio eiusmodi sexu, antiquitus scriptus, citatur Mosi Maimonidi in *More Nebochim* lib. III, cap. XXXVII, vbi legem (Deut. XXI, 5) de habitu sexum e mentito explicat. Et pro libro artis Magice quem composuit Centir, quod in veteri versione ibi substituit Episcopus Nebien-
 sis, nihil omnino aliud præter *Librum Tomtom* in Ebrao operis illius sermone (is R. Samueli Aben Tybbon debe-

tur, qui ex autoris Arabico transtulit) reperitur. Idem liber, eodem nomine citatur in More Nebochim capite jam dicti libri quadragesimo primo, alibi. Vtriusque sexus prolem seu Hermaphroditum vocant, nomine è Græco sumpto, **אַנְדְּרוֹגִיטִּים**, quod ipsum est *ἀνδρογύτης*, seu *hermaphroditus*. Horum neuter aliter succedit inter filios quam ut id solummodo sumat quod jure, siue Hæreditatum siue Alimentorum, communi, siue filijs siue filiabus est incommodius. **לעל**, inquiunt, **בבית שבהן** *Semper capit* (vterque) *id quod in eis minimum est*. Si filij nempe in patrimonium satis amplum, unde alendæ filiæ, succedunt, horum vterque in filiabus censetur. Si patrimonium sit alendis filijs ac filiabus impar, adeò ut ad mendicos, ne desint filiabus alimenta, relegentur filij (juxta id quod ostensum est) vterque horum pro filijs habetur; & demum vtraque in specie ab Hæreditatis dominio arceatur. Idem ius obtinuit, si filios duntaxat reliquerat defunctus, præter Obstructum aut Hermaphroditum. Tunc enim Alimenta tantum cepit vterque, ut pars familiæ necessaria. Neuter Hæreditatem, quæ eis perpetuò præclusa, nisi vbi nullus alius filius, sexus nimirum integri ac manifesti, interueniret. Tum enim tam hic quam ille succedebat; solus, si filiæ nullæ; ut cohæredes, si filiæ etiam relictæ. Misna tit. *Baba Bathra*, cap. IX, **ותיה בניה** וטומטום בזמן שתכנסו מרחק הזכר רוח אחו אצל הנקיבות נכסן ממועטק הנקיבות רוחות אחו אצל הזכרים האומר אם ילדה אשתי זכר יטול מנה ילדה זכר נוטל מנה ואם נקיבה מאתים ילדה נקיבה נוטלת מאתים אם זכר ואם נקיבה מאתים וילדה זכר תנקיבה הזכר נוטל מנה ותנקיבה מאתים ילדה טומטום אינו נוטל ואם אמר כל מה שתלך אשתי יטול ודי זה יטול ואם אין שם

יורש אלא דא יורש את הכל, Si reliquerit quis filios, fi-
 lias, & prolem cui genitalia obstruuntur, seu Tomtomum,
 vbi patrimonium satis opulentum est, masculi eum repellunt
 ad fœminas; vbi vero angustum est (seu vtrique sexui alen-
 do impar) fœminæ repellunt eum ad masculos. Si quis ita
 pronuntiauerit, si pepererit vxor mea masculum, capiat Mi-
 nam; si masculum pepererit, capit is Minam. Si fœminam,
 ducentas; si pepererit fœminam, capit ea ducentas. Si Mas-
 culum, minam; si fœminam ducentas; si pepererit & mascu-
 lum & fœminam, capit hic minam & illa ducentas. Si
 pepererit (in ea specie) Obstructum genitalibus, non omnino
 capit. At si dixerit, capiat id quicquid fuerit quod vxor
 mea pepererit, etiam & hic capit. Quin si alij heredes non
 fuerint (de prole defuncti intelligendum) ipse etiam vni-
 uersi heres est. Et quod de Obstructo heic dicitur æquè
 ad Hermaphroditum attinere volunt; de qua re, præter
 Gemaram Babyloniam, & adiectos commentarios, con-
 sulas adnotationes Rabbi Iom Tob, ad citatam Misnam.
 Cum filiabus autem vterque, vt cohæres, successit, re-
 ste, ex veteribus, Maimonide Halach. Nechaloth cap. V,
 זה הכלל ביוורש כל שני יורשיו שאחד מהן יורש וראי
 והשני ספק אין לספק בלום ואם זהו שניהם ספק ספק
 זהו היורש או שמה זהו היורש חולקין בשוה לפיכך מי שמה
 ונתן בן וטרמטום או אנדרוגטום הרי הן יורש את הכל
 שהטרמטום והאנדרוגטום ספק הניח בשוה וטרמטום
 ואנדרוגטום יורשום בשוה והרי זה כאחת מן הנבחר
 Regula est vniuersalis inter heredes; vbi duo sunt heredes,
 quorum alter Manifestus est, Dubius alter, is, qui dubius
 est nihil omnino capit. Si vero vterque dubius fuerit, nec
 constiterit an hic an ille succedere debeat, distributio fit v-
 trique equalis. Si igitur defunctus reliquerit filium & ge-
 nitalibus

nitalibus Obstructum, aut Hermaphroditum, filius solus succedit in hereditatem vniuersam; quoniam & Obstructus & Hermaphroditus dubius est. At si reliquerit filias & Obstructum & Hermaphroditum, in partes succedunt simul æquales. Nam ita tam hic quam ille pro filia habetur. Nam ubi de filio constabat, filię excludebantur, atque eodem modo Hermaphroditus & Obstructus; quia incertum, qualisnam sexus siue hic siue ille esset. At ubi sexus integri filij deerant, & succedebant filię, admittebatur inter eas tam Obstructus quam Hermaphroditus. Quoniam, ut partes non faciebant cum filiis hæredibus manifestis, quia ipsi dubij & incerti sexus; ita inter filias admittendi, quoniam ut dubium erat, masculi an foeminei sexus ipsi essent, ita, eo nomine, non minùs dubium an ipsæ filię succedere deberent. Et in dubio, paritèr omnes admittendi. At verò qui obstrui desinit, & iam Masculus agnoscitur, cum filiis partem facit, ita tamen ut nec pro primogenito habeatur, licet partus fuisset omnium primus, nec in hæreditaria distributione *ממעט בחלק בכורה* minuat partem primogenituræ prærogatiuam debitam. Nam ex sacris illis verbis genueritque ei filios &c. (Deut. XXI, 15,) eliciunt, ut, partus momento, masculus agnosci debeat. Ita *Sepher Siphri* ad Deut. fol. 48, col. 190, & *Gemara Babylon.* ad tit. *Baba Batbra*, fol. 126, b. alij satis frequentèr. Quin ex eisdem decreuere verbis sacris, illos solum primogeniti partem, suas faciendo, minuere, qui filij, partus momento, manifesti. Si itaque tres fuerint filij, præter eum qui iam obstrui desinit, hæreditas in quatuor partes primò tribuitur ac si tantummodò, tres essent filij, juxta modum superiùs indicatum. Harum vnam sumit primogenitus. Dein, quod restat inter omnes æquè
seu.

seu quadripartitò diuiditur. Ita Gemara Babylonia, addit. tit. fol. 127, a, & Maimonides Halach. *Nechalos*, cap. II, Vbi aduertendum, alterum tantummodò duplicis sortis partem primogenituræ nomine reuera debitam, atque eam esse quæ heic non minuitur. Alteram, eodem modo haberi & putari quo partes filiorum ceterorum. Aliter enim, partem primogenituræ, siue sortem duplicem primogenito, si tres duntaxat fuissent filij, debitam, interuentu eius qui obstrui desinit, planè minui nemo non videt. De Hermaphroditi jure apud alias gentes consulas Hieronymum Gigantem de Crimine læsæ Majestati lib. III, quæst. XVI, & ibi citatos. Et de Liberiorum successione, hæc dicta sunt.

De successione Patris, & à latere, seu fratrum, aui, patruorum, & Exclufa, in successione, Cognatione Materna, ut & ipsa Matre.

CAP. XI.

NON exstantibus defuncto liberis, neque ex hisce posteris, reuoluebatur hæreditas ab vtriusque sexus prole ad Patrem, nisi interueniret frater qui defuncti uxorem, ex lege duceret, de quo item inferius. Discrimen verò heic observandum. Vbi de Bonis à patre successione hæreditaria acceptis, mortuo sine posteris filio filiaue, quærebatur, patrem Hæredem dei, non quod ipse capere posset hæreditatem, utpote antea necessariò defunctus.

sed quod ex eiusce persona in viuis esse ficta, series successionis tantum dignosceretur, atque in hæredibus eliciendis haberetur is pro superstite, vnde defuncti fratres germani primò eorumque posterì, dein itidem sorores vocabantur ad hæreditatem, non tam fratrum aut sororum defuncti nomine, quam liberorum patris, cui, si in viuis fuisset, hæreditas omnimoda debita. Idem ius obtinuit de Bonis maternis, cui superstes pater. De Bonis, inquam, maternis quæ dotis nomine non veniebant. Nam in ea succedendi ius erat singulare, vt capite secundo est ostensum. In cetera verò successit pater ipse, nomine mariti superstitis, nunquam liberi, nisi postea vt patris hæredes, quod mox docetur vbi de successione Maritali agimus. Quo euenit, vt, confusione factâ, vtraque bona, liberorum respectu, paterna essent. Similis ratio omninò erat in bonis Maternis quæ ab ea post patris mortem suæ potestatis defuncta ad liberos transmissa. Vbi verò de Bonis aduentitijs seu peculio minimè à parentibus successionem accepto quæstio fiebat, pater ipse vt hæres filio filiaue sine liberis defunctæ succedebat, si in viuis esset; sin autem, liberi eius posterique eorum siue in capita siue in stirpes, pro personarum numero & qualitate, quas siue gerebant siue induebant, iuxta id quod de successione liberorum superius traditur. Adeò vt, cognitâ satis ex iam dictis Liberorum successionis ratione, atque obseruato, illis posterisque eorum non exstantibus, patrem siue mortuum siue viuum pro hærede perpetuò haberi, vnde fratres ac sorores defuncti eorumque posterì, vt patris (si mortuus fuerit) liberi posterique ad hæreditatem (exclusa penitus cognatione materna atque ipsa Matre) vocantur, omnigena à latere successio statim pateat. Nam si
neque

neque Patri sint alij liberi, neque hisce posterij superstit-
 es, auus pro hærede similiter habetur, non tam quia auus,
 quam quia pater eius est qui hæres proximus, id est, pa-
 tris defuncti. Et si auo mortuo fuerint liberi, succedunt
 illi magis hoc nomine quam nomine aut fratrum aut so-
 rorum patris, aut patruorum aut amitarum defuncti. At-
 que similis semper ratio proauj, tritauj, abauj, vsque ad
 Adamum habenda. Vnde habent illud, *אין אדם מירש*
אין אדם מירש Non omnino reperitur quis in Israelitis, cui
 defunt hæredes. Quæ omnia habentur ex receptissima in-
 terpretatione Numeror. XXVII, 9. Verba sunt; *si filiam
 non habuerit (defunctus) dabitur Hereditatem eius fratri-
 bus eius; Et si nec fratres ei fuerint, dabitur hereditatem
 eius fratribus patris eius. Et si pater eius non habuerit fra-
 tres, dabitur (אין אדם מירש אין אדם מירש) hereditatem eius Consanguineo eius propinquiore qui
 fuerit de cognatione eius ut ille succedat in eam. Eritque
 hoc filiis Israel in decretum iudicij sicut præcepit Dominus
 Mosi.* Iam verò Duo in primis sunt in traditionibus ve-
 terum aduertenda quibus hæc, ad jam dictum sensum, ex-
 plicantur. De paterna Successione Alterum; Alterum de
 familia seu cognatione Materna à successione perpetuò
 excludenda. Patris nomen in sacra lege omittitur, neque,
 ut ad eum à liberis transmitteretur hæreditas, expresse
 sancitur. Etiam quare omissum, audent aliqui rationem
 adferre. Videtis Rabbi Bechai ad Numer. XXVII, fol.
 193, col. 2, & Philonem de Vita Mosi, lib. III. Sed ita
 hanc exposuere Magistri legem, idque eorum vetustissimi,
 ac si de Patre nulla omnino quæstio fuisset quin, nomine
 sanguine proximi, ei hæreditas à filio filiaue sine posteris
 mortua primò esset denoluenda & dein ad fratres defun-

ei seu ad patris liberos. Id quod itidem de Auo dicen-
 dum, cui fratres patris sine liberis defuncti hæredes sunt.
 Nam vt pater se habet ad filium, ita auus ad patrem. Et
 tam auum quam patrem antea demortuum esse admitti
 volunt in verbis sacræ legis. Quin & fratrum nomen, siue
 quâ defunctum, siue quâ patrem auumue spectant, etiam
 sorores, quâ, successionis ratione, in liberis sunt pro-
 ximæ, satis innuere; argumento à præmissa filiorum at-
 que filiarum successione ducto. Id autem quod de Pater-
 na successione dicitur, tum ex rationibus, à propinquitate,
 à merito, ac a vicissitudine beneficiorum allatis fir-
 mant, tum ex eo quod adijcitur de fratribus patris, quo-
 rum neminem patri in hæreditate æqualem, nedum an-
 teponendum ex legis diuinæ mente statuunt. Imo & pa-
 trem reuera *Consanguineum eius propinquiorem è cognatio-
 ne eius* esse censent, & concludunt eum qui maximè pro-
 pinquus est sanguine, liberis deficientibus, semper ad
 successionem vocandum, atque syntaxin illam verborum
 ita intelligendam ac si ad hunc modum, illorum etiam
 epenthesi huiusmodi, concepta fuissent. *Si filiam non ha-
 buerit, dabitis hereditatem eius Consanguineo eius propin-
 quiori qui fuerit de cognatione eius (seu patri) & postea
 dabitis hereditatem eius fratribus eius, id est, liberis pa-
 tris. Et si nec fratres, &c.* De qua re vide Gemar. Ba-
 bylon. ad tit. *Baba Batkra*, fol. 108, & Salomonem Iar-
 chium ibidem. Quin Misna cap. VIII, dicti tituli, expresse.
 אחי קורבני לאחי האב וכל יוצאי יריבן של אחי קורבני
 לאחי האב נח הכלל כל הקורבן במחלה יוצאי יריבו קורבני
 לאחי האב וזה קורבן לכל יוצאי יריבו *Fratres anteponendi patrius,*
 & omnes qui exeunt è femore fratrum anteponendi pa-
 tris. Hæc regula est universalis; ubi quis in successione
 be-

hereditaria præferendus est ipsa, etiam & cuncti eiusce posteritatem sunt præferendi. Sed Pater præferendus est vniuersis qui egrediuntur e femore suo, id est, liberis suis, & defuncti germanis fratribus sororibusque. Et appositissime Philo, receptos gentis suæ mores de hæreditatibus explicans in lib. III, de Vita Moïsis; primò filios, inquit, in successionem vocauit Deus Opt. Max. dein filias, tertio loco fratres, καὶ τετάρτην θείοις πρὸς πατὸς ἀπονέμει τὰς ἀντιτίμωμος ὅτι καὶ πατέρες (ita lego) γενοιντ' αὐτῶν κληρόνομοι. πάντες γὰρ ἵκνῃτες ὑπολαβεῖν ὅτι πατὸς ἀδελφῶν νέμων κληρὸν ἀδελφίδος διὰ τὴν πρὸς πατὸς συγγένειαν αὐτὸν ἀφείλετο τὸν πατέρα τῆς διαδοχῆς, *quarto patruos, seu patris fratres subindicans etiam patres fieri posse hæredes filiorum. Stultum enim nimis foret credere, patruo concedi hæreditatem nepotis, ob cognationem paternam, ipsi verò patri eam auferri.* Maternæ autem cognationis rationem in successionibus non haberi, sed duntaxat adgnationis paternæ, tum ex citatis Numerorum verbis eliciunt, tum ex frequentissima mentione patrum תַּחֲבֹשָׁה, id est, *familiarum seu Cognationum* in Pentateucho, Paralipomenis, Ezra, alibi. Matribus igitur passim aiunt minimè omninò esse תַּחֲבֹשָׁה seu *Cognationem* ciuilem; sed in paterna eam demergi; ideoque neque ex sanguine materno hæredem admittendum aut quærendum, veluti nec matrem, nec materteram, nec auunculum, nec auum seu auiam maternam, neque ex hisce prolem. Nam & in lege sacra patruorum mentio fit, neutiquam auunculorum. Et proximus consanguineus ex cognatione defuncti hæres semper est; qui materno sanguine tantum conjunctus, ratione iam dicta, esse nequit. Hinc solenne est illud & toties à Talmudicis repetitum תַּחֲבֹשָׁה הִיא הָאֵמָה הַזֹּאת הַזֵּה *Ha-*

Familia seu cognatio Materna, minime appellatur familia seu cognatio. Nimirum Cognationis ciuilis, in successionebus, effectum non habet. Videsis R. Bechai ad Numeros fol. 193, col. 2, Iarchium ad Iudicum XVII, 7. & Iacob Bar Salomon, in Oculo Israelis, part. II, fol. 89, col. 1. Idem denotat id quod quod habet vetustissimus autor libri *Siphri* fol. 23, col. 92, משפחת הלכות אחרי אבנא. *Familie seu cognationes sequuntur patres.* Tantundem sexcenties occurrit. Et planè fallit Rabbi Abenezra, ad Numer. XXVII, 9, dum ad illud *si filiam non habuerit transferetis hereditatem ad fratres eius* interpretatur fratres eius per מאב אר מאב siue germanos siue vterinos. Refragatur constans & receptissima Magistrorum sententia. Nam fratres ibi, secundum ea quæ supra aperiuntur, succedunt, si patri, qui primum ad hæreditatem, si in viuis fuisset, vocandus erat, ipsi fuerint hæredes, nec aliter omnino; quod de vterinis fratribus dici non posse nemo non videt. Et fratres ex matre seu vterinos adinuicem succedere non posse, disertis verbis etiam traditur in sæpe laudata Misna tit. *Baba Bathra* cap. VIII, id quod etiam in Magistrorum, de successionebus, regulis, mox subijcitur.

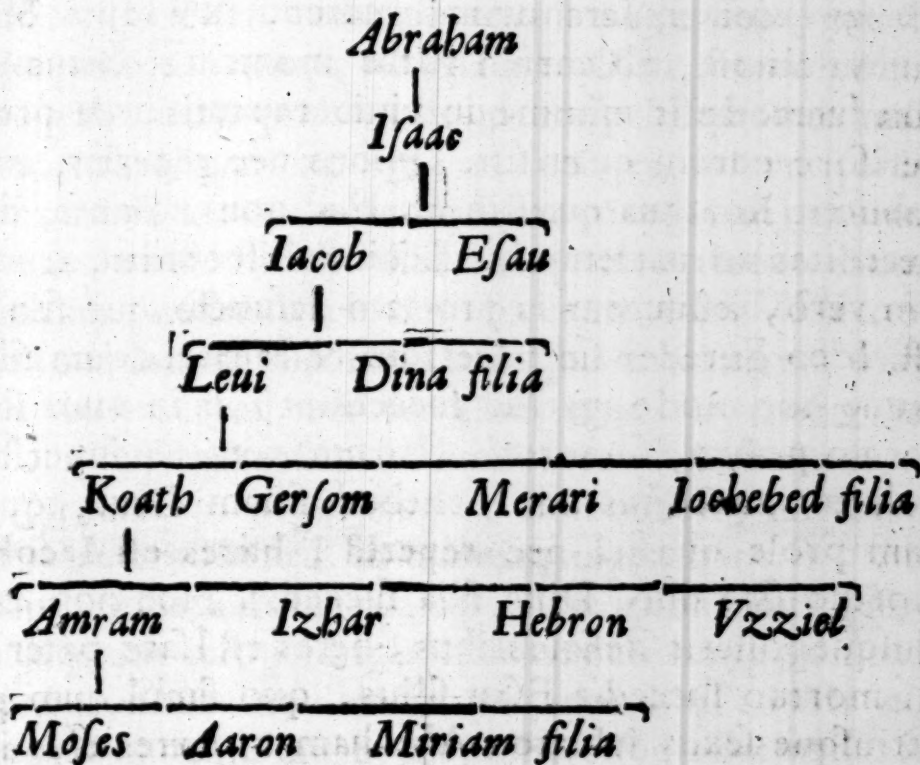
Successionis omnigenæ, quæ ex Iure Sanguinis hæcenus tractato pendet, Exemplum.

C A P. XII.

SEd materies Successionis tam Liberiorum quam Patris, adeoque omnigenæ quæ ex Iure Sanguinis, de quo hæcenus

Genus egimus, pendet, clarior fiet exemplo ob oculos posito, quod ex Maimonidis *Pirush Misnaioth*, fol. 184, adijcimus.

Defuncto Amramo, in hoc stemmate, de eius hærede quæritur. Si superstites sint Moses & Aaron, ipsi planè hæredes sunt, habitâ Mosis, ut primogeniti, siue sortis duplicis ratione. Si horum neuter, neque ex eis posterî reperiantur, hæres est Miriam filia, uti & ejusce defunctæ posterî, modo supra indicato. Hisce non extantibus reuocatur hæreditas ad Koathum defuncti patrem, qui si mortuus fuerit, de eo non aliter in hac specie iudicandum est quam si ipse fuisset iam defunctus cujus hæreditas seu bona in controuersiam deducta. Adeoque si tres illi filij ejus, Amrami fratres, Izhar, Hebron, Vzziel

superstites sint, succedunt illi pariter in vniuersa Amrami bona eo quod sunt hæredes seu filij Koathi. Nec primogeniti prærogatiuæ ratio vlla heic habenda, tum quia eorum neuter reuera primogenitus, tum quia bona de quibus lis est, ab eorum patre momento obitus possessa non fuere. Ipsis minimè in viuis repertis, de prole posterisque eorum quæritur. Quibus nec repertis, an filiam habuerit Koathus quæstio fit. Hac non existente, defertur hæreditas ad patrem eius Leui qui succedit, si in viuis. Sin verò, æstimeretur is pro jam defuncto qui sub Iudice est. Ideo hæredes sunt Gersom & Merari (quia filij eius; atque hoc modo patrui succedunt) si in viuis sint, uti eorum posteris, si mortui. Horum nemine superstitè deuoluitur hæreditas ad Iochebed filiam Leui, quâ simul cum prole quæsitâ nec repertâ, hæres est Iacob, cui, mortuo sine filio, Dina filia succedit. Hoc non existente, ejusque posteris deficientibus, hæres est Isaac pater Iacobi. Ei mortuo succedit Esau filius, quo simul cum posteris vtriusque sexus sublato, Abraham ut hæres ejus in bona Amrami succedit. Nec Maternæ cognationis ratio omninò habenda.

De Successione fratris fratriam viduam, ex lege, ducentis.

CAP. XIII.

Temperanda sunt quæ de successione & Liberosum & Patris diximus, Lege de fratris sine prole defuncti vxore ducenda, latâ, Deut. XXV, 5. *Si habitauerint fratres*

tres simul & mortuus fuerit vnus eorum absque filio (ita nonnulli; & Ebræa sunt וְאִם לֹא־יָרָא וְאִם לֹא־יָרָא) non nubet vxor defuncti foras viro extraneo. Sed frater eius ingrediatur ad eam ducatque eam in vxorem & præset officium affinis. Et erit primogenitus quem pepererit (ita verbum verbo reddimus) surget nomine fratris eius defuncti, vt non deleatur nomen eius de Israel. Et si vir ille noluerit ducere vxorem fratris sui, ascendat illa ad portam dicatque senioribus; recusat frater mariti mei suscitare semen fratri suo in Israel. Nec vult me habere in vxorem. Et aduocabunt eum seniores Ciuitatis sue & loquentur cum eo, & si perseuerauerit dixeritque non placet mihi vt eam ducam; Accedet illa ad eum in conspectu seniorum & extrahet calceum eius de pede eius, stuensque in faciem eius dicat & respondeat, sic fiat Viro qui non ædificat domum fratris sui, vocabitur nomen eius in Israel domus eius qui calceum exuit. Sed pro absque filio, absque prole substituendum. Receptissimâ gentis sententiâ, aliter lex illa non obtinuit. Vnde rectè Hellenistæ pro וְאִם לֹא־יָרָא quod sanè verti posset etiam sine filio, hoc in loco habent οὐκ ἔστιν υἱὸς αὐτοῦ ac semen ei defuerit, uti & Latina vetus, absque liberis mortuus fuerit. Nam tam heic בֶּן singularitèr prolem vtriusque sexus posteritatemque quam pluralitèr בָּנִים alibi non rarò liberos, posterosque denotat, de qua re nonnihil suprâ nos capite primo. Aque firmat hæc Sadducæorum ad Seruatorem allocutio, de hac lege, apud D. Matth. XXII, 24, & D. Marc. XII, 19, vbi τέκνα μὴ ἄφ' ἑαυτῶν liberos non reliquerit habetur, tametsi vulgata vtroque in loco filios verterit. Et seminis nomen, quod ibi suscitandum, vtrunque liberorum sexum equè complectitur. Itaque si, in hac specie, è fratria vidua in vxorem accepta frater

superstes liberos suscipiebat, præcludebantur omninò filij bona patri. Quin ipse frater cum vxore defuncti bona eius possidebat. Videsis Maimonidem Halach. *Nechaloth*, cap. III, & *Magid Misna* ibidem. Neque verò de primogeniti solo, à fratre superstite suscepto, intelligunt legem hanc, ut nonnulli. Nam verba illa de primogenito, ad fratrem (eorum qui supersunt) natu maximum, atque notione primogeniti designatum alia ab ea stricta, quæ, siue duplicis sortis siue sanctitudinis ratione, ut suprà ostensum est, vsurpabatur, attinere scribunt. Maimonides Halach. *Iabom Vechalitzâ*, seu *de Iure fratris viduæ ducendæ*, cap. II, מי שמר והניח אחים רבים מצוה על הגדול לייבם או לחלוץ שנאמר והיה הבכור אשר תלך מפי השמוע למרר טאני מרבר אלא בבכור שבאחין בלומר גדול האחין יקום על שם אחיו דמר וזה שנאמר אשר תלך משמעו אשר Si quis mortuus reliquerit fratres plures, præcepto tenetur is qui natu est maximus aut defuncti vxorem sibi accipere, aut calceum exuere, iuxta id quod dicitur & erit primogenitus quem pepererit vnde elicitur verba non fieri de alio primogenito præter eum qui ex fratribus est; ac si dictum fuisset, Fratrum maximus surgat nomine fratris sui qui mortuus est. Et id quod dicitur, quem pepererit exponunt de eo quem Mater (ejus) & non de eo quem defuncti vxor pepererit. Tantundem habes in Gemara Babylonia ad tit. *Iabimoth*, seu *de fratribus*, cap. IV, fol. 39, & 40. Vnde etiam Iarchius, ad verbum illud primogenitus in dicta lege, גדול אחיה הוא ייבם אותה fratrum maximus est is qui hoc iure eam in vxorem ducit. Atque ita interpretatur vetustus autor *Sepher Siphri*, fol. 52, col. 208, *Pesicta Zotertha*, fol. 82, col. 2, alij passim. At sanè commodius in hunc sensum verba illa verti possunt. Et erit primogenitus seu

feu *natu maximus* (fratrum) & quod pepererit (fratria) surget &c. Nam hoc satis ferunt Ebraea, atque ita ferè autor *Sepher Siphri*, loco jam indicato. Quod si primus, qui fratriam hac lege ducebat, sine liberis ex ea susceptis moreretur, proximus natu in uxorem successit, ut dicto *Sepher Siphri* loco & citatis supra ex Matthæo & Marco liquet. Posteritas autem qualiscunque ex huiusmodi nuptijs suscepta, post mortem fratris ita fratriam ducentis in defuncti sine liberis Bona succedebat. Et firmat hanc Successionem versio Hellenistarum qui pro & erit *primogenitus* &c. substituunt καὶ ἔσται τὸ παιδίον ὃ ἐὰν τεχθῇ, κατασταθήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τελευτηκόςτος, *Et erit proles quem pepererit* (talis ut) *confirmetur nomine defuncti*. Scilicet Nomen defuncti, est successio heic in eiusce locum & possessiones perinde ac si filium ex uxore, quam sibi liberis suscipiendis selegerat, reliquisset. *Pesiktha Zotertha* ad Numer. fol. 60, col. 1. רבי יהודה אומר

אין שם אלא נחלה נאמר כאן שם ונאמר להלן וקורא על שם אחיו המת מה להלן בנחלה אה כאן בנחלה

Scribitur ad illud filiarum Zelophchadi Num. XXVI, 4; *Quare nomen patris nostri auferetur*, &c. Ita autem verba sonant. *Rabbi Iebuda* ait, *Nomen idem est quod possessio hereditaria. Nominis vocabulum heic vsurpatur, atque etiam* (Deut. XXV, 6) *surget nomine* (aut super nomen) *fratris eius defuncti. Atque ut ibi significat possessionem hereditariam, ita & heic possessionem hereditariam significat. Et expressim de susceptæ ita prolis successionem singulari, Iosephus lib. IV, cap. VIII, τὴν ἀτεκνον ἀνδρὸς αὐτῇ τελευτηκόςτος ὁ ἀδελφὸς ἐκείνης γαμέτω καὶ τὸν γεόμενον τῷ τεθνεώτος καλέσας ὀνόματι, τρεφέτω τῷ κλήρῳ διαδοχόν, Si cui*

riti eam ducito; & filium ex ea natum defuncti nomine vocatum sortis heredem nutrito. Siue, ut Ruffinus vertit, *Natum filium mortui nomine vocans, hereditatis suæ (defuncti scilicet fratris) nutriet successorem.* Quod verò heic de nato mortui nomine vocando habetur, alios etiam habuit autores. Nam & vetus Latina Deut. XXV, *primogenitum ex filium nomine illius appellabit. Et Sepher Siphri* יבול אֶם הָיָה שִׁמּוֹ יוֹסִי וְקָרָא שִׁמּוֹ יוֹסִי יוֹחָנָן וְקָרָא שִׁמּוֹ *veluti si nomen eius (defuncti fratris) fuerit Iose, vocabit nomen eius (filij suscitati) Iose, si Ioannes, vocabit nomen eius Ioannem.* Sensus est, ut fratris sui nomine qualitercunque appelletur. Et videsis D. Augustinum Quæst. 46, super Deuteronomium, & contra Faustum Manichæum lib. XXXII, cap. X, de nomine defuncti imponendo, uti & Bedam ad Deut. XXV. Et Iulius Africanus, apud Eusebium Hist. Eccles. I, cap. VIII, & Nicephorum Callistum lib. I, cap. XI, familiarum, inquit, nomina inter Israelitas enumerari solent ἢ φύσει ἢ νόμῳ· φύσει μὲν γυνoίς σπέρματος διαδοχῇ, νόμῳ δὲ ἑτέρῃ παροδοποιούμενῃ εἰς ὄνομα τελευτήσαντος ἀδελφοῦ ἀτέκνου, aut *Natura aut Lege; Natura, cum proles ex germano parentum semine succedit; Lege autem, cum alter filium procreat in nomen fratri sui qui absque liberis è vita excesserit.* Ruffinus ibi vertit; *Naturæ quidem successiones habentur quæ ex seminis vel sanguinis veritate descendunt. Legis autem cum quis filius alio generante substituitur sub nomine fratris defuncti sine liberis.* Sed consensu Magistrorum, posterì à fratre fratriam ducente suscepti omnes, pro vario jure in alijs speciebus successionis, defuncti fratris hereditatem capiebant. Nominis impositio heic nec locum habere vllum videtur, nec

rationem. De fratribus autem vterinis lex hæc non intelligenda, sed tantum de germanis. Nam ut adinuicem minimè succedunt (quod ex iam ostensis liquet) vterini, ita nec hac lege tenentur. Maimonides Halach. *Iabom Veebalitz'a*, cap. I, אחין מן האם אינן חשבוין אחין לעינין (אחין) ירשנה אר לעינין יבום וחליצה ודדי חן כמו שאינן (אחין) *Fratres ex matre tantum* (seu vterini) non censentur pro fratribus, aut in materie hereditatis, aut in materie defuncti fratris vxoris ducendæ atque exuendi calcei. Quin sunt veluti qui non sunt omnino (fratres.) Nam non est fraternitas, quæ à patre non est. Idem in Gemara Babylon. ad cap. II, tit. *Iabimoth* fol. 17. Sed vide Ruth I, 11, vbi Naomi ad nurus suas Orpha & Ruth viduas, nec prole beatas, an adhuc, inquit, intra me in vtero meo sunt filij qui fiant mariti vestri? perinde ac si non solum ad fratrem vterinum, sed etiam ad eum qui mortis fraternæ tempore nondum in Lucem fuerat editus (quod itidem vno ore negant magistri) jus hoc spectasset. Atqui non ex huiusce juris obtentu, sed ex ingenti erga nurus amore à Naomi hoc dictum volunt, ac si tantum innuisset, tanto erga eas se amore flagrare ut, si fieri posset, futuris, si qui sibi essent, filijs, eas in vxores traderet. Vnde Abenezra ibi ולא ידך חיבוב ולא Hoc ex amore processit non ex iure fratris defuncti vxoris ducendæ. At Iarchius ibi aliter; & licuisse quidem futuris Naomi filijs hæc ducere, non hac tamen lege; neque in eam quæ fratriam aliàs in vxorem negat (Leuitic. XVIII, 16) ita commissuros למחלוך שלא היו רכליון קדושן בהם שנכריזת היו ולא נתגידו quia non erant legitime Machlioni & Chilioni (maritis prioribus) cum eis nuptiæ, eo quod extraneæ erant, nec proselyte factæ.

Ita. Vide Deuteron. V II, 3. & Ezram IX, & X. Quamplurima sunt alia à Magistris tradita, de ætate, corporis vitio, propinquitate sanguinis, alijs non paucis quæ in causa sæpius fuere ut lex hæc non obtineret. Neque obtinuit si vidua ex defuncto grauida foetum in lucem viuum, nec abortiuum, ediderat, tametsi statim moreretur. Tempus item XC dierum seu trimestre præstitutum est, intra quod leuir. eam minime accipiebat, ut scilicet de prole defuncti, si qua fuerit in vtero, melius constaret. Et innumera sunt quæ ad legem hanc spectant, nec locum heic habent. Præcipua aliquot adijcimus. Si defunctus frater adoptione illa seu filij assertionem (de qua supra capite IV,) vsus fuisset, frater superstes hac lege non tenebatur. Ad illa verba *והבן בן* qui pronuntiat quempiam filium suum esse, ei creditur, adnotat, ex veterum scitis, R. Obadias Bartenorius, *לומר ולבטח* tum ut heredem ita satis designatum habeat, tum ut uxorem Leuiri nuptijs liberet. Atque idem in Gemara Babylonia ad eundem locum habetur. Quemadmodum autem supra in successione liberorum, de quibus incertum erat, hæredes essent legitimi necne, partitio æqualis fiebat, ita heic si defuncti vxor intra tempus trimestre denuò nupta Leuiro pepererit prolem ita ut incertum esset primo an secundo marito ea esset tribuenda, & demùm proles ipsa litem cum Leuiro instituerit de hæreditate paterna, atque ex primis nuptijs se natum asseruerit, resque in dubio ita manserit; diuisa hæreditate partem alteram capit proles hæc, alteram Leuir ipse. Quod ipsum dicendum de Leuiri liberis manifestis si cum eis proli huic dubiæ controuersia ejusmodi oriretur. *Leuiri liberos intellige ex fratria susceptos.* Nam ad eos

solummodo hæreditas, de qua quæstio fit, attinuisset nisi dubia illa interuenisset proles. At si bini à Leuiro relictæ sint filij ejusmodi manifesti, à quibus dubia illa proles (verbi gratia, filius) dimidiam bonorum paternorum partem petierit, ratione iam dictâ; illi verò tertiam ei debitam tantummodò agnouerint, quia pro fratre, id est, secundarum nuptiarum filio sumunt; dimidia pars à dubio agnita binis illis tribuenda, vti & pars tertia dubio à binis illis ei agnita. Reliqua verò pars sexta æque inter eos diuidenda. Moritur proles hæc dubia sine liberis. Leuir & auus æqualitèr succedunt. Nam si ex primis nuptijs nata fuisset, auus, ex jure quo ascendentes succedunt, fuisset hæres. Si ex secundis, eodem jure, Leuir. Quoniam res in dubio restat, vterque paritèr succedunt. Atque ita Maimonides Halach. *Necbaloth*, cap. V. Vide nunc, de fratri defuncto semine suscitando, patres qui de consensu Euangeliorum D. N. Iesu Christi scribunt, & inprimis etiam consulas Abulensem ad Deut. XXV, quæst. 3, & ad D. Matthæum cap. XXII, quæst. CXLII, & sequentes vsque ad CC. Adde sis Albericum Gentilem de Nuptijs lib. V, cap. IX, & quos ipse citat alios & Theologos & Iurisconsultos. Iudæis recentioribus mos inoleuit, vt cum filiam quis sponderit viro cui plures fratres, ab ipsis cunctis plerunque exigatur obligatio, se juri huic, si sponsus vxore superstite obierit, solenni more renuntiuros (id quod ex lege sacra fas est) ne scilicet libera secundò nubendi facultas fratri deesset. Et interdum maritus moribundus diuortij libello matrimonium soluit ne frater inhians fratriæ Doti, ex hoc jure familiæ damno fiet. Discimus hæc ex

Leonis Mutinensis Iudæi, qui Venetijs hodieque, ut audio, Archisynagogus est, Compendio Italicè conscripto de Ritibus Vita & Moribus Ebræorum. Exemplar mecum, pro summa sua humanitate, communicavit V. Cl. eruditissimusque Guilielmus Boswellus, qui ab eo autographum accepit.

De Nuptijs Boazi & Ruthæ. Eas ad Legem, de fratria ducenda, non spectare.

C. A P. XIV.

PRætereunda heic non est historiola sacra de Boazo & Rutha, quæ à nonnullis accipitur ac si ex jure fratriæ ducendæ penderet. Quod non sine magno errore dicitur. Neque enim Machloni, defuncto Ruthæ marito, erat Boazus frater. Neque de propinquo aut fratre, qui fratriam duceret, verba fiunt ibi, sed disertè de *אֶלְוָה* seu *הַקָּרִיב*, id est, propinquo cuius aut officium erat redimendi patrimonium venditum, quale fermè Gallorum moribus vocatur *Droit de retrait lignagier*, ex lege lata Leuitic. XXV, de qua consulas Maimonidem halach. *Semita Veiubal*, seu de anno Remissionis, cap. IX, & XII. Nec sane exutus heic (Ruth, IV, 7) calceus ritus est qui ad fratriæ nuptias attinere potest. Nam is, ubi ad eas spectabat, renuntiationis duntaxat signum erat quod scimus ex Deuteron. XXV, 9. Atqui heic nihil aliud innuit præter solennem, quæ inoleuerat, traditionis seu acquirendi dominij formulam, de qua optime *Midrasb Ruth* fol. 49, col. 2. Neque nuptiarum renuntiatio, sed contrà ipsæ

ipsæ nuptiæ fiunt. Igitur expresse R. Salomon Iarchius, ad illud Ruth, III, 9, *quoniam tu propinquus es*, seu, quod idem est לְגֹאֵל גִּדְלָהּ אִשִּׁי כְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי אַתָּה גֹאֵל רַבָּה גֹאֵל הַקְּרוֹב אֵלָיו וְגֹאֵל וְגו' וְחַמּוֹתַי וְאֲנִי צְרִיכוֹת לְמִכּוֹר נִחְלָתִינוּ וְעַתָּה עֹלָד לְקִנּוּת קִנָּה גַם אֹתִי עִמָּה שֶׁהָיָה רַחֵם עַל גִּדְלָתוֹ כְּשֶׁאֵמַר עַל הַשְּׂדֵה יֹאמְרוּ *ad redimendam hereditatem mariti mei secundum id quod dicitur* (Leuitic. XXV, 25) & veniat redemptor eius qui propinquior ei & redimat &c. Nam *socrui mee mibique necesse est ut hereditatem* (leu possessionem) *nostram vendamus. Tua refert ut acquiras, & cum ea me simul acquire; ut ita in memoria habeatur nomen defuncti propter hereditatem suam; ut scilicet, cum ego in fundum illum veniam, dicant homines, hæc est vxor Machlonis.* Tantundem ad cap. IV, 10; *vbi suscitare nomen defuncti aliud est ab eo quod in lege de fratria ducenda occurrit.* Boazum autem Elimelechi fratrem fuisse adeoque Machlonis patrum magistrorum alij, alij ex fratre nepotem fuisse volunt de qua re consulas Iarchium & Abenezram ad Ruth, III, 13, & *Midras Ruth* fol. 48, col. 1. Admittendum interim est & Elimelechum patrem & Machlonem filium (quorum utriusque propinquus & redemptor Boazus) superstites patrimonium hoc jam redemptum, dono vxoribus dedisse, aut potius hunc sigillatim suas possessiones, illum item suas vxori suæ (quod quomodo fieret discas ex Maimonide Halach. de Donationibus, cap. VI,) neque donationes illas vim legis de redemptione minuisse. Vnde nam aliter agri dominium earum alterutri? Et monstrum sane est quod, ad Ruth VI, habet de hac re Lyranus. *Sciendum est, inquit, hoc quod licet mulieres non succederent in hereditatem, tamen quia vxor post*

maritum defunctum sine liberis remanebat, ipsa tenebat partem hereditatis ad vitam & illam poterat vendere in quantum erat, sui iuris, & sic dicitur heic quod Noemi eodem modo vendere uolebat partem agri. Ab Ebraeorum moribus hæc sunt alienissima, ut ex suprà dictis satis liquet, atque ex eis quæ pòst habemus capite XVI, de successione Maritali ubi vxores ab omni in mariti bona successione arcentur, excepto quod alimenta eis inde essent præstanda de qua re capite IX monuimus. Quin mirum est, quod habet de illa redemptionis historiola Iosephus lib. V, cap. XI, ubi Boazum inducit propinquo illi alteri (de quo Ruth, IV, 1) sic alloquentem. *Elmielechi & filiorum sortes possides tu*; ipsum etiam fatentem se possidere, συγχωρόντων τῶν νόμων κατὰ ἀγκιστεῖαν seu *ex indulto legum de propinquitate*; vnde Boazus ibi, ἐκ ἧν ἐξ ἡμιτελείας, inquit, δεῖ μεμνησθαι τῶν νόμων ἀλλὰ πάντα ποιεῖν καὶ αὐτὸς μάλλον. ἰδοὺ γὰρ δεῦρ' ἦκει γυναῖκα ὅπως εἰ θέλεις τῶν ἀγρῶν κρατεῖν, γαμῶν σε δεῖ κατὰ τὰς νόμους, *tum ergo non ex parte tantum legum meminisse oportet sed omnia iuxta præscriptum eorum facere. Ecce adest mulier quam, si vis possessionem agrorum retinere, lex te ducere iubet.* Inde & sortem & foeminam ille Boazo cessit, ritu, ut ipse Iosephus persequitur, adhibito, ut mulier ei solueret calceum & in faciem eius expueret. Sed confusio est planissime binarum legum, quarum altera de hæreditate alienata seu emptores inuitante redimenda, altera de fratria ducenda est. Vtrâque satis inuicem diuersâ. Neque altera quid cum altera aut in sacris literis aut apud Magistros habet commune. Sed mendum est in Iosephi exemplaribus quæ loco citato τύπτειν εἰς τὸ πρόσωπον seu *percutere in faciem*, ut versio etiam recentior est, habent pro πτύειν εἰς τὸ πρόσωπον

ὁμοῦ in faciem exspuere, ut Ruffinus vetus eius interpres rectè legebat. Id satis liquet ex ejusce lib. IV, cap. VIII, ubi de calceo Leuiri fratriæ nuptijs renuntiantis exuto agit. Sed verò & aduertendum est, Fl. Iosephum in eis quæ ad leges gentis suæ ciuilibis atque res forenses attinent, à receptissimis Talmudicorum sententijs aliquot in locis alijs nimium discrepare, vtcunque ipse se venditet, sub fine libri vigesimi ut κατὰ τὸν ἑωχάριον παιδείαν διαφέροντα patrias disciplinas egregiè callentem, & in vita sua scribat, à Pontificibus & vrbis primoribus se consuli solitum, etiam dum quartum decimum ætatis annum ageret, ὑπὲρ τῆ παρ' ἐαυτοῦ περὶ τῶν νομίμων ἀκριβέστερόν τι γινώσκειν, ut ab eo penitiorem legum sensum ediscerent. De nuptijs autem Boazi & Ruthæ, vide nunc, præter patres veteres, Abulensem ad Deuteronom. XXV, quæst. 5 & seqq. & ad Dium Matthæum cap. XXII, quæst. CCLI, & quæ sequuntur.

De fratris incerti siue de quo ambigebatur inter certos, an patris esset filius, singulari Successionis atque hæreditatis inuicem transmissionis ratione. Et de alijs hæredibus ascendentibus atque à latere incertis.

CAP. XV.

SED de successione fratrum aliorumque hæredum incertorum, monendum. Ostensum est supra capite IV, patris assertionem, velut Adoptionem, filium ita fieri vt nec liberis

beris ceteris reluctari fas esset. Si vero deesset omnino patris assertio, nec inter fratres de natalibus alicujus eorum satis conueniret, pro asserentium, dubitantium & negantium differentia successum est. Veluti; fratres sint certi duo, Simeon & Reuben, incertus Levi; adeo ut, verbi gratia, cum ab exteris terris reducem agnoscat Reuben fratrem sibi esse seu patris demortui filium, sed ignorare se aiat Simeon, neque aliæ parti alterutri suppetant probationes. Nam כָּל הַיִּרְשָׁן יִרְשָׁן בְּדָוָן *uniuersi hæredes succedebant pro suis quas habebant probationibus & quæ agnoscebantur.* Ita succedit in hæreditatis distributione Levi, vt Simeonis, qui eum non agnoscat, pars sit assis dimidia, id est, eadem quæ fuisset si præter ipsum & Rubenum alius hæres non fuisset; ita verò fiunt partiarij hæredes Levi & Reuben vt eadem ratione partem Levi superet pars Rubeni, qua Rubeni partem pars Simeonis. Nempe pars altera dimidia in partem totius tertiam & sextam tribuitur. Hanc Levi, illam Ruben capit. Quod si Levi & parte hac & bonis alijs ditatus sine liberis moriatur, pars illa sexta redit ad Rubenum tota, Simeone excluso; sed bona cetera ad vtrunque. Quia fatetur Ruben vtrique fratrem eum esse, neque negat Simeon. At si planè negat Simeon, tam sextam partem illam quam bona cetera qualiacunque Levi demortui solus audit Ruben. Atque ad hunc modum jus obtinuit in alijs hæredibus ejusmodi incertis, atque à cohæredum alijs agnitis, ab alijs ignoratis, negatis ab alijs. De hisce vide Misnam tit. *Baba Bathra*, cap. VIII, & Gemaram Bab. ibid. fol. 134, & 135, præter Maimonidem Halach. *Nechaloth*, cap. IV. Quin tamen si filius dubius (ut in specie, ubi nescitur septimestris an nouimestris, adeoque primi an

secundi mariti fuerit, quam habes supra cap. IV) patrum dubiorum neutri succedit; ei nihilominus mortuo sine liberis pariter succedit pater vterque. Quoniam vbi שניהם פסד vterque dubius est heres, succedit pariter vterque. Ita capite V, dicti tituli, idem Maimonides.

De Successione Maritali, siue Unde Vir.

CAP. XVI.

Quemadmodum matri quæ suæ potestatis erat, siue viduæ, succedebant liberi, ita vxori defunctæ Maritus erat hæres. Et tam hujus quam illius bona (sed Dos, juxta ea quæ superius capite secundo ostensa sunt, excipienda est) in vnum patrimonij corpus confusa ad hæredes, paternorum duntaxat bonorum nomine, postmodum trans mittebat, modo jam indicato. Iarchius ad Gemaram Babylon fol. 116, b, tit. *Baba Batbra* הבעל יורש את אשתו Maritus succedit vt heres vxori. Et si Maritus superstes non fuerit, adit hereditatem filius vxoris. De hac successionis specie, Misna, tit. *Baba Batbra*, cap. VIII, האיש את אמו והאיש את אשתו Vir matri suæ, maritus etiam vxori succedunt vt heredes, sed ab eis hereditas inuicem non defer- tur. Et ibidem הבעל יורש את אשתו והאשה יורשת את בעלה Fœmina ad filium suum, vxor ad maritum suum hereditatem transmittit; sed earum neuter vicissim capit. De matre, ratio manifesta est ex eis quæ de successionem paterna aperuimus. Et inter conjuges successio minimè
K erat,

erat, vti apud Romanos, reciproca, aut tantum vbi nulli relinquerentur liberi, parentes, aut cognati, excluso fisco. Sed ut non liberis Mater, ita nec Marito succedebat omnino vxor. Et in hæreditate vxoria præferebatur etiam ipsis liberis maritus. De hac re etiam Misna, tit. *Maccoth*, seu de plagis, cap. 1. & Talmudici passim. Magistri autem, quibus solenne est literarum metathesi & verbis seorsim, ac aliter ac tota syntaxis pati videatur, intellectis, ea elicere quæ receptos mores seu Majorum Traditiones firmant, dupliciter hanc successionem Maritalem etiam ex legis sacrae syllabis adstruunt. Primò, ex illis verbis, Numer. XXVII, II, וְהָיָה לְנָשִׁיךָ quod *hæreditatem eius consanguineo suo* in verborum contextu supra capite XI, allato, rectè vertitur. Etenim cum וְהָיָה non modo *consanguineum* sed & propinquum vtriusque sexus, adeoque vxorem, denotare possit, literarum posituris paulò immutatis, dum de maritali successione disputant, fingunt heic ac si seorsim scriptum fuisset וְהָיָה לְנָשִׁיךָ *hæreditas eius quæ ei propinqua est* (siue vxoris) *ad eum pertinet*, quod planè sacrorum verborum anagramma est. Secundò, vltima legis eiusdem verba וְהָיָה לְנָשִׁיךָ & ille succedet in eam, id est, *hæreditatem*, siue ut Hellenistæ καλονομένη (κατὰ αὐτὴν) *ut hæreditario iure substantiam eius possideat*, ita sigillatim capere volunt (vbi de hac successionis specie loquuntur) ac si ibi significarent & ipse vir excipiat eam (vxorem) *ut hæres*. Nec sane verba seorsim lecta refragantur. Sed hi potius lusus sunt qualibus vti amant, cum ea firmare ex sacro textu se torquentes laborant, quæ è majorum Traditionibus atque superinductis, pro re nata, vbi nihil certi à Numine præscriptum est, legibus ad posteritatem sunt transmissa. De hac re consulas *Baal Haturim*,

Bechai, alios, ad Numer. XXVII, Gemaram Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 111. præter adjectos commentarios. Et apud veteres, est etiam solenne *אלא מלך* *Non transfertur* (vocabulo proprè sumpto) *hereditas nisi à filia*, quippe cui succedit ut *heres & filius & Maritus*. Ita R. Iehuda apud autorem *Pesiktha Zotertha* fol. 80, col. 2, ad illud *והעברתם* & *transferetis* &c. Num. XXVII, 8, ita alij. Nempè, siue ad filium deuenerit hereditas ab ea transmissa siue ad maritum, à cognatione sua planè transfertur, nec in illam redire jure sanguinis potest. Quod ex supra dictis liquet. Vide sis Maimonidem Halach. *Isboth*, seu de re vxoria, cap. XXII, & Halach. *Nechaloth*, cap. I. vbi ille *האשה אינה יורשת בעלה כל והבעל יורש את כל ובסי אשתו מרובה סופרים והוא קודם לכל ביורשתה א"עם שהיא נסורה עליו בגין אלמונה לכתן גרול גרשה וחלוצה לכתן הדיוט וא"עם שהיא קטנה וא"עם שהבעל חדש הוא יורש את אשתו* *Vxor Marito suo non omninò succedit. At Maritus succedit in omnia Vxoris Bona ex Scribarum sancito* (de sancitis ejusmodi, vide supra cap. II) *Atque is omnibus alijs præfertur in vxoris hereditate, tametsi hanc legitima fuerit vxor, veluti si vidua ducatur à Pontifice Maximo, aut repudiata, aut eà cui, exuto calceo, renuntiatum est, à Sacerdote vulgari; aut tametsi minor fuerit vxor. Quin licet maritus sit surdus; vxoris heres est.* Adde sis Gemaram Babylon. ad tit. *Gittin*, seu de libellis repudij, fol. 55. In utroque verò Maimonidis loco jam citato, duo obseruantur inprimis monita; Alterum, hanc successionis formulam non obtinuisse nisi vbi ipsa vxor *הבעלה ברשותה* *in potestate viri*, ita scilicet ut planè vxor esset. Et plurima accedunt

quæ hoc explicant. Sed ad Sponsaliorum & Nuptiarum Tractatum, cui heic locus non est, attinent. Alterum est, non in alia vxoris bona succedere maritum præter ea, *הַיְחָוָה לְרִשְׁתָּהּ שְׂבָא* quæ in vxoris potestatem & possessionem deuenierint. Vt excludantur quæ ante ejusce mortem, siue profectitia siue aduentitia, tantum expectabantur. Nonne ad hujusmodi successionem attinet illud Syracidis. cap. XXII, 4? *Filia prudens κληρονομίῃς αἰὲρ αὐτῆς, heredem reliquet aut hereditatem transmittet ad maritum, ἢ κατὰ χόρυσσιν εἰς λύπην γεννῆσταιος, & quæ dedecorat (eum) dolori est Genitori.* Scilicet meretur filia prudens, ut hereditatem seu bona, in quæ succedat maritus, accipiat à genitore, cui dolori est & exhæres si maritum dedecorat. Certè ita κληρονομίῃς usurpatur de successione Liberorum, Prouerb. XIII. 22. Et vulgata in loco Syracidis, *Filia prudens hereditas viro suo.* Videsis item Maimonidem Halach. *Semita veiubal*, cap. IX, sub extremum; vbi de successione maritali verba faciens *וְאִם בְּמִנְהָ בֵּית הַקְּבוּרָה יִחְוֶה לְבָנֶי מִשְׁבַּח מִשּׁוֹם פֶּגֶם מִשְׁבַּח וְיִתְּנָה לוֹ רַמְיָהּ וּמִצְנִין לוֹ רַמִּי קִבְרָהּ אִשְׁתּוֹ שְׂרָרִי חַיִּב בְּקְבוּרָה* Et si, inquit, ut heres ab ea accipiat Monumentum sepulchrale (locum sepulturæ sepositum) restituit illud Cognatis familie eius, ne dedecus familie eueniat; & pretium ejusce ei numerant, deducto sepulchri vxoris sue (nam ejus sepeliendæ sumptus ad eum attinent) pretio.

Successionis Maritalis ~~exempla~~. Et de di-
 uersarum tribuum hæreditatis, per mu-
 tuas earum nuptias, confusione, ac filia-
 bus ^{ἐπὶ ἀλλήλοις} seu quibus hæreditates obti-
 gissent.

CAP. XVII.

QUIN Successionis Maritalis in sacris literis exempla
 notant bina. Alterum in Iosua XXXIV, 33. alterum
 I, Paralip. II, 21. Primo in loco legitur; *Eleazer quo-
 que filius Aaron mortuus est, & sepelierunt eum in colle
 Phinees filij eius qui datus est ei in monte Ephraim.* Neque
 Eleazaro, vipote Pontifici, neque Leuitis agrorum seu
 collium possessio erat. Vnde igitur Phinees filio eius in
 assignata tribui Ephraim portione hic collis? Receptionem
 est sententia ^{וְהָיָה שְׂדֵהוּ} quod iure hæreditario acceperit
 (siue Eleazar siue Phinees) ab vxore cui superstes erat.
 Præter Gemaram Babylon. ad tit. *Baba Batbra*, fol. III,
 & Rabbenu Ascher ibi fol. 206, col. 3, consulas Iarchium,
 Gersomidem, & D. Kimchium ad extremum Iosua. In
 secundo loco habetur, venit Hezron ad filiam Machir
 patris Gilead, accepitque eam cum esset filius sexaginta an-
 norum, & illa peperit ei Segub. Segub autem genuit Iair
 qui habuit XXIII ciuitates in terra Gilead. Alij sanè
 XXIII has ciuitates dotem fuisse filia Machiri; vt Iar-
 chius in Commentario. Alij de hæreditate à matre quæ
 ex tribu Manassis erat (cujus in portione Gilead) trans-
 missa intelligunt; vt D. Kimchius ibidem. Videtis Nu-
 meror.

meror. XXXII, 40, Deuteron. III, 14, Iudic. X, 3. Sed
 sententia est etiam receptior hæreditatem hæc ciuitates
 fuisse Iairo vxoriam. Kimchius ibi; רבותיו אל אמרו כי;
 אין זה יאיר הכתוב בחורה אלא זה יאיר בן שגוב לחם
 אשה בארץ הגלעד ומה וירשה ומירושה אשתו הזו לו
 Rabbini nostri, pie memoriae, וטלשה ער
 dicunt quod hic non est Iairus qui memoratur in Lege
 (Num. XXXII, 41.) Sed hic Iairus filius Segubi accepit
 vxorem in terra Gilead, cui mortue successit vt heres. Et
 ex hæreditate vxoria fuere ei hæc XXIII ciuitates. Et vtrum-
 que exemplum obseruatum habes in Sepher Siphri, ad Nu-
 meros fol. 23, col. 92. & in citata iam Gemara Babylo-
 nia. At igitur Nuptiæ heic à diuersarum tribuum con-
 jugibus contractæ fuere, & à tribu altera ad alteram hæ-
 reditates translatae, quod vetitum est Numeror. XXXV I,
 7. Non migrabit possessio filiorum Israel de tribu in tribum,
 quoniam quisque de filiis Israel hærebit in hæreditate tribus
 patrum suorum. Et quæcunque filia hæreditatem aliquam
 possederit in quacunque tribu filiorum Israel, debet fieri
 vxor alicuius qui est de cognatione tribus patris sui, quo
 scilicet quisque de filiis Israel possideat hæreditatem patrum
 suorum. Nec transferri debet hæreditas de tribu tua in tri-
 bum aliam. Sed quisque de tribubus filiorum Israel adhæ-
 reat hæreditati suæ. Pro eo quod est heic hærebit & adhæ-
 reat, Ebraica veritas habet ירבוך hærebunt, aut coniungen-
 tur, quod vertunt Hellenistæ προσκολληθήσονται adglutina-
 buntur, adiungentur. Et vulgata versio ibi hæreditas per-
 maneant in familijs, nec sibi misceantur tribus. Sed ita ma-
 neant vt à Domino separate sunt. De qua videsis Paulum
 Burgensem ad Num. XXXV I, & Io. Drusium ad Num.

cap. CXXXIX. Atqui à Magistris ita præceptum hoc explicari solet, vt ad ipsum tempus duntaxat quo promissa tellus diuisa est, non ad sequentia secula extendatur. Vnde frequens est illis scitum, quod lex de hæreditatibus à tribu ad tribum transferendis לא היה מלא לנחלתו ויהי בלבו לא non attinebat ad aliud seculum præter ipsum, in quo lata est. Ita R. Bechai ad Numeros fol. 193, col. 3, & fol. 200 col. 2. Isacher Ben Nephtali, ad *Midbar Rabba*, fol. 281b, alij. Et ad hanc rem alia in Gemara vtraque, Hierosolymit. ad *Baba Batbra* fol. 16, col. 1, & Babylon. ad eund. tit. fol. 111, a. Ita adhæsiō illa seu tempus adhæsiōis hæreditatibus in qualibet tribu assignatis, vti & interdictum de mutuis tribuum nuptijs, ad illud duntaxat seculum, imo ad ipsum distributionis momentum & actum, ne scilicet, ante stabilitas tribuum singularum possessiones, familiarum adeoque patrimoniorum confusio aliqua sub initio fieret, referendum est (si hisce fides) nec vltius legem illam vim sortitam esse putandum. Sed videsis Lyranum ad Numer. XXXVI, D. Thom. 1, 2^a, quæst. 105, art. 2, Ad secundum argumentum. Baronium *Annal. Ecclesiast.* apparat. p. 36. Casaubon. *Exercitat.* I, 13. Ludouic. Molinam de *Iustitia & Iure Tract.* II, disp. 28, conclus. 3, & scriptores de *Genealogia Christi*. Atqui & obseruandum est, Hellenistas Numer. XXVII, 11, verba illa, *dabitur hæreditas eius consanguineo eius propinquiore qui fuerit* ונתתה למשפחה de cognatione eius. vertere δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ δικίῳ τῷ ἑγγύτῳ αὐτοῦ ἐκ τῆς φύλης αὐτοῦ κληρονομήσαι τὰ αὐτοῦ, *dabitur hæreditas propinquiore eius consanguineo ex tribu eius, vt iure hæreditario in bona eius succedat*. Ac si mens legis fuisset illius, Consanguineos ex tribu legitimos duntaxat fieri posse hæredes. Vnde Licinius Rufinus in *Collatione Legum Romanarum*

narum & Iudaicarum (si is autor sit; de qua re confulas V. Cl. Marquardum Freherum in Parergon lib. I, cap. IX) tit. *de Legitima successione*, legem de Hæreditatibus sacram ad hunc modum citat; *Homo si decesserit & filios non habuerit, dabitur hæreditatem proximo eorum de tribu eius, & possidebit omnia eius*. Et vide infra ad extremum cap. XXI, ubi de nuptijs filiarum Zelophchadi, ex Iosepho. Sed *φύλη* ac *tribus* (si modo ita *φύλη* in Hellenistis ibi reddas) non pro tribulibus, qua in duodecim partes distinguebantur, sumendum, sed, arctiori sensu, pro cognatis. Nam *tribus*, qua duodecim erant, per *טבת* & *שבט*, quæ etiam per *φύλην* vertunt Hellenistæ, denotari solet. Vbi verò pro *טבת*, ut heic, *φύλη* substituitur, non *tribum* ea notione, sed *πατρίαν, συγγενείαν, familiam, Cognationem seu genus sanguine proximum*, ut alibi non rarò, significat. Aliter sanè nepos ex filia in aliam tribum collocata, auctore, sine liberis defuncto, succedere nequibat. Quod verò de filiabus *ἐπικληροῖς* heic habent viri magni, id est, eis quæ hæreditate beatæ erant, quales Zelophchadi; ac si ad eiusmodi duntaxat filias lex illa Nuptiarum attinuisset, uti simulis lex olim, apud Athenienses; id à Magistris agnosci nondum comperio. Quin nec locus ille Epiphaniij in hæresi Antidicomarianitarum (lib. III, hæres. 78) ad hanc rem mihi omninò videtur spectare. Verba ibi sunt de Nuptijs Iosephi & Beatæ Virginis. Et adiicitur *κληρὸν εἰς τὸ αὐτὸ ἀναγκάσαντων αὐτὴν ἔχειν*, quod vertendum vult vir quidem summus *quum iura hæreditatis quam possidebat, eo ipsam adegissent*, ac si filiam eam fuisse *ἐπικληροῖν* seu cui hæreditas obtigisset, ibi innuerat Epiphanius. Certè in illis verbis nihil videre queo præter præstitutam à prouidentia diuina, quæ falli nequit, sortem, qua Iosepho

con-

coniuncta est. Nec de hereditatibus aut earum iure locus ullatenus est capiendus. Vnde & rectè sane Dionysius Petavius vertit, *quò illam sortis necessitas adduxerat.* Id quod firmatur verbis eiusdem patris paulò pòst in eadem hæresi sequentibus, ἀλλὰ διὰ τῆς οἰκονομίας τούτου ἔληψε τὸν κλῆρον τὰ πράγματα, quod rectè etiam Petavius; *sed, quod Providentia ratio postulabat, ea rebus est fors atque conditio tributa.* Non magis illíc κληροὶ quam κληρος heic hereditatem significat, vnde etiam, primo in loco, *sortibus cogentibus ipsam ad hoc venire* substituit Ianus Cornarius. Sed quid interea est illud Raphaelis Angeli ad Tobiam cap. VI, vbi monet de Sara, vnica Raguelis filia & hærede, & de futuris Tobie cum ea nuptijs, eo quod contribules fuere (iuxta id quod Tobit pater antea cap. IV, 12, in mandatis dederat) διότι ἐπίσταμαι Πάγγελ, ὅτι ἔμην δώῃ αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ κατὰ τὸν νόμον Μουσῆος ἢ ὀφειλῆσαι θάνατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν σοὶ καθήκει λαβεῖν ἢ πάντα ἀνθρώπων, *quoniam scio Raguelem eam viro alij minime desponsurum, iuxta Legem Moysi, aut reum sane fore mortis, quia ad te attinet hereditatem accipere potius quam ad alium quemcunque.* Item illud paulò antè? λαλήσω περὶ αὐτῆς τῷ Δοθῆναι σοὶ αὐτὴν εἰς γυναῖκα ὅτι σοὶ ἐπιβάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς καὶ οὐ μόνος εἶ ἐκ τῆς γένους αὐτῆς; *loquar de ea, vt tibi in uxorem detur, quoniam ad te attinet hereditas eius & tu solus es ex eius genere.* Atque hæc sub Nebuchadnezaris æuo, collocatur. Ideò etiam interdictum de mutuis tribuum nuptijs tunc in vsu obtinuit. Nec quin obtinere debuisset, dubitare solent patres Christiani. At quomodo Tobias solus ex Saræ genere, qui patruos habuit, præter Achiacharum & Nasbam patruos, vt habetur cap. XI, 17, & 18? Quanam ratione hereditas Saræ ad illum ante alios attinuit? Et vbi nam morte ple-
tendus, qui in legem illam de nuptijs filiarum commise-

narum & Iudaicarum (si is autor sit; de qua re confulas V. Cl. Marquardum Freherum in Parergon lib. I, cap. IX) tit. *de Legitima successione*, legem de Hæreditatibus sacram ad hunc modum citat; *Homo si decesserit & filios non habuerit, dabitur hæreditatem proximo eorum de tribu eius, & possidebit omnia eius*. Et vide infra ad extremum cap. XXI, ubi de nuptijs filiarum Zelophchadi, ex Iosepho. Sed *φύλη* ac *tribus* (si modo ita *φύλη* in Hellenistis ibi reddas) non pro tribulibus, qua in duodecim partes distinguebantur, sumendum, sed, arctiori sensu, pro cognatis. Nam *tribus*, qua duodecim erant, per *טוב* & *שב*, quæ etiam per *φύλη* vertunt Hellenistæ, denotari solet. Vbi verò pro *משפחה*, ut heic, *φύλη* substituitur, non *tribum* ea notione, sed *πατρίαν, συγγένειαν, familiam, Cognationem seu genus sanguine proximum*, ut alibi non rarò, significat. Aliter sanè nepos ex filia in aliam tribum collocata, auctore, sine liberis defuncto, succedere nequibat. Quod verò de filiabus *ἐπικληροῖς* heic habent viri magni, id est, eis quæ hæreditate beatæ erant, quales Zelophchadi; ac si ad eiusmodi duntaxat filias lex illa Nuptiarum attinuisset, utri simulis lex olim, apud Athenienses; id à Magistris agnosci nondum comperio. Quin nec locus ille Epiphaniij in hæresi Antidicomarianitarum (lib. III, hæres. 78) ad hanc rem mihi omninò videtur spectare. Verba ibi sunt de Nuptijs Iosephi & Beatæ Virginis. Et adiicitur *κληρὼν εἰς τὸ τοῦ ἀναγκαζάντων αὐτὴν ἦκει*, quod vertendum vult vir quidem summus *quum iura hæreditatis quam possidebat, eo ipsam adegissent*, ac si filiam eam fuisse *ἐπικληροῦν* seu cui hæreditas obtigisset, ibi innuerat Epiphanius. Certè in illis verbis nihil videre queo præter præstitutam à providentia diuina, quæ falli nequit, sortem, qua Iosepho

con-

coniuncta est. Nec de hereditatibus aut earum iure locus vllatenus est capiendus. Vnde & rectè sane Dionysius Petavius vertit, *quò illam sortis necessitas adduxerat.* Id quod firmatur verbis eiusdem patris paulò pòst in eadem hæresi sequentibus, ἀλλὰ διὰ τῆς οἰκονομίας τούτου ἔληψε τὸν κληρὸν τὰ πράγματα, quod rectè etiam Petavius; *sed, quod Providentiæ ratio postulabat, ea rebus est fors atque conditio tributa.* Non magis illuc κληροὶ quam κληρος heic hereditatem significat, vnde etiam, primo in loco, *sortibus cogentibus ipsam ad hoc venire* substituit Ianus Cornarius. Sed quid interea est illud Raphaelis Angeli ad Tobiam cap. VI, vbi monet de Sara, vnica Raguelis filia & hærede, & de futuris Tobie cum ea nuptijs, eo quod contribules fuere (iuxta id quod Tobit pater antea cap. IV, 12, in mandatis dederat) διότι ἐπίσταμαι Ράγυηλ, ὅτι ἔμην δώη αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ κατὰ τὸν νόμον Μουζῆ, ἢ ὀφειλῆσαι θάνατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν σοὶ καθήκει λαβεῖν ἢ πάντα ἀνθρώπων, *quoniam scio Raguelem eam viro alij minime desponsurum, iuxta Legem Moysi, aut reum sane fore mortis, quia ad te attinet hereditatem accipere potius quam ad alium quemcunque.* Item illud paulò antè? λαλήσω περὶ αὐτῆς τῷ Δοθῆναι σοὶ αὐτὴν εἰς γυναῖκα ὅτι σοὶ ἐπιβάλλει ἡ κληρονομία αὐτῆς καὶ οὐ μόνος εἰ ἐκ τῷ γένει αὐτῆς; *loquar de ea, vt tibi in uxorem detur, quoniam ad te attinet hereditas eius & tu solus es ex eius genere.* Atque hæc sub Nebuchadnezaris æuo, collocatur. Ideò etiam interdictum de mutuis tribuum nuptijs tunc in vsu obtinuit. Nec quin obtinere debuisset, dubitare solent patres Christiani. At quomodo Tobias solus ex Saræ genere, qui patruos habuit, præter Achiacharum & Nasbam patruos, vt habetur cap. XI, 17, & 18? Quanam ratione hereditas Saræ ad illum ante alios attinuit? Et vbi nam morte ple-
tendus, qui in legem illam de nuptijs filiarum commisc-

rit? Vulgatæ hæc ferè defunt. In eorum loco legimus;
*Est hic Raguel nomine vir propinquus de tribu tua & hic
 habet filiam nomine Saram. Sed neque masculum neque sæ-
 minam ullam habet aliam. Tibi debetur omnis substantia
 eius. Et oportet eam te accipere in coniugem. Pete ergo eam
 à patre eius, & dabit tibi eam in uxorem. Atque hæc mo-
 ribus Ebræorum satis sunt consona; sic tamen ut illud
 Tibi debetur omnis substantia eius, & oportet eam te acci-
 pere in uxorem, hoc tantum innuat, ita demum deberi
 substantiam si eam, utpote hæredem patris unicam, accipiat
 in uxorem. Binæ sunt item Tobit Editiones Ebraicæ; Pau-
 li Fagij altera, altera Oswaldi Schreckenfuchsj; satis in-
 uicem, uti & Græca & Latina, diuersæ. In ea quæ Fagij
 est, נָדָבָר (inquit, hoc loco Raphael, Tobix) לְאִמָּהּ
 לְאִמָּהּ יוֹחֲנָנָה לֵךְ לְאִשָּׁה כִּי לֵךְ הִיא רְאוּהָ וְלֵךְ מִשְׁפָּט
 יוֹחֲנָנָה, Si volueris, loquemur
 cum patre eius, & dabit tibi eam in uxorem. Tibi enim i-
 donea est, & tibi est ius propinquitatis [siue redemptionis.]
 Et tu unicus es filius ut illa unica filia. Et paulo post
 בִּי רִעוּאֵל אָבִי הַנְּעִרָה בְּשֵׁבַע שָׁלָה יוֹחֲנָנָה לְאִשָּׁה וְרִעוּאֵל
 מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ בָּחַרָהּ מִשָּׁה שִׁיתָן לָהּ עַל נַחֲלָתוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ
 Nam Raguel pater puellæ iuravit se non daturum eam viro
 alieno, qui non sit de familia sua iuxta legem Moysi quam
 dedit ei de hæreditate sua & de omnibus quæ possidet. Schrec-
 kenfuchsj codex ad eundem fere sensum, sed breuiuscule.
 At nec iuramenti Raguelis nec iuris propinquitatis seu
 redemptionis meminit. Certè מִשְׁפָּט הַנְּעִרָה seu ius pro-
 pinquitatis siue redemptionis ad legem illam Levitico XXV,
 25, de hæreditatibus, quæ venduntur, à Consanguineo
 redimendis propriè attinet; de qua, supra cap. XIV. At-
 que*

que in hisce plane hæremus. Nec opem afferunt interpretes aut Theologi qui de libri hujus loco in Scripturis Canonicis disputant.

Distinctio quadruplex & Regulæ, quibus Magistri totam fermè successionis materiem, quæ ex iure sanguinis seu Maritali pendet, complectuntur.

C A P. XVIII.

Hisce ita expositis, facilius intelligitur distinctio illa quadruplex, atque Regulæ seu Axiomata siue Fundamenta quibus vniuersam ferè rei hæreditariæ materiem breuiusculè comprehendunt Magistri. Distinctio habetur in Misna tit. *Baba Batbra*, cap. VIII, יֵשׁ בְּנוֹחֲלִין וּבְמַנְחִילִין, בְּנוֹחֲלִין וְלֹא בְּמַנְחִילִין וְלֹא בְּנוֹחֲלִין וְלֹא בְּמַנְחִילִין אֵילָן בְּנוֹחֲלִין וּבְמַנְחִילִין הָאֵב אֵת הַבְּנִים וְהַבְּנִים אֵת הָאֵב וְאֶחָד מִן הָאֵב בְּנוֹחֲלִין וּבְמַנְחִילִין הָאִישׁ אֵת אִמּוֹ וְהָאִשָּׁה אֵת אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי אֲחֻזָּתוֹ בְּנוֹחֲלִין וְלֹא בְּמַנְחִילִין הָאִשָּׁה אֵת בְּנָהּ וְהָאִשָּׁה אֵת בְּעָלָהּ וְאֶחָד הֵאָדָם בְּמַנְחִילִין וְלֹא בְּנוֹחֲלִין וְהָאֶחָד מִן אִם לֹא בְּנוֹחֲלִין, *Sunt qui succedunt ut hæredes, à quibus hæreditas inuicem defertur. Sunt qui succedunt, à quibus hæreditas inuicem non defertur. Sunt à quibus hæreditas defertur, sed non inuicem succedunt. Et sunt demùm qui nec succedunt, nec hæreditatem inuicem transmittunt. Qui succedunt ut hæredes, à quibus etiam hæreditas inuicem defertur, hi sunt. Pater liberis, liberi patri & fratres ex patre succedunt ut hæredes, atque ab eis hæreditas vicissim*

rit? Vulgatæ hæc ferè defunt. In eorum loco legimus;
*Est hic Raguel nomine vir propinquus de tribu tua & hic
 habet filiam nomine Saram. Sed neque masculum neque sæ-
 minam ullam habet aliam. Tibi debetur omnis substantia
 eius. Et oportet eam te accipere in coniugem. Pete ergo eam
 à patre eius, & dabit tibi eam in uxorem. Atque hæc mo-
 ribus Ebræorum satis sunt consona; sic tamen ut illud
 Tibi debetur omnis substantia eius, & oportet eam te acci-
 pere in uxorem, hoc tantum innuat, ita demum deberi
 substantiam si eam; vtpote hæredem patris unicam, accipiat
 in uxorem. Binæ sunt item Tobit Editiones Ebraicæ; Pau-
 li Fagij altera, altera Oswaldi Schreckenfuchsj; satis in-
 uicem, vti & Græca & Latina, diuersæ. In ea quæ Fagij
 est, נָדָבָר (inquit, hoc loco Raphael, Tobia) רַחֵם
 לַאֲבִיהָ וְיִתְּנָהּ לָךְ לְאִשָּׁה כִּי לָךְ הִיא רַחֵם וְלָךְ מִשְׁפָּט
 לְאִשָּׁה, Si volueris, loquemur
 cum patre eius, & dabit tibi eam in uxorem. Tibi enim i-
 donea est, & tibi est ius propinquitatis [sue redemptionis.]
 Et tu unicus es filius vt illa vnica filia. Et paulo post
 בִּי רֵעוּאֵל אָבִי תַעֲרָה נִשְׁבַּע שְׁלֵם יִתְּנָהּ לְאִשָּׁה וְאִשָּׁה לֹא
 מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ בְּחִירָה מִשָּׁה שִׁתֵּן לוֹ עַל נַחֲלָתוֹ וְכֵן אִשָּׁה לוֹ
 Nam Raguel pater puellæ iurauit se non daturum eam viro
 alieno, qui non sit de familia sua iuxta legem Moysi quam
 dedit ei de hæreditate sua & de omnibus quæ possidet. Schrec-
 kenfuchsj codex ad eundem fere sensum, sed breuiuscule.
 At nec iuramenti Raguelis nec iuris propinquitatis seu
 redemptionis meminit. Certè מִשְׁפָּט הַגְּאוּלָּה seu ius pro-
 pinquitatis siue redemptionis ad legem illam Levitico XXV,
 25, de hæreditatibus, quæ venduntur, à Consanguineo
 redimendis propriè attinet; de qua, supra cap. XIV. At-
 que*

que in hisce plane hæremus. Nec opem afferunt interpretes aut Theologi qui de libri hujus loco in Scripturis Canonicis disputant.

Distinctio quadruplex & Regulæ, quibus Magistri totam fermè successionis materiem, quæ ex iure sanguinis seu Maritali pendet, complectuntur.

CAP. XVIII.

Hisce ita expositis, facilius intelligitur distinctio illa quadruplex, atque Regulæ seu Axiomata siue Fundamenta quibus vniuersam ferè rei hæreditariæ materiem breuiuscule comprehendunt Magistri. Distinctio habetur in Misna tit. *Baba Batbra*, cap. VIII, יֵשׁ בְּנוֹחֲלִין וּבְמִנְחִילִין וְלֹא בְּנוֹחֲלִין וְלֹא בְּמִנְחִילִין אֵילָן בְּנוֹחֲלִין וּבְמִנְחִילִין הָאֵב אֶת הַבְּנִים וְהַבְּנִים אֶת הָאֵב וְאֶחָד מִן הָאֵב בְּנוֹחֲלִין וּבְמִנְחִילִין הָאִישׁ אֶת אִמּוֹ וְהָאִשָּׁה אֶת אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי אֲחֻזָּת בְּנוֹחֲלִין וְלֹא בְּמִנְחִילִין הָאִשָּׁה אֶת בְּנָהּ וְהָאִשָּׁה אֶת בְּעֻלָּהּ וְאֶחָד הָאֵב בְּמִנְחִילִין וְלֹא בְּנוֹחֲלִין וְהָאֶחָד מִן אִם לֹא בְּנוֹחֲלִין, *Sunt qui succedunt ut hæredes, à quibus hæreditas inuicem defertur. Sunt qui succedunt, à quibus hæreditas inuicem non defertur. Sunt à quibus hæreditas defertur, sed non inuicem succedunt. Et sunt demùm qui nec succedunt, nec hæreditatem inuicem transmittunt. Qui succedunt ut hæredes, à quibus etiam hæreditas inuicem defertur, hi sunt. Pater liberis, liberi patri & fratres ex patre succedunt ut hæredes, atque ab eis hæreditas vicissim*

desertur. Vir Matri suæ, Maritus item uxori & sororum liberi succedunt (veluti fratri) ut hæredes eius. Sed ab eis hæreditas inuicem non desertur. Fœmina autem ad filium suum, uxor ad maritum, & fratres matris (quando ipsis mortuis sine posteris, hæreditas per eorum patrem, hæredem proximum, qui in uiuis esse desijt, ad matrem uti patris eorum hæredem adeoque ad eiusce liberos deuenit) hæreditatem transmittunt, sed non inuicem. (non auunculi nepotibus suis; quibus sine posteris defunctis, ipsorum pater atque ita alia familia hæres) succedunt. Fratres demum ex matre, seu vterini, nec succedunt, nec hæreditatem inuicem transmittunt. Regulæ seu Axiomata siue Fundamenta quæ diximus obseruantur à Mose Maimonide in exegesi Misnarum, ad citatum ritulum, & caput. Tria docet ille fundamenta siue **עקרין שלשה**, uti vocat ipse, quod idem sonat, quibus tota successionum inter Consanguineos materies subninitur. Primum est **בני אדם בשומה אדם** **קודמין לנחלתו זמן אדם בנדם** **חשוב הירושה לאדם** Vbi quis defunctus fuerit, liberi eius in successionem hæreditaria præferuntur. Quod si defuerint ei liberi, deuoluitur hæreditas ad Patrem. Secundum; **כל הזוכה בירושה אם הוא בחיים יורש** **אם עצמו ואם בית בעלה יורשהו ל'רשיו לחטוב באלו זה הזוכה** Omnis legitimus hæres, si in uiuis sit, succedit ipse; si mortuus, ita fit hæreditas hæredum illius, ut ipse æstimetur ac si defuncti, de cuius bonis habetur questio, personam indueret. Tertium est, **זכרים קודמין לנקבות** **בשקדנותם אצל המת טמא** Masculi præferuntur fœminis, ubi pari à defuncto gradu distant. Veluti filij filiabus, sororibus fratres. Nam aliàs fere huic fundamento derogat & simul explicat secundum. Et adiicit ille Moses de hisce **זמלה השלשה עקרים הם יסוד הענין לירש מי יורשומי לא יורש** Atque ex hisce tribus fundamentis pendet tota disquisitio, utrum quis iure hæreditario succedat, necne. Da

De Successionis à Cognatione speciebus,
atque Regularum, quas diximus, seu Axiomatum vsu ἐν τῇ κληρονομίᾳ seu in hæreditaria Terræ promissæ distributione.

C A P. XIX.

OMnes ferè dictæ successionis species à sanguine pendent, & Regularum illarum seu Axiomatum vsus cernitur in hæreditaria Terræ promissæ distributione, quæ autoribus, ex jussu Numinis, Mose, Eleazare Pontifice, Iosua, ac singularum tribuum principibus, facta est. Exclusis ab expectata hæreditate & morte sublati, ex sententia sanctissimi Numinis, cunctis qui ex Ægypto exierant & vigesimum ætatis annum compleuerant præter Iosua & Calebun, (de ea re historia est Numeror. XIV, & XVI, & Deuteron. XXXIX, 1) nouatur in planitie Moabica capitum recensio, omnium scilicet Masculorum qui eiusdem ætatis. Summa iam erat sexcenties mille præter mille septingentos ac triginta; prætermissa tribu Leuitica cuius locum ita supplebat Iosephi tribus in binas, Manassis & Ephraim, diuisa, ut etiam sine illa ceteræ rectè satis duodecim appellarentur. De hisce Numer. XXVI, 51. *Istis diuidetur terra in hæreditatem (חֵירוֹשׁ בְּחֵירוֹשׁ) iuxta numerum Nominum. Maiori augebis hæreditatem suam & Minori minorem dabis portionem. Vnicuique dabitur hæreditas iuxta Numerum suum. Sorte tamen diuidetur terra & secundum nomina tribuum patrum suorum (id est חֵירוֹשׁ בְּחֵירוֹשׁ) hæreditatem accipient. Sortis Iudicio diuidetur hæreditas illius inter multos & paucos.* Distributio

postmodum facta est eis qui recensiti sunt ~~tribuum~~
 sine iuxta cognationes suas, quod idem est heic quod se-
 cundum nomina tribuum patrum suorum. Videbis Iosuae XIII,
 & sequentia. Minores qui vigesimum non compleuerant
 annum, quando ipsa recensio fiebat, participes distribu-
 tionis hujus non omninò fuisse aiunt, tametsi eandem at-
 tigissent ætatem ante distributionem factam; cuius gene-
 ris multos fuisse palàm est. Sed minoribus illis postea, uti
 majorum hæredibus, possessiones pro cognationum sua-
 rum jure obueniebant. Quod ipsum dicendum de foeminis
 quibus in Recensione illa pars non erat. Neque Zelophchadi
 filia, ut recensiois illius pars aliqua, sed ob indutam
 defuncti patris personam, succedere; de quibus fusiùs in-
 frà. Distributio verò aut Tribuum erat seu Corporum hæ-
 reditatum duodecim, quibus singulae tribus ditabantur,
 aut singularum portionum quæ tribuum singularum assigna-
 rentur familijs ac capitibus. De prioris generis distributio-
 ne, eiusce formula, & sortibus cum Oraculo Vrim & Thum-
 mim in eadem adhibitis, præter ea quæ à Mose & Io-
 sua enarrantur, compluria habes in Iosepho Archæolog. V,
 cap. I. Gemara Babylonia ad tit. *Baba Batbra*, cap. VIII,
 fol. 122. & in Magistris ad Numeror. XXVI, & ad Io-
 suam, ut Christianorum commentarios prætermittam in
 quibus potissimùm consulàs, ad Iosua, Nicolaum Serra-
 rium, & Ioannem Drusium ad difficiliora loca Numeror.
 cap. CXVIII. In portionibus autem tribuum assignandis, ra-
 tio habebatur non solum personarum numeri, sed & lo-
 corum feracitatis, præter æstimationem eam quæ tantum-
 modò mensurà dignosci potest. Vnde pauciora jugera pro
 ratione capitum in agro Hierosolymitano, solo vberissimo,
 veluti Benjaminiticæ tribui, quam vbi minus ferax erat
 tellus,

tellus, assignabantur, de qua re vide loco citato Iosephum ubi fuisse ait *τιμῶν μᾶλλον ἢ μετρήσας τὰς ἀλῆρας sortitionem factam à pretio magis quam à mensura.* Et peculiaris erat de Finibus Tribuum regundis adeoque de jure illo quo sua cuique tribui hæreditas, decisione finali, addicenda erat, cognitio amplissimi Senatus siue Confessus Magni LXXI-virorum, idque in prima Telluris distributione, quod à Rabbi Eleazare animadvertitur ad illud Misnæ tit. *Sanhedrin* cap. I, *א"ע על דין בית דין בלבד לא יפיקו* non ferunt sententiam de Tribu alibi quam in Confessu Magni LXXI-virorum. Locus est in Gemara Babylonia ad dictum tit. fol. 16. a. Id verò, in libris de illo Confessu, fusiùs explicamus. Quod ad personarum seu Capitum vniuscuiusque tribus numerum, atque distributionem eis factam attinet; Cum ex diuino præcepto vniuersis illis 601730, in Numer. XXVI, recensitis, distribuenda esset tellus *iuxta numerum nominum* eorum, ita tamen ut *secundum nomina tribuum patrum suorum* hereditatem cernerent, & præterea *inter multos & paucos* diuisio fieret & *maiori* (numero) augeretur hæreditas, minueretur *minori*; hæc ita interpretantur magistri, vt singulis cuiusque tribus capitibus ex iam dicto numero (ratione itidem feracitatis terræ ac sterilitatis habitâ) æquales portiones primò; post tribuum ipsarum portionum assignationes, distribuèrentur, ac si in capita successum fuisset, seu secundum numerum nominum suorum; dein verò statim vnaquæque familia ad parentes qui ex Ægypto exiere, sed decreto diuino sublatis sunt, retrospiceret, & ad eorum nomina, ac si in viuís fuissent, hæreditatem seu possessionem suam fursùs ferret, atque ita dein referret deorsum, vt possessio quæ primò fuerat in Capita, pro varia ratione

cognitionis, denuò in successionem siue in Capita siue in Stirpes mutaretur, id est, secundum nomina tribuum patrum suorum seu **למשפחותיהם** secundum eorum cognationes, nouatione, iuxta ea quæ de successionibus supra ostensa sunt, disponderetur; obseruatâ etiam primogeniti prærogatiuâ, siue in eis fuerit quibus iam diuidebatur terra siue in eis per quorum nomina successio deriuanda erat. Nam tametsi receptissima fuerit in hæreditarijs sortibus disponendis sententia, hanc primogenito neutiquam competere in bonis à patre momento mortis non possessis (quod supra ostensum est) vnde etiam fuere qui prærogatiuam illam locum inter hosce tantummodò volunt habuisse in bonis mobilibus, quæ **מטלטלין** vocant, ac in itinere per deserta possidebant defuncti, non in agris seu bonis immobilibus, **קרקע** Magistris dictis (vti Samuel, cuius mentio in Gemara Babylonia ad tit. *Baba Bathra*, fol. 119, a) attamen huius facti speciei ius adeò censitum est singulare, ut etiam quæ nondum siue circumambulando siue vestigia imprimendo seu vtendo fruendo, possederant maiores, ea ex promissione diuina ita pro possessis ab ipso ex Ægypto exitu vsque ad ingressum in Cananæam ejusdemque distributionem, haberentur, vt eodem modo ea diuidi oporteret posteris **לראי הדרך** *Terram ingressis*, qui primi reuera possessores, quo diuidenda fuissent si à **מראי מצרי** seu à maioribus ex Ægypto egressis, iuxta quorum nomina & cognationes, diuisione factâ, posteris succedebant, ipsissima agrorum seu portionum possessio fuisset ad hosce serie perpetuâ transmissa. Vnde illud in vtraque Gemara, ad sæpè citatum caput VIII, tit. *Baba Bathra* atque alijs in Magistris legitur **י"א מן הקרקע** *Terra Israelis possessa seu possessio* (etiam ante in-

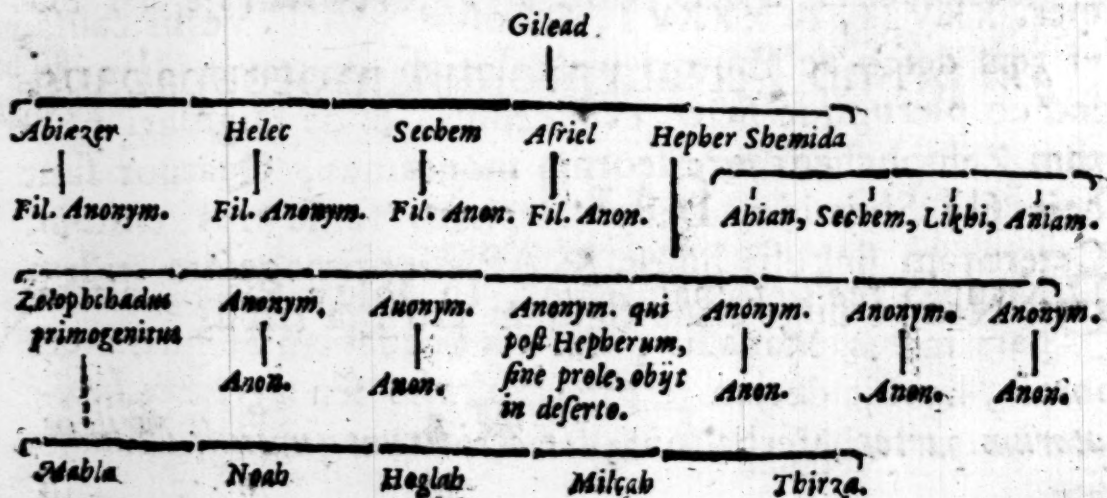
ingressum) erat. Quin & illud non semel aduertunt, alijs in causis omnibus, viuos vt hæredes succedere mortuis מֵחַיִּים יָרִשׁוּ מֵמֵתִים *sed heic mortuos vt hæredes successisse viuis.* Ita Gemara Babylon. ad tit. *Baba Bathra* fol. 117, 'a, alibi sæpius. Sensus est, ut a mortuis hæreditates aliæ ad viuos transmitti solent, ita heic primùm à viuis, scilicet posteris qui terram primo occuparunt, ad mortuorum majorum nomina retrò ferebantur, & ficto hosce superstites terram possedisse & dein obijisse, distributio hæreditaria (veluti possessionum à maioribus acceptarum) fiebat inter posteros siue in capita siue in stirpes vti cognationis ratio exigebat. Atque ita intelligunt vniuersas sortitiones siue sub Mose siue sub Iosua factas. Atque hinc ritè capiendum illud in *Seder Olam Rabba*, cap. IX, וְשִׁמְרוּם נִשְׁכָּרוֹת מִוֹתֵם הַחַיִּים הַבְּנִים לְאֲבוֹת *Et qui manebant in campis Moab referebant filios ad patres, & vicem rependentes patres hæreditatem ad filios trans mittebant.* Et vide Salomonem Iarchium ad Numerorum XXVI.

Exemplum Successionis Hæreditariæ in eis qui primo Terram promissam occupabant.

C A P. XX.

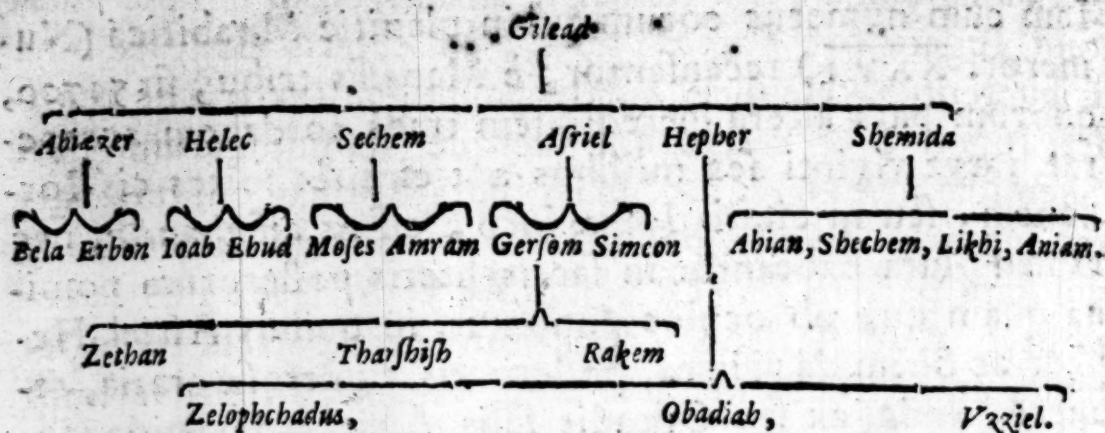
EXemplo res fiet manifestior. In Iosua XVII, altera pars tribus Manassis, cui cis Iordanem assignata est portio, habuit decem חֲלָצִים *funiculos seu agrorum limitatorum partes.* Verba sunt; *Et ceciderunt funiculi Manas-*

si decem præter terram Gilead & Basan quæ est trans Iordanem. Funiculi seu sortes hæ decem (sic Magistri) ita numerabantur, ut moneremur de sortibus seu partibus, sed non æqualibus, quæ posteris Manassis ibi memoratis, jure singulari, secundum cognationes suas, sunt tributæ. Filij Gileadis, Manassis nepotes, recensentur ibi sex. Eiusce familiæ ceteri in altera parte hujus tribus trans Iordanem fortes acceperant. Filiorum sex nomina sunt, Abiazer, Helec, Asriel, Sechem, Hephher, Shemida, qui ex Egrefsis ex Ægypto. Hisce cunctis, præter Hephherum, hæredes erant masculi omnes, adeo ut nullum esset jus singulare, nulla ferè difficultas in portionibus eorum designandis. At Hephheri primogenitus filius Zelophchadus filios non reliquit, sed quinque filias juxta stemma subiectum, quod ex Numer. XXVI, Iosue XVII, & I. Paralip. VII, 14, depromptum. In locis jam dictis, Anonymorum filiorum satis est testimonij, tametsi de numero neutiquam constet. Sed Hephheri Anonymorum numerum ita, exempli gratia, terminamus & ex eis vnum in deserto sine prole obiisse adjicimus, ut mens Magistrorum, in partibus Zelophchadi filiabus assignandis, clariùs apperiatur infra.

Iam cum numerus eorum qui in planitie Moabitica (Numeror. XXV 1) recensentur, è Manassis tribu, sit 52700, quorum pars altera hæreditatem trans Iordanem acceperat, ita vt viginti sex millibus aut circitèr sortes cis Iordanem, seu in citato Iosue loco, essent assignandæ, nec tamen plura habeantur in sacris literis posterorum nomina quam quæ ob oculos ponuntur, in quibus Afriel, Hephher ac Shemida primas, posteritatis numerosæ gratia, tenere, vnde, ex sex Gileadis filijs, Afriel & Shemida tantum cum Zelophchado secundo (id est Hephhero, ex illustrioribus hisce secundo; filij primogeniti nomine, pro patris, in familiæ designatione, usurpato) in Paralipomenis memorantur; distributionis ratio ita instituta est, vt viginti hisce sex millibus partes ex diuino præcepto, idque in capita, primò tribuerentur, ita nihilominus vt non modo statim secundum cognationes & nomina majorum eas nouatâ (ad formulam capite superiori indicatam) assignatione possiderent, sed etiam vt Zelophchadi filiabus, adjectâ, earum nomine, primæ distributionis Legi exceptione singulari (nam ceteris omnibus hæredes erant masculi) partes ex jure paterno assignarentur, vt videre est Numer. XXVII, & XXXV 1, & Iosue XVII. Verbi causâ, vt rem certo ac minori masculorum duntaxat numero, sed eo plerunque ficto, explicemus, & de singulari filiarum Zelophchadi jure seorsim moneamus; Quatuor sunt heic filij Shemidæ. Detur Hephhero fuisse tres tantum. Ceterorum singulis binos, & Afrielis primogenito itidem tres. Nempe finge hanc figuram pro tota tribu;

Octodecim habes heic ex eis qui in Terram promissam sunt ingressi, seu qui recensiti in planitie Moabitica. Sex verò Patres Cognationum, quos **בית אבות** appellant. Neque ultra heic ascendendum, siue exempli gratiâ, siue quia hisce superiores in trans-Iordanna regione partes acceperant. Et non modo filios egressorum ex Ægypto, sed & ex filijs nepotes fuisse in recensione illa Moabitica, qui vigesimum annum tunc compleuerant, fert satis interual- lum temporis quod decretum diuinum, quo sublati sunt egressi ex Ægypto omnes eiusdem ætatis, & recensio- nem illam interuenit. Nam Anni sunt XXXV 1, aut circitèr. Igitur primo ingressu, iuxta numerum qui ingressus est, assignabantur partes XVIII æquales. Detur eas simul fuisse XXXVI iugerum, quæ in capita primò, ita vt cuilibet bina iugera cederent, possessa, ad hunc modum aut mox variabantur aut firmabantur. Fingebatur sex patres cognationum, qui ex egressis ex Ægypto, in viuis tunc fuisse. Ad eorum quemlibet ita sex iugera attinuisset. Nam ita fictio erat, ac si totum ipsi possedissent ac ad hæredes iam transmisissent. Itaque singulis filiorum paribus Abiezzeris, Heleci, & Sechemi, vt patrum hæredibus, sex iugera.

gera assignanda, ita tamen ut primogenito cuique quatuor Iugera pro duplici sorte, ac ceteris singulis bina tribuerentur. Hephheri autem primogenitus tria sic cepisset Iugera, & ceterorum uterque sesquijugerum. Vti Shemidæ primogenitus bina Iugera & duas quintas partes Iugeri, & quilibet ceterorum unicum Iugerum & quintam partem Iugeri unici. At verò de sex illis Iugerbis quæ ad Asrielem cognationis hæc patrem retro ferenda erant, ita statuendum erat, ut tamen si tres Gersomi filij partes suas cum patre patruoque in prima assignatione haberent, nunc tamen, ante Gersomi mortem, nihil omnino possiderent. Nam deducta ab Asriele hæreditas ad nepotes ex filio superstite, transmitti nequebat. Adeo ut Gersom & Simeon non aliter sex Iugera caperent ac filij Abiezeris, Heleci aut Sechemi. Atque ut nepotes, qui partes hæc faciebant primo, patris interuentu, exclusi sunt usque ad eius mortem, ab hæreditate; ita, ni fallor, fratres, ac filij qui vigesimum annum non compleverant in planitie Moabitica, licet partes in distributione prima non facerent, tamen in deductione hæreditaria, quæ æquè majoribus hæredes fuere, cum eis qui recensiois Moabiticæ pars erant, succedere. Sed de hac Minorum huiusmodi successione non memini apud Magistros quid expresse traditum. At rationes eorum in ceteris eam exigere videntur. Et quod in hac cognationis compendio factum fuisse finximus, idem est quod Magistri volunt in successione illa hæreditaria posteritatis diffusissimæ.

De Zelophchadi filiarum portionibus *Hæreditarijs* & Decem dimidiæ Tribus Manassis, *cis Jordanem*, funiculis seu sortibus.

CAP. XXI.

IAm verò et si posteros sex hisce patribus cognationum (exceptis Shemidæ filijs) in exemplum finximus; ipse tamen Patrum numerus senarius verus in hac altera parte Manassis tribus est, nec amplior fuisset, nisi in Hephheri posteris primo stemmate superius designatis, singularia aliquot ita euenissent ut plures essent patres cognationum, seu plures ex egressis ex Ægypto, unde & alia distributionis ratio, aliæ partes atque alius demum, id est, denarius, funiculorum numerus secutus est. Ad sex autem illos patres, sex funiculos eorum decem qui in Iosua XVII 5, memorantur, spectasse volunt. Iarchius ibi ad illud & cecidere Manassi decem funiculi, ששה לששה בתי אבות, Sex, sex illis patribus cognationum qui supra (ibi) numerantur. Ceteræ quatuor ad Zelophchadi filias attinebant. Idem ibidem, ad veterum semper placita; וארבע לבנות זלפחד לא שחא כל אחת ביה אב לעצמה Et quatuor (funiculi) filiabus Zelophchadi; non, quod aliqua harum ex se esset (viti) pater cognationis, sed quoniam ipse ceperunt partes seu sortes quatuor. Quod ex Gemara Babylonia, ad tit. Baba Batbra, fol. 118, b, sumtum, ut ritè explicetur, rejectâ distributionis & capitum numeri quam in exemplum finximus formulâ, alia iuxta stemma primum ob oculos supra positum,

situm, ex Magistrorum sententia, eaque satis ad hanc rem vera, est adhibenda. Scilicet non solum sex illos, quos diximus, sed etiam Zelophchadum ipsum & fratrem Anonymum, qui mortuus in deserto sine prole, ex egressis ex Ægypto fuisse volunt, adeoque heic octo patres cognationum haberi, & juxta singulorum cognationes hæreditates distribuendas. Vnde sequitur reuera partium octo fuisse patrimonium huiusce dimidiæ tribus, si patres tantum cognationes spectes, ita ut à quolibet patre, exeunte scilicet ex Ægypto, quatuor Iugera præter dimidium transmittenda essent, si Assem, exempli gratiâ, XXXVI, Iugerum retineas. Vocantur autem decem. Nam institutâ disceptatione de distribuenda singulis masculis, siue auita, siue paterna, siue aliûs generis hæreditate, dubium non erat cuiquam quin posteri sex priorum patrum successuri essent juxta cognationes suas. Reliquorum autem duorum, Zelophchadi & fratris eius qui mortuus erat sine prole, portionum distributio dignoscenda potissimum erat ex singulari atque antea inaudito iure quod illius filiabus competebat. Scilicet assignatis earum portionibus, quæ, ut statim ostenditur, ex triplici jure quatuor erant, tota distributionis materies quomodo expediretur, palàm fiebat; adeoque sex prioribus funiculis seu sortibus æqualibus, quatuor hæc inæquales majorum sortium propagines adjectæ, numerum, uti volunt, denarium in citato Iosue loco faciebant. Detur igitur Anonymos Zelophchadi fratres cunctos, præter illum qui in deserto obierat & ex egressis ex Ægypto fuerat, jam in viuis fuisse, adeoque ad eos si filia Zelophchadi non interuenissent totum patrimonium & Hephheri & fratrum spectasse. Difficile non omnino tunc fuisset ex jam dictis suum unicuique assignare.

re. Neque ad nepotes Hephheri, vtcunque in latifundio-
rum distributione prima, pro tribus numerositate, partes
faciebant, hæreditas aliqua in deductione à majoribus per-
tinere potuit, ratione capite proximè superiori dictâ de
filijs patrum superstitum. At verò interuenere filiaæ Zeloph-
chadi, & ab eis velut actio instituta est, Nnmer. XXVII,
3. Nam cum in masculorum qui vigesimum annum com-
pleuerant recensione locum habere aut pars esse nnmeri
601730 (cujus mentio ibi commate 51) puellæ hæ esse ne-
quibant; ne paterna etiam eis, quæ solæ hæredes foemi-
neæ, hæreditas deesset, coram Mose & Eleazare Pontifice
& Principibus petunt, vt cum patruis, qui ex illo numero
fuere, succederent. Formula autem actionis seu petitionis
est ibi commate 3. *Pater noster mortuus est in deserto &
ipse non fuit in Conciliabulo eorum qui conuenerunt ad-
uersus Dominum in Conuenticulo Coræ, sed in peccato suo
mortuus est nec habet filios. Quare igitur aufertur nomen
patris nostri de medio cognationis suæ eo quod non habet fi-
lium? Da igitur nobis possessionem inter fratres patris nostri.*
Siue vt in Gemara Hierosolymitana ad tit. *Baba Bathra*,
fol. 16. col. 1. Halach. 1, fingitur אמר בנתי צלפחד
נרש את אחינו אמר אין בנתי צלפחד הרינו אחינו
*si filiaë simus Zelophchadi vt hæredes patri nostro succedamus,
si filiaë non simus, mater noster detur in vxorem (ex Lege
Deut. XXV, 5. de fratria ducenda) fratri mariti sui. Idem
in Gemara Babylonia ad eundem tit. fol. 119, b, & in
Midbar Rabba fol. 281, col. 3. Quin vide, de hac re, Phi-
lonem de vita Mosis lib. III. Non solum autem quòd
inaudita, vt videtur, aut rara fuerat huiusmodi facti
species, sed etiam ex eo quod masculis ex præcepto
jam nunc dato distribuenda erat tellus, res adeo diffi-*

difficilis habebatur, ut Dominus ipse consuleretur, qui Decisione rem ita finiuit. *Ut loquuta sunt filiae Zelophchadi, sic dando dabis illis possessionem Hereditatis inter fratres patris earum, & transferes ad eas hereditatem patris earum*, id est, נחלה אבן quod idem sonat, aut τὸν κληρὸν τῆς πατρὸς αὐτῶν sortem patris earum, ut Hellenistæ, seu patri in Hereditate succedant, ut vulgata. Siue ut, in jam cita Gemara Hierosolymitana, decisio illa fingitur אמר לו הק"ח בן בנה זלפחד דברתו הן להן לחן אחת נחלה הן לחן בקרצעות הן לחן במטלטלין הן לחן אחר (Mosi) *Dixit ei (Mosi) sanctus benedictus ille, sicut dixere filiae Zelophchadi da eis possessionem hereditatis. Da eis de bonis immobilibus, da de mobilibus, da eis partem patris earum inter fratres patris earum.* Et nouata est postea earundem petitio, uti & eadem decisio Iosue, XVII, 4. Iam de sortibus illis seu funiculis quatuor qui filiabus Zelophchadi obtigere, ad hunc modum ineunt rationes Magistri. Et Hephherus & Zelophchadus fuere ex egressis ex Ægypto, & fratres fuere Zelophchado Anonymi. De fratrum numero consensus non est, neque ita ad rem attinet. Sex sint, exempli gratiâ, ut in stemmate primo. Et ex eis vnum fuisse aiunt qui ex egressis ex Ægypto erat & in deserto (ut etiam in eodem stemmate) obiit sine prole. Cum igitur de Zelophchadi filiarum hereditate, & quantum siue paternæ, siue auitæ, siue fraternæ possessionis ad eas attineret, disputatum est, obseruabatur primò tam ad Zelophchadum ac fratrem demortuum quam ad Hephherum, quoniam ex egressis ex Ægypto non magis erat hic quam illi, sortes attinuisse, veluti ad patres cognationum iuxta quas ad posteros qui terram promissam ingrediebantur hereditas erat distribuen-

da. Verbi gratia, detur masculos ingressos in terram heic ita partes fecisse, vt possessionibus eorum sursum ad octo patres cognationum latis, quilibet patrum ad posteros transmitteret quatuor Iugera & dimidium. Nam Assen XXXVI Iugerum etiam heic retinemus pro dimidia hac tribu, ac si ex partibus quantuliscunque amplissimo ingressorum numero singulatim assignatis & ad patres sursum latis fuisset conflatus. Sic Hephero, Zelophchado, & fratri in deserto mortuo cessere XII Iugera & dimidium; siue singulis IV & dimidium. Funiculus igitur seu fors prima, ex quatuor illis quæ ad filias hasce attinebant & à majoribus jam deducendæ, erant Iugera IV & dimidium, pars scilicet Zelophchadi vt egressi ex Ægypto. Secunda & tertia pars erat agrorum Hephberi in quæ Zelophchadus eiusce primogenitus succedere debuisset, id est portio inter fratres duplex, siue, vt à Iugerum mensura non recedamus, Iugerum vnicum & $\frac{1}{2}$ quod quatuor Iugerum & $\frac{1}{2}$ portio, vbi septem sunt, vt heic, fratres, duplex est. Nam pars octaua quatuor Iugerum & $\frac{1}{2}$ est $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{8}$ vnius Iugeri, quanta erat cuiuslibet filiorum Hephberi Anonymorum portio in bonis paternis, ex eadem causa. Quarta filiarum fors erat portio in bonis fratris Anonymi qui mortuus sine prole in deserto. Et nempe hæres erat, secundum ea quæ superius docentur, Hephberis pater, vnde reducenda hæreditas ad posteros. Quia Anonymo huic non solum pars quæ ei competebat, vt egresso ex Ægypto seu Iugera IV & $\frac{1}{2}$, sed etiam pars octaua agrorum Hephberi, seu in hac specie Iugeri dimidium præter $\frac{1}{8}$, vt eiusce filio agnoscendum; adeo vt Anonymi huius nomine, sexta pars quinque Iugerum & partis decimæ sextæ ad filias Zelophchadi, jure paterno, transmitteretur.

Vbi animaduertendum primogenituræ jus locum in hac parte non habuisse. Nam tamēti pro possessa ab egressis ex Ægypto terra promissa haberetur, attamen non aliter pro possessa quam si reuera possessa fuisset. Et si reuera possessa fuisset portio illa ab Anonymo fratre, & ab eo mortuo sine prole, per patrem antea defunctum, ad superstitēs fratres eorumue posteros fuisset deducta, ius primogenituræ locum planè non habuisset, quoniam vbi pater ipse non possidebat, aut pro possessore haberetur, jus illud minimè obtinuisse sententia est receptissima, quod etiam docetur suprà. Ita demum, ad hunc modum, partitio ista atque decisio hæreditaria Iugerum $\text{XIII} \frac{1}{2}$, siue portionum Zelophchadi atque Anonymi fratris in deserto sine prole mortui Hephérique patris, vt quatuor inde filiarum Zelophchadi sortes seu funiculi prodeant, est disponenda.

Hepherus (cui 4 Iugera & $\frac{1}{2}$ vt egresso ex Ægypto, & à quo etiam filij sine prole demortui hæreditas 5 Iugerum & $\frac{1}{2}$, deducenda) transmisit ad

1 Zelophchadum	2 Anonym.	3 Anonym.	4 Anonym.	5 Anonym.	6 Anonym.	7 Anonym.
primogenitum $1 \frac{1}{2}$, nomine sortis dup- plicis, & $\frac{1}{2}$ quin- que Iugerum & $\frac{1}{2}$ vt ad cohæredem demortui sine pro- le fratris. Et ad Zelophchadum, vt pote egressum ex Ægypto, attinebant	$\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{16}$ qui, ex e- gressis ex Ægypto, & mortuus si- ne prole in deserto. Is ad patrem portionem 4 Iuger. & $\frac{1}{2}$ remisit.	$\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{16}$ & $\frac{1}{2}$ 5 Iugerum & $\frac{1}{16}$	$\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{16}$ & $\frac{1}{2}$ 5 Iug. & $\frac{1}{16}$	$\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{16}$ & $\frac{1}{2}$ 5 Iug. & $\frac{1}{16}$	$\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{16}$ & $\frac{1}{2}$ 5 Iug. & $\frac{1}{16}$	$\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{16}$ & $\frac{1}{2}$ 5 Iug. & $\frac{1}{16}$
4 $\frac{1}{2}$						

Mahla. Noah. Hoglah. Milcah. Thirza.

Sic quicquid per Zelophchadi nomen deducendum erat, siue pars primogenituræ duplex (quæ pro binis fortibus heic accipitur seu funiculis) & pars illa sexta fraternæ hæreditatis, & ipsius Zelophchadi portio, quæ ex egressis ex Ægypto erat, ad quinque filias, nomine quatuor funiculorum, deuenere. Atque ita intelligunt illud, *dabis eis possessionem inter patruos earum* in Numeris, & *dedit eis possessionem seu hereditatem inter patruos earum*, in Iosua. Hæc mens plerunque Magistrorum. Salomon Iarchius ad Iosua XVII, de partibus hisce quatuor. חלק שר אביון סתה מירצאי מצרים ולפי מדין הירצאי ממצרים בחלקה הארץ וחלקו עם אחיו בנכסי חפר אביו שיהיה גם הוא מירצאי מצרים וסתה בכור גוטר שני חלקים ושור היה להם חלק אחי אביון שמת במדבר בלא בנות, ונטלו נחלה בחלקו כד אמרו דבוחינו בבבא בתרא *Pars paterna, qui ex egressis erat ex Ægypto. Et iuxta recensitionem eorum qui egressi sunt ex Ægypto distribuebatur Tellus. Pars item eiusce cum fratribus suis in bonis Hepheri patris qui itidem ex egressis ex Ægypto erat. Et (in hisce) quoniam primogenitus erat, duplex ad eum pars attinuit. Quin etiam erat eis pars è bonis patris sui qui obiit in deserto sine prole. Et accipere hereditatem in eiusce parte. Sic dicunt Magistri nostri in tit. Baba Bathra. Vide Gemaram Babyloniam ad dictum tit. fol. 117, 118, & 119, & ibi adnotata, præter Hierosolymitanam ad eundem fol. 16, col. 1. Certè in Misna ejusdem tituli alia est partium harum distributio & duntaxat triplex, patris in deserto sine prole mortui ratione non habitæ. Capite VIII, ibi legitur; בנות צלפחד נטלו שלשה חלקים בנחלה חלק אביון שיהיה מירצאי מצרים וחלקו עם אחיו בנכסי חפר וסיה בכור *Filia Zelophchadi tres partes iure hereditario**

ditario accipere. Partem patris sui qui erat ex egressis ex Ægypta, & partem eius quæ ad eum spectabat cum fratribus in bonis Hebræi. Et iure primogenituræ accepit partem duplicem. De qua re videlicet Sepher Siphri col. 92. Pesiktha Zotertha fol. 60, col. 2, Midbar Rabba, fol. 281, col. 3, Iarchium ad citatam proximè antea Gemaram Babylo-
 niam, atque eundem & Rabbi Nissim ad Alphesium part. 3. fol. 215, Halacoth Gedoloth fol. 106, col. 4, R. Aaron Aben Chijm in Corde Aaronis fol. 99, præter Obadium Bartenorium & Rabbi Iom Tob ad Misnam tit. Baba Bathra, cap VIII, fol. 49b. Adde Io. Drusium ad Iosua XVII, qui ab omnibus dissentit. Sed ab ijs etiam quæ de filiarum jure hæreditario, atque harum quinque imprimis, tradidimus ex veterum scitis, dissonum nimis est illud Iosephi lib IV, cap. VII, vbi Mosem scribit, successionem in paternam hæreditatem puellis hisce ita tantum permisisse *ἐἰ μέλλοσι τινὶ συνοικεῖν τῶν φυλετῶν, si cuiquam ex tribulibus nuberent. ἐἰ δὲ ἐξ ἄλλης γαμοῖντο τῇ φυλῇ τὸν κληρὸν ἐν τῇ πατρὶα φυλῇ καταλιπεῖν, Si verò viris ex alia aliqua tribu in uxores ducerentur, hæreditatem in sua tribu relinquerent.* Ac si successio earum hæreditaria à nuptijs ita pependisset. Quin inde, inquit, *μένειν ἐκάστῳ τὸν κληρὸν ἐν τῇ πατρὶα φυλῇ διατάξατο, ut uniuscuiusque hæreditas in paterna tribu maneret, constituit.* Non perpetuò manerent, ut recentior Iosephi interpres; quod etiam receptæ Magistrorum, de ea lege Numerorum ultimo tradita, sententiæ aduersatur, ut videtur est suprà cap. XVII. Deprauatum est à librarijs Zelophchadi nomen in Orophatim apud Rufinum veterem Iosephi interpretem. Σαλπαάδης is dicitur Iosepho, quod, ut fieri amat, ita degeneravit.

De exhæredatione Liberorum seu fratrum,
atque hæredibus instituendis *aliter ac ius*
exigebat commune. Et de libera Bonorum
Alienatione eiusque temperamentis, ac Re-
stitutione in Iubilæo.

CAP. XXII.

ITa ex lege sacra Liberi Hæredes erant, 'vt, nudâ ex-
hæredationis formulâ, hæreditas eis præcludi nequi-
ret. Si igitur pater pronuntiarat, siue verbo, siue
scriptis, *Filius meus N.* אֲנִי עִם יוֹרֵשׁ לִי *exheres esto*
inter fratres suos, planè irritum erat. Quod itidem
dicendum de eiusmodi pronuntiato de Filiabus, fratri-
bus, duplici primogeniti sorte. Id quod habent ex com-
mate II Numeror. XXVII, vbi Lex de hæreditatibus
fertur, vt sit מִשְׁפַּחַת לְחֵיקָה *in decretum iudicij*. De qua re
optime Rabbi Bechai ad Numeros fol. 193, col. 2. præter
Maïmonid. Halach. *Nechaloth*, cap. VI, & in *More Ne-*
bochim part. III, cap. XLII, *Misnam* tit. *Baba Batbra*,
cap. VIII, Gemaram Babylon. ibid. fol. 126, & adiectos
commentarios. Scilicet formulam huiusmodi Legi plane
aduersam esse scribunt. Quin si quis alius præter aliquem
ex eis qui ex lege hæredes sunt, instituatur hæres, irrita
est huiusmodi institutio. Atque huc trahunt illud Pro-
verb. XI, 17, עוֹרֵר שָׁמַר אֶכְזָרִי *qui turbat propinquum*
suum, est crudelis. At si exhæredationis formula ejusmo-
di sit, vt simul accedat institutio hæredis qui ex eis fue-
rit

rit qui ex lege hæredes sunt, eam valere volunt si fiat à moribundo seu ægroto quem שכיב מרע vocant. Minimè vero si ab eo qui בריא seu corpore est sano. Et de distinctione hac Ægroti & Sani vide locos jam citatos & Maimonidem Halach. *Zichia Vemithna*, seu de dominio & donationibus, cap. XII. Veluti si cui tres sint filij, Simeon, Ruben, Leui, is moribundus seu ægrotus testamento, quod רשות, id est ipsum vocabulum Διαθήκη, appellant, Rubenum instituat hæredem hac verborum formulâ, רובן בני ירמי מכלל בני Ruben filius meus hæres mihi esto ante omnes filios meos, aut ירמי לבדו succedat mihi solus, ceteri hac institutione ritè satis exhæredes fiunt. Nam fas esse hæredes pro libitu ita instituere. ex eis qui ex lege cohæredes forent, eliciunt ex illo Deuteron. XXI, 16, *adueneritque dies quo diuisurus est hereditatem filijs suis*, ac si hæredum, modò ex filijs illis seu liberis sumti sint, institutio libera patri permetteretur. Quod etiam ad fratres extendunt. Et Syracides, cap. XXXIII, 28. *In die consummationis dierum vitæ tuæ. & in tempore exitus tui, distribue hereditatem tuam.* Videsis Maimonidem in *Pirush Misnaioth*, ad tit. *Baba Bathra*, fol. 184 b. Hinc regulam tradunt אין אדם יכול להורש למי שאין נמוץ הורשה מן הורש Nemo potest alium instituere præter eum qui ex eis est ad quos hereditas (jure communi) spectat nec hereditatem ab herede funditus tollere. Nempe ad eum qui hæres omninò non est, transferre. Id quod intelligendum est יורש בלשון seu nomine hereditatis. Videsis Ezechielem XLVI, 16. Arqui מורשה בלשון seu nomine donationis licitum habebatur domino, siue Sano corpore siue Ægroto, liberè patrimonium quodcunque alienare, arque ita per consequens etiam liberos

beros exhæredare. Nimirum, *שם כל האדם יכול למכור* *Vnicuique facultas est substantiam suam, donatione transferre cuicunque voluerit*, quæ verba sunt Iarchij citato Gemaræ Bab. folio, R. Obadiæ Bartnari ad dictam Misnam δ 5, ac Magistrorum passim. Atque adde heic institutam Ismaelitarum litem coram Alexandro Magno quam habemus suprà capite tertio. Verùm si filiorum alicui non institutione (vt dictum est) sed donationis instrumento donauerat pater totam substantiam suam, donatio ea non aliter valuerat quam vt is ceterorum partes possideret velut curator, tutor seu *ἐπίτροπος*, suam tantum vt Dominus. De qua re consulas Maimonidem Halach. *Ziobia Vemithna*, cap. VI. Ceterum, ante legem de Hæreditatibus latam, hæredem instituere fas erat etiam qui sanguine coniunctus non erat, quod elicitur ex Genes. XV, 3. Vbi Abraham *en mihi non dedisti semen & ecce filius domus meæ hæres meus est*. Quod de Eleazare Damasceno, Abrahæ œconomio, pronuntiatum à Numine quidem interdicitur, non quod eiusmodi institutio illicita, sed quod ab Abrahâ eam fieri noluit. Quæ verò dicta sunt de libera Alienatione, temperantur & modum recipiunt tum ex lege redimendi (de qua, suprà cap. XIV,) tum ex Iubilæorum, seu anni quinquagesimi, lege lata Leuitic. XXV, 10, atque alijs eodem capite. Verba sunt; *Iubileus ille vobis erit & redibitis quisque ad possessionem suam, & quisque redibit ad cognationem suam*. Atque inde intelligendus Diodorus Siculus lib. XL, vbi nefas apud Iudæos fuisse ait *τὸς ἰσὺς κληρὸς πωλεῖν*, seu *hæreditates suas vendere*. Scilicet vendere fundum *חומר* siue in *excisionem*, id est, vt à venditore eiusque posteris perpetuò excidatur, seu *עיס געווארן*, vt Hellenistæ, siue alienatione

ne nunquam rescindendâ (de quo vocabulo heic videtis
D. Augustinum ad Leuitic. quæst. 89 & 90) fas non erat
ex lege dicto Leuitici capite, comm. 23. Adeò vt Iubi-
læo quolibet redire deberent alienati fundi ad primos
Dominos seu hæredes eorum, idque quotcunque interue-
nirent alienationes mediæ. Quod item de Donationibus
intelligunt & de hæreditatibus in solidum ex pacto à fra-
tribus alijsue cohæredibus possessis. Integrum nempè erat
Iubilæo familiæ exciscundæ actione denuo uti. Consule
item Ezechielem XLVI, 17. Ad successionibus autem trans-
missa, lex ista non spectat. Atque de Alienationibus sim-
pliciter tantum, nullo tempore adiecto, factis hæc capi-
enda. Etenim si in sexaginta, verbi gratia, annos (sine
dolo malo) quis fundum emisset, Iubilæo, qui citra tem-
poris adiecti finem interueniret, restitutio venditori aut
hæredibus eius non fiebat. Maimonides Halach. *Semita
veiubal*, cap. XI, המוכר שדה לטט"ו שנה אינו יוצא
ביוכל שאין חזק ביובל אלא דבר הנמכר סתם או הנמכר
— Si quis agrum suum in annos LX vendiderit,
non restituitur in Iubileo. Scilicet non redit in Iubileo
quid præter rem absolute venditam, aut venditam in excisio-
nem. Ibi & capitibus insequentibus cetera quæ ad hanc
rem attinent fusiùs habes. De eadem consulas etiam ti-
tulùm Talmudicum ערכך, seu de Rerum æstimatione, cap.
II & VI. Adde D. Thomam 1, 2^a, quæst. 105, art. 2, ad
tertium argumentum. De Initijs autem Iubilæorum & e-
orum periodo atque obseruatione videtis eundem Maimo-
nidem citata Halacha, cap. X, & præter obuios Anna-
lium Consarcinatores sub ipsius κληρονομία seu hæredita-
riæ assignationis tempore, Iosephum Scaligerum de E-
mend. Temp. lib. V, fol. 353, & VII, fol. 737, Iacobum

Capellum in hist. Sacra & Exotica sub annis mundi 2549 & 3382, Dionys. Petauium de Doctrina Temporum, lib. IX, cap. 27. & Tostatum ad Leuitic. XXV, quæst. 9, & seqq. & ad Ruth cap. IV, quæst. 9. De Testamenti autem libera apud Ebræos antiquissimos, seu potius apud eorum maiores, factio, testimonium est vetustum in Eusebij Chronicis & apud Georgium Cedrenum, ubi Noah, velut orbis terrarum Dominus, eam κατὰ θεῶν χρησµὸν *iuxta diuinum oraculum*, tribus filijs distribuit. Semo scilicet, primogenito, plagam Orientalem, seu totam ferme Asiam quæ Septentrionalior non est; Chamo, quicquid Rhinocorura Ægypti & Herculis columnas in Africa interjacet; & demum Iapheto, quicquid à Media (quæ in Semi portione) ad Septentrionem & solis occasum pertinet ἕως Γαλιῶν καὶ Βρετανικῶν νήσων, Ἀρμενίαν, Ἰβηρίαν, Πόντον, Κόλχους καὶ τὰς κατώτιν χώρας καὶ νήσους ἕως Ἰταλίας, καὶ Γαλιῶν, Ἰσπανίας τὴν καὶ Κελτιβηρίαν καὶ Λυσιτανῶν, *Vsque ad Gades & insulas Britannicas, Armeniam, Iberiam, Pontum, Colchos, & vltiores regiones & insulas vsque ad Italiam, Gallias, Celtiberiam, & Lusitanos.* Consule, si vis, Genes. cap. X. Cum autem ad hunc modum testamento in scriptis redacto hæredes instituisset, siue ὅτῳ κερίας καὶ ἑγγράφως διαθέμενος quod idem sonat, ἐπαλαγνὺς αὐτοῖς τὴν διαθήκην αὐτῷ ἱσχυρίζατο παρὰ ἐαυτῷ καὶ ἀσχυρὸν ἕως τῷ ΒΨΤΒ ἔτ' ἂν Ἀδὰμ, ἐν ᾧ καὶ ἐκοιμήθη, *illud filijs recitauit atque obsignatum secum retinuit vsque ad annum ab Adamo MMDXCII (ad Græcorum calculum) quo vitam finiuit.* Moribundus autem τὴν διαθήκην αὐτῷ δέδωκε τῷ Σηὲ τῷ πρωτότῳ υἱῷ καὶ θεωριλετέρω, *Testamentum suum dedit Semo utpote primogenito & pietate insigniori.* Circumfertur etiam Testamentum XII Patriarcharum, seu filiorum Iacobi,

Iacobi; quod plerunque Monita, Historiolas aut Gnomas, nullibi bonorum seu possessionum legata complectitur. In Micropresbytico habetur, & tum in Bibliotheca Patrum Margarini Biniij tum in editione Colonienfi. Sed de eo obiter animadvertere liceat, ex Græco versum esse ac commentum, Græculorum aliquot qui Regno Sacerdotium antestare (neque is morbus recens natus est) inprimis voluerunt, & ab Ebræorum genio satis esse alienum. Obserua illud in Testamento Iudæ; *Et nunc filij diligite Leui vt permaneatis & non efframini super ipsum, vt non differeatis. Mibi dedit Dominus Regnum, & illi sacerdotium, & subiecit Regnum Sacerdotio. Leui datum est Sacerdotium & Iudæ regnum, & subiecit Deus Regnum Sacerdotio. Mibi dedit quæ in terra illi quæ in Cælis. Vt supereminet Cælum terræ, ita supereminet Dei Sacerdotium regno quod est in terra.* Alia, ad hunc fere sensum, in testamentis Rubenis, Simeonis, Nephthalim, alibi in illo libello occurrunt. At verò non solum Regibus ipsis atque etiam Confessui Magno LXXI Virorum seu *Sanhedrin Hagedolab* dicto, sed etiam Confessibus Minoribus subiiciunt totum genus Sacerdotale atque etiam ipsum Pontificem Maximum Ebræorum Magistri, ijque vetustissimi, vt videre est in Gemara Hierosolym. ad tit. *Sanhedrin* cap. II, fol. 19, col. 4, & apud Rabbi Iom Tob ad eundem tit. fol. 56, b. alibi. Adde Misnam tit. *Middoth*, seu de Mensuris Templi, cap. V, vbi quinam Sacerdotali functioni idonei, quinam ob vitia siue corporis siue Natalium idonei non furint, iudicare, ad Confessum illum Magnum attinuisse liquet. Sed Magnus ille Confessus plerunque tam ex Sacerdotibus, ac Leuitis quam ex alijs, optimo jure, Israelitis conflare solebat, ita tamen vt si nec Sacerdos nec Leuita coopra-

retur, numerus LXXI Israelitarum eiusmodi satis idoneus, qui omnimoda iudicia in eo exerceret, atque de grauissimis reipublicæ negotijs deliberaret, haberetur. Maimonides, ad veterum placita, Halach. *Sanbedrin*, cap. II, ומצוה להיות בסנדרין גדולה כהנים ולוים שנאמר ונאחז אר הכהנים הלויים ואם לא מצאו מפילו היו כולם אר. Oportet ut sint in Confessu Magno Sacerdotes & Leuitæ, iuxta id quod scriptum est (Deuter. XVII, 9) & venies ad Sacerdotes Leuitas &c. At si ex illis nulli sint omnino, sed totus Confessus ex Israelitis confiterit, Confessus est satis legitimus. Et de Sacerdote & Iudice, quorum mentio in commate 12, eiusdem capitis, vide Sixtinum ab Amama in *Antibarbaro* lib. I, pag. 130, & lib. II, pag. 587. Vt Testamentum autem Patriarcharum ita dictum, in Ecclesiam Occidentalem primo adferretur, in causa fuisse Ioannes Basingstochius, Archidiaconus Leicestrensis, & Robertus Capito Episcopus Lincolnienfis. Ille sub anno MCCXLII idem Athenis, præter alia cum alijs Occidentalioribus tunc incognita, latere indicauit Episcopo Lincolnienfi qui in Angliam ut adueheretur curauit, & è Græco in Latinum, non sine ope Nicolai Græci, qui Abbati sancti Albani à sacris erat, transtulit. Matthæus Paris in Henrico Rege III; Hic Magister Ioannes (de **Basingstokes**) intimauerat, inquit, Episcopo Lincolnienfi Roberto, quod quando studuit Athenis, viderat & audierat ab peritis Græcorum doctoribus, quedam Latinis incognita; inter quæ reperit XII Patriarcharum, filiorum videlicet Iacob, Testamenta. Quæ constat esse de substantia Bibliothecæ, sed per inuidiam Iudeorum dudum fuisse abscondita, propter manifestas, quæ in eisdem patent, Christi Prophetias. Vnde Idem Episcopus misit in Græciam,

& cum ea habuisset, transfudit de Græco in Latinum sermonem & quedam alia. Atque alibi; Nec tempore B. Hieronymi vel alicuius sancti interpretis, ad notitiam Christianorum, machinante Iudeorum antiquorum malitia, potuit quomodolibet deuenire. Et videsis Micropresbyticon pag. 615. At certe Origeni in Homilia XV in Iosnam; & Procopio Gazæo ad cap. XXXVIII Geneseos, mentio fit hujus libelli. Lector judicet, & digressiunculæ beneuolè det veniam.

De Successione Fisci, seu hæredibus mortuorum; & de bonis proselytorum, & vacantibus.

C A P. XXIII.

SUCCESSIO Fisci absque paucis, de Iudicis Capitalibus, prælibatis satis intelligi nequit. Iudicia Capitalia siue eorum quæ quadruplici illo vltimi supplicij genere, Lapidatione, Combustione, Strangulatione ac Gladio, damabantur, exerceri solebant aut à Confessibus XXIII-virorum, quorum vnicus erat in vrbe ac oppido quolibet insigniori, ac Hierosolymis bini (vtcunque de numero, nescio quo aut vnde Iudicum septenario *חב' עשרת פוסלין* seu per vrbes præstituto, præter duos ex Leuitis Ministros, verba faciat Iosephus lib. IV Archæolog. cap. VIII, de quo item monuimus sub fine capitis XIV) aut in magno illo LXXI-virorum quem *סנהדרין הגדולה* *Sanhedrin Hagedola* vocant, id est in Confessu seu Consisto-

rio Magno in *Liskat Hagazitb*, post templum conditum, seu *conclavi lapideo* ad septentrionalem, introeunti templum, plagam haberi, florente Ebræorum Republica, solito; aut à Regibus ipsis, cum seorsim ac soli jurisdictionem cum imperio exercebant, de qua re in libris Regum, non, infrequens mentio. Etenim & ipsi Reges interdum, saltem eorum nonnulli, etiam locum habebant, ut Principes, in Confessu Magno, cui primus, ut Princeps, quem *נשיא* appellant, præerat Moses. Eo scilicet imperante, Confessus ille Natales habuit, ut videri est Numer. *XI*, 16. Et decantatum illud *וְלֹא יָדָע לְבָרֵךְ רֵשׁ הַמֶּלֶךְ* *Rex non iudicat, nec iudicant ipsum*, quod occurrit in Misna, tit. *Sanhedrin*, cap. *II*, & tit. *Horajoth* seu *de sententijs Confessuum*, cap. *II*, spectat ad citeriora secula seu ad tempora Alexandri Iannæi Regis, siue ad Reges qui familiæ Dauidicæ non erant, quos Reges Israelis nuncupare & à veteribus familiæ Dauidicæ eo nomine distinguere solent, quod docetur in Gemara Babylonia ad tit. *Sanhedrim*, cap. *II*, fol. 19, a. Et de hisce vide Maimonidem *Halaoha Melachim* seu de Regibus, cap. *III*. Et de Confessu illo, atque Iurisdictione Ebræorum Regia, nos, Deo volente, fusiùs in libris de Confessu illo inscriptis, ubi de ejusce Natalibus, qualitate eorum qui ritè in eum adsciscebantur, Adscitorum dignitate, Iurisdictione, Imperio, Loco, Continuatione, Confidendi tempore, alijs, sine quibus in veteri Iudaicarum rerum statu planè cœcutimus, agitur. Capitalium autem criminum alia erant quæ præscriptis in Pentateucho legibus, morte plectebantur, veluti homicidia, adulteria, & quæ sunt id genus cetera; alia quæ læsæ Majestatis erant, ut perduellio in Principem quæ ultimo item supplicio plectenda, ex lege

Iosue data cap. I, comm. ult. *Qui rebellis fuerit ori tuo, &c. morte plectatur. Tantum age fortiter & strenue.* Quando verò ori seu decreto Principis siue in Principem rebellis, ex lege illa, mortis reus, quando minimè esset (Nam de ea re distinctionem egregiam ex postremis illis verbis, ad maiorum mentem & mores patrios explicatis, afferunt magistri) disceptandi locus heic non est. Hoc interùm aduertendum, quamplurima quæ in iudicijs receptis-que gentis sententijs tum de hac re tum de alijs habentur, non solum lege scripta sed etiam moribus siue traditionibus à Mose receptis quas *מִשְׁנַת מֹשֶׁה* *traditiones Mosais* è Sinai receptas appellant, & legibus superinductis seu à Confessu Magno sancitis atque ab vniuersitate populi majorèque eius parte (quæ eadem ipsa est, notione ciuili) in vsum admissis, nec verò legi scriptæ aduersis, subniti; quod explicatiùs etiam in dictis de Confessu Magno libris aperimus atque heic monemus, ne turbetur minùs intereà lector vbi quid in receptissimis moribus gentis repererit, cuius in lege scripta ne vestigium quidem fuerit relictum. Ne specimen heic desit, aduertat quod legitur Ezræ X, 8, de edicto ad accersendos in conuentum omnes qui duxerant vxores externas; *Et omnis qui non veniret intra tres dies, בַּעֲדָה הַיּוֹם כָּל רָכוּשׁוֹ* *iuxta consilium principum & seniorum, anathemati subijciatur, aut auferetur omnis substantia eius.* Quod ex superinducto sancito temporali vim habuit. Iam verò de Fiscì successionem seu de morte damnatorum bonis, dicimus; vbi quis ob ea, quæ siue in Numen ipsum commissa tantùm, veluti Blasphemiam (Nam ea morte luebatur, vt videre est apud D. Matthæum, XXVI, 65 & 66, & in Misna tit. *Sanhedrim*, cap. IX, sub

sub finem) siue in mutua ciuium officia, veluti homicidia, adulteria, aut eiusmodi alia ultimo plexus est supplicio, bona hæredibus siue ob sanguinem, siue *unde vir* (vt ostensum est) succedentibus transmittenda; at verò vbi perduellionis in principem reus quis eodem affectus est supplicio, Bona eius, vt hæredi, Fisco cedere. Ita intelligo illam sententiam Rabbini receptam quæ traditur in Gemara Babylonia ad tit. *Sanhedrim* cap. VI, fol. 48 b. ח"ר דרוג מלכות בבסיון למלך דרוג בית דין בבסיון. לורשין, *Traditio est Rabbinica*; vbi regni causa capite quis plectitur bona eius Regi (seu Fisco) cedere; vbi verò per *Confessum iudicum*, bona eius ad hæredes transmitti. Sententia R. Iehudæ adijcitur qui etiam vtraque in specie hæredes succedere voluit. Sed ibidem mihi satis confutatur. Vir doctissimus est, qui מלכות דרוג heic vertit, *qui regio iussu occisi sunt*. Alter, à rege occisi. Neutrum omninò placet. Nam ita innueret iste locus, non solum regio iudicio damnati ultimo supplicio siue ob crimen læsæ maiestatis siue ob aliud quod capitale, bona fisco applicari, sed & iudicio Confessuum morte plexi, ob perduellionis seu læsæ maiestatis crimen, bona ad hæredes transmitti, quod nimis ab eo quod veri est simile, dissonum esse videtur. Certe מלכות *regnum* sonat & דרוג מלכות, *occisi seu morte plexi ob regnum*, quod de perduellionis, contumeliarum, aut maledicentiæ in Regem poena, capiendum. Et דרוג בית דין *capite plexum ex iudicio Confessus* intelligo pro eo qui ob alia crimina in mutua Ciuium officia morte plecti solebat; quoniam iure ordinario de eis cognoscebant tribunalia, vt extraordinario seu regio, quod fieri satis amat, iussu cognoscebant de crimine læsæ maiestatis. Et moribus gentis receptum erat,

erat, vt, qui contumelijs Regem afficeret aut ei malediceret, capite plecteretur. Vnde illud in Gemara Hierosolymit. ad tit. *Sanhedrin*, fol. 20, col. 2. כל המקלל מלכות בית דוד חייב מיתה *quicumque maledixerit Regi familiae Dauidicae, mortis reus est.* Etiam in illustri illo Nabothi & Achabi Regis Israc'is exemplo, jus hoc obtinuisse & successionem, eam ob rem, Fisci agnoscunt. Vide I, Regum, XXI. Crimen est, ברכה אלהים ומלך *blasphemasti, contumelijs, maledicentiâ affecisti Deum & Regem.* Lapidatione, ex sententia in eum latâ, plexus est. Inde vinea eius Fisco seu Regi cedebat, vt in sacra historia. Et planissimè Nabothus heic הרוא מלכות *seu regni causâ plexus erat*, non quod regio iussu occisus. Nam adhibitis testibus, vtcunque falsis, formulâ iudicij Confessus vrbis in qua habitabat, non Regij, damnabatur. Neque siue Iezabelis siue Achabi mandatum in literis quas ad Confessum dedere, in iudicij formula aliud effecit quam vt sceleratissimi iudices ad tantam iniustitiam, prætenso, ut fit, Principum nomine, accenderentur. Ideo verò הרוא מלכות erat, quia crimen læsæ erat maiestatis, seu in Regem commissum, tametsi sententiâ Confessus plexum. Vnde etiam obseruant, blasphemias in Deum adjectas, vt crimen augerent. At verò, in Regem, vt vineam fisco caperet. De qua re consulas Gemaram Babyloniam, loco jam citato. Hinc Leui Gersomides, I, Regum XXI, 15 למדנו מה שהרוא מלכות גכסיהו למלכות *Ex hoc loco ediscendum, bona eorum qui regni causa morte plectuntur Fisco seu Regi ipsi cedere.* Et David Kimchius ibidem, ad verba illa Iezabelis, *Surge & posside Vineam Nabothi* אמר לסת דוטה למ שגמלו לו גכסיו ברוך והוא במקום *Dixit id (Iezabel) ex causa seu nomine hereditatis.*

sub finem) siue in mutua ciuium officia, veluti homicidia, adulteria, aut ejusmodi alia ultimo plexus est supplicio, bona hæredibus siue ob sanguinem, siue *unde vir* (vt ostensum est) succedentibus transmittenda; at verò ubi perduellionis in principem reus quis eodem affectus est supplicio, Bona eius, vt hæredi, Fisco cedere. Ita intelligo illam sententiam Rabbini receptam quæ traditur in Gemara Babylonia ad tit. *Sanhedrim* cap. VI, fol. 48 b. ח"ר דרוג מלכות נבסיהן למלך דרוג בית דין נבסיהן. לורשין, *Traditio est Rabbinica*; ubi regni causa capite quis plectitur bona eius Regi (seu Fisco) cedere; ubi verò per *Confessum iudicum*, bona eius ad hæredes transmitti. Sententia R. Iehudæ adijcitur qui etiam vtraque in specie hæredes succedere voluit. Sed ibidem mihi satis confutatur. Vir doctissimus est, qui ח"ר דרוג מלכות heic vertit, *qui regio iussu occisi sunt*. Alter, à *rege occisi*. Neutrum omninò placet. Nam ita innueret iste locus, non solum regio iudicio damnati ultimo supplicio siue ob crimen læsæ majestatis siue ob aliud quod capitale, bona fisco applicari, sed & iudicio Confessuum morte plexi, ob perduellionis seu læsæ majestatis crimen, bona ad hæredes transmitti, quod nimis ab eo quod veri est simile, dissonum esse videtur. Certe מלכות *regnum* sonat & ח"ר דרוג מלכות, *occisi seu morte plexi ob regnum*, quod de perduellionis, contumeliarum, aut maledicentiæ in Regem poena, capiendum. Et ח"ר דרוג בית דין *capite plexum ex iudicio Confessus* intelligo pro eo qui ob alia crimina in mutua Ciuium officia morte plecti solebat; quoniam iure ordinario de eis cognoscebant tribunalia, vt extraordinario seu regio, quod fieri satis amat, iussu cognoscebant de crimine læsæ majestatis. Et moribus gentis receptum erat,

erat, ut, qui contumelijs Regem afficeret aut ei malediceret, capite plecteretur. Vnde illud in Gemara Hierosolymit. ad tit. *Sanhedrin*, fol. 20, col. 2. כל המקלל מלכות בית דוד חייב מיתה *quicumque maledixerit Regi familiae Davidicae, mortis reus est*. Etiam in illustri illo Nabothi & Achabi Regis Israelis exemplo, jus hoc obtinuisse & successionem, eam ob rem, Fisci agnoscunt. Vide I, Regum, XXI. Crimen est, בלתי אלהים ומלך *blasphemasti, contumelijs, maledicentiā affecisti Deum & Regem*. Lapidatione, ex sententia in eum latā, plexus est. Inde vinea eius Fisco seu Regi cedebat, ut in sacra historia. Et planissimè Nabothus heic מלכות הרוע seu regni causa plexus erat, non quod regio jussu occisus. Nam adhibitis testibus, utcumque falsis, formulā judicij Confessus urbis in qua habitabat, non Regij, damnabatur. Neque siue Iezabelis siue Achabi mandatum in literis quas ad Confessum dedere, in judicij formula aliud effecit quam ut sceleratissimi iudices ad tantam iniustitiam, prætenso, ut fit, Principum nomine, accenderentur. Ideo verò מלכות הרוע erat, quia crimen læsæ erat majestatis, seu in Regem commissum, tametsi sententiā Confessus plexum. Vnde etiam observant, blasphemias in Deum adjectas, ut crimen augerent. At verò, in Regem, ut vineam fiscus caperet. De qua re consulas Gemaram Babyloniam, loco jam citato. Hinc Levi Gersomides, I, Regum XXI, 15 למרנו מה שהרועי מלכות נכסיהן למלכות *Ex hoc loco ediscendum, bona eorum qui regni causa morte plectuntur Fisco seu Regi ipsi cedere*. Et David Kimchius ibidem, ad verba illa Iezabelis, *Surge & posside Vineam Nabothi* אמר לסתק ירושה למי שנמלך לו נכסיו ברין והוא במקום *Dixit id (Iezabel) ex causa seu nomine hereditatis*.
p Quo-

Quoniam bona eius ad eum deuenere ex sententia iudicij.
 Et ipse locum heredum occupabat. Et statim postea, מי
 שנחייב מיתה למלכות הוא וכל אשר לו למלך ונחלקו
 רבותיו ו"ל בזה הדבר ואמרו הרזי מלכות ובסיוה למלך
 והרזי בית דין ובסיוה ליורשין ומפני זה אמרה איובל
 טיעדו הערים כי בריך גבות אלהים ומלך כי אילו
 יאמרו בריך אלהים לכך והיה רינו מסור לב"ד והיו ובסיוה
 ליורשים ובשאמרו קלל המלך נתחייבה מיתה למלך ו"א
 ונכסיו למלך אם כן למה הוצרך לומר אלהים לא אמרו
Qui morte damnatur ob
crimen lese maiestatis, tam is, quam que sua sunt, Regis
fiunt. Ceterum dissensus est inter magistros nostros pie me-
morie de hac re. Et dicunt; Eorum qui regni causa morte
plectuntur, bona fisco seu Regi cedere. Eorum verò qui Con-
fessus iudicio, ad heredes transmitti. Atque inde est quod
Iezabel iusserit ut testes Nabothum accusarent dirarum,
tam in Regem quam in Deum. Nam si de Deo solummodo
accusassent, iudicium eius (jure ordinario) Confessui iudi-
cum fuisset permittendum. Vnde & bona eius ad heredes
transmissa fuissent. Sed quoniam dirarum in Regem est ac-
cusatus, regni causa morte damnatus est. Quod si obijcis,
cur igitur opus erat ut Deus adijceretur? respondendum est
non aliam ob causam quam ut celerior in eum fieret iusti-
tia, seu, ut Talmudici dicunt, למסור דיתחא ad augen-
dam indignationem, ut legitur citato supra Gemaræ Baby-
loniæ loco, vbi etiam Salomon Iarchius expresse הרזי
 מלכות interpretatur למלך מיתה מיחה ללכר (per-
 duellionis aut contumeliarum in Regem rei) vitam Regi-
 bus debent, seu eorum nomine morte sunt afficiendi. Per-
 sequitur dein Kimchius R. Iehudæ sententiam, qua fiscus
 heic excluditur; sed contra eam quæ Magistris pro re-
 ceptiori

ceptiori habetur. Atque ex hac lege non scripta seu recepto more explicat idem Kimchius illud II. Samuelis IX, 7, ubi misericordia ac benignitate usus erga domum Saulis David restituit Mephiboshetho Ionathanis filio ac Saulis nepoti latifundia Saulis. Scilicet fisco applicata fuisse ea *מלכות ויהי מלכות* *quoniam Isboshethus & domus Saulis rebelles fuerant seu perduellionis rei*, in Davidem Regem diuinitus vnctum. Et vide II. Samuelis XII, 8. Certè & hinc capi potest illud II. Samuel. XVI, 4, ubi perduellionis insimulato, à Ziba seruo, Mephiboshetho, omnia Mephiboshethi bona Zibæ à Regedecernuntur. *Ecce omnia quæ Mephiboshetho sunt tibi erunt.* Nimirum tibi erunt, si hoc quod de eo enarras verum sit; eum perduellem esse. Quia ita eorum jus mihi, iure regio singulari, quo utimur in hac qua viuitur republica, competet, quod totum in te transferam. Postquam autem Zibæ accusationem falsam fuisse indicauerat Mephiboshethus (II. Samuel XIX, 26) & humilimo adblandientis officij genere, pro gentis more, se ceterosque familiæ suæ, vepote perduelles, mortis olim reos etiam fuisse agnouerat, regioque iudicio se totum submiserat, *dixit ad eum David Rex; quid adhuc de hisce rebus loqueris? אמרתי, Pronuntiaui; tu & Ziba diuide Agros.* Quod accipiunt, fateor, Magistrorum nonnulli perinde ac si, nouo iudicio, partiarios agrorum, quos primò Mephiboshetho restituerat, Dominos nunc fecisset Zibam & Mephiboshethum, & tam assignationem istam, qua excludendis à possessionibus Mephiboshethus, latâ sententiâ, Zibæ factam, quam nouationem hanc, qua dimidio vterque donatur, iudicio regio seu interminatæ potestati Regiæ primo Samuelis VIII, 14 memoratæ, temerè satis tribuunt. Sed iniquum

interim fuisse hoc diuisionis iudicium volunt, & voce è coelo delapsa monitum scribunt eorum aliqui Dauidem, inde euenturum vt non dissimile fieret regni inter Rehoboamum & Ieroboamum discidium. Videsis D. Kimchium, Leui Gersomidem, & Iesaiam ad II. Samuel. XIX. At vero si rem attentius introspeciamus, non est omnino cur credamus aut Zibæ assignationem istam latâ sententiâ factam, aut nouo aliquo iudicio agros vtrique tributos. Neque enim magis in causa erat Zibæ insimulatio, cur vt iudex pronuntiaret Rex in Mephiboshethum quam excusatio seu defensio Mephiboshethi vt omnino iudicatum quid rescinderet. Neutro in loco, si quid video, aut iudicium pronuntiatum est, aut interminatæ potestatis Regiæ, quæ in circumuicinis gentibus vsurpabatur, erat aliquis vsus. In eo de Ziba Dominum, vt perduellionis reum, insimulante, nil aliud videtur innui, quam vt, si iudicium postea ferretur (quale ferendum erat si accusatio vera fuisset) tunc bona Mephiboshethi fisco applicanda Zibæ donarentur. Exempla id genus habentur hodieque, vbi Principes ab huiusmodi promissis pronuntiatisque non dissimilibus non abstinere. In altero autem loco, quo partitio fieri videatur, sensus mihi alius planè est ab eo qui vulgò recipitur. Etenim partitio seu diuisio agrorum dupliciter capi potest; aut propriè, pro diuisione qualis in familia eriscunda, seu in communi diuidendo, vbi vterque æque rei possessæ est Dominus partiarius; aut minùs propriè, veluti si verba fiant de Domino & usufructuario, de Domino & Colono, Emphyteuta, siue alijs ejusmodi quibus præter onus culturæ etiam emolumentum cedit, integro nihilominus Domini jure, aut etiam de Domino & glebæ adscriptitio agrum colente atque inde victum satis am-

amplum obtinente. Iuxta primam speciem, non est cur
 putemus Zibam & Mephibosethum pro partiarijs, verbis
 Dauidis, innui. Iuxta secundam verò dici id videtur à
 Dauide, atque appositissimè; ac si cum reuocasset in me-
 moriam Mephibosethus calamitatem Domus Saulis & in
 gratiam cum Dauide offenso denuò redijisset, dixisset Rex,
Quid plura de ea re loqueris? jam olim abolita sunt hæc.
 Tu in fauorem mihi receptus. Etiam decreui pridem, di-
 xi, pronuntiaui, te & Zibam seruum tuum partiarios fo-
 re. Te vt Dominum cui, vtpote in integrum restituto,
 subministrantur agrorum prouentus, illum vt colonum,
 glebæ adscriptitium, seruum agros colentem, atque inde
 etiam, pro hominis statu, victum capientem. Adeo vt ni-
 hil illa sententiâ breuiusculâ amplius innuatur, quam id
 quod fusiùs exprimitur capite IX ejusdem libri comm. 10,
 vbi prouentus Domino, cultura Seruo, à donatore, cujus
 in potestate erat conditiones ac modos tam libertati ac
 seruituti quam agrorum dominio adijcere, assignantur.
 Atque hoc modo, vniuersa, in causa Mephibosethi & Zibæ,
 recepto gentis juri sunt satis consona. Videtis item de suc-
 cessione fisci D. Kimchium ad I Regum cap. II, vbi de
 Ioabo tam perduellionis quam homicidij reo, cornua al-
 taris tenente, historia habetur. Et de capitali iudicio Re-
 gio seu vltimo supplicio, regni causâ, infligendo adde
 quod adnotat ibi Leui Gersomides. De hæreditaria Suc-
 cessione, iuxta leges moresque receptos Ebraeorum, ha-
 stenus. Quæ omnia (præter hoc quod de Fisco dicitur)
 ad Israelitas tantummodo spectat, quorum nemini hæres
 deesse potuit, vt supra obseruatum est. At si profelytus
 mortuus fuisset, nec, postquam factus fuisset profelytus,
 Israelitam genuerat, ei hæredes omninò nulli erant, sed

bona eius, vti cetera quæ Communia erant seu nullius in bonis & Vacantia, occupanti cedebant, non Fisco. Maimonides Halacha *Zichia Vemithna*, cap. I, גר שמת ולו חוליד ישראל אחר שנחגיג אין לו יורשין אלא כל הקודם וזה *Si Profelytus mortuus fuerit nec progenierit Israelitam postquam Profelytus fuerit factus, heredes ei sunt nulli. Sed quicumque bona eius prius occupauerit, ei cedunt.* Id ipsum Talmudici non semel ad cap. III, tit. *Baba Bathra*, vbi videsis Gemaram Babyloniam fol. 42, & Iarchium.

Discrepantes Pentateuchi Samaritani, in Legibus de Iure successionis, Lectiones, quæ ab observationibus ac interpretamentis aliquot Magistrorum sunt dissonæ.

C A P. XXIV.

QUæ vero dicta sunt hætenus, sumuntur ex interpretamentis atque moribus Ebræorum qui aut regni Israelitici, sub Hosea Rege, excidium anteuertunt, aut postmodum regni Hierosolymitani, seu Iudaici vulgò ac signanter dicti, ciues fuere & τὰ Παρρωπαρίσματα seu *traditiones Maiorum* in iudicijs admiscere; vt scilicet potissimum Samaritas, qui etiam Pentateuchum Moïsis; atque seculis saltem posterioribus illud solum amplexi sunt, & Saducæos hæreticos, qui τὰ Παρρωπαρίσματα reiecerunt, excludamus. De eis vide II. Regum XVII, 24, Benjaminum Iudelensem in Itinerario, Flaur. Ioseph. *Archæolog.* XVIII cap.

Cap. XXIV. *Ad Leges Ebræorum.*

III

cap. 2, & Haloseos II, cap. 7. Io. Scaligerum Emend. Temp. lib. VII, pag. 620 & Canon. Isagog. lib. III, pag. 219. Nic. Serrar. Trihæres. cap. XVI & XXI cum Elencho Scaligeri cap. XV & XVI, Ioan. Drus. Obseruat lib. XIII, cap. 4. De tribus sectis lib. III, cap. 8, & seqq. & Præteritorum lib. IV ad illud D. Ioannis IV, 9, & γὰρ οὐκ ἔχουσιν ἰσ-
δαῖν Σαμαρείταις, cum Samaritis Iudæi commercium non habent. Hoc non solum idè monemus quia ratio tem-
 poris & rerum gentis qualitas & series id docet, sed e-
 tiam quoniam, in Samaritarum Pentateucho, sacrarum,
 quibus successionum materies subnititur, legum verba
 ita interdum discrepant ab eis quæ Biblia Iudaica, quibus
 passim utimur, habent, ut etiam quod à placitis aliquot
 Iudæorum suprâ explicatis nimis est dissonum, in eis
 interdum reperiatur. Numeror. XXVII, commate 8, pro
 וְהִעֲבִירָהּ לָהּ וְהָיָה לָהּ כְּבָרְתָּהּ *& transferetis hereditatem ad filiam eius &c.*
 codex Samaritanus habet וְהָיָה לָהּ כְּבָרְתָּהּ *& dabitur* (quo vocabulo utitur, in Iudaicis, Moses com-
 mate sequenti, ubi de fratrum successione loquitur) *heredi-
 tatem filie eius.* Quod si hæc vera esset lectio, locum non
 ita haberet observatio illa, de transferenda Filiabus hæ-
 reditate, quam capite XVI suprâ à *Pesiktha Zoteriba*
 attulimus. Commate item II, eiusdem capitis Numeror-
 um, pro וְהָיָה לָהּ כְּבָרְתָּהּ *& succedat in eam* seu ei, quæ vo-
 cabula ad successionem maritalem trahunt Magistri, ac si
 eam (uxorem) excipiat, aut ei (fœmininè) succedat, esset
 vertendum, Samaritanocodice legitur וְהָיָה לָהּ כְּבָרְתָּהּ
 וְהָיָה לָהּ כְּבָרְתָּהּ *& cum ut heres excipiat.* Vide su-
 pra capite XVI. Item Deuteronomij XXV, 6, ubi lex de
 fratria ducenda traditur, pro eo quod, in Iudaicis, est
 וְהָיָה לָהּ כְּבָרְתָּהּ *Et erit primogenitus &c.* quod de fratre
 maiore

